

Nr. 7– 2004
Side 1019 – 1120

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 7
Utgitt 29. juli 2004

Innhold

		Side
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet		
2004		
Juni	18. Deleg. av myndighet til Vegdirektoratet etter vegtrafikkloven § 19a (Nr. 907)	1076
Juni	18. Ikrafttr. av lov 11. juni 1993 nr. 106 om endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (Nr. 912)	1078
Juni	18. Ikrafttr. av midlertidig lov 18. juni 2004 nr. 39 om fortrinnsrett og ventelønn for arbeidstakere i Statens kartverk som går over til privat aktør (Nr. 914)	1087
Juni	18. Ikrafttr. av lov 12. desember 2003 nr. 113 om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m. (kommunal revisjon) (Nr. 915)	1087
Juni	18. Omorganisering av departementsstrukturen (Nr. 916)	1087
Juni	18. Ikrafts. av lov 18. juni 2004 nr. 38 om endring i straffelova (avgrensa rett til offentlig framsyning av grove valdsskildringer utanfor næring) (Nr. 920)	1092
Forskrifter		
2004		
Juni	15. Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. (Nr. 904)	1069
Juni	15. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner (Nr. 905)	1073
Juni	18. Forskrift om ivaretagelse av dødt vilt (Nr. 913)	1078
Juni	18. Forskrift om delvis innlemming av Politihøgskolen under lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler (Nr. 917)	1088
Juni	18. Forskrift om sikkerhet og terrorberedskap i havner på Svalbard (Nr. 918)	1088
Juni	1. Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) (Nr. 922)	1093
Juni	21. Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos psykolog (Nr. 926)	1115
Juni	21. Forskrift om overgangsregler for mottakere av rehabiliteringspenger etter folketrygdloven § 10–8 fjerde ledd (Nr. 927)	1119
Juni	21. Forskrift om overgangsregler for oppfølging av sykmeldte (Nr. 928)	1119
Endringsforskrifter		
2004		
April	29. Endr. i forskrift om krav til bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo (Nr. 894)	1019
Mai	14. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2004 (Nr. 895)	1022
Juni	1. Endr. i forskrift om kontroll med roroferger, hurtiggående passasjerfartøyer uansett flagg i rutetraffikk (vertsstatskontroll) (Nr. 896)	1025
Juni	9. Endr. i forskrift om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av embryo av storfe (Nr. 897)	1025
Juni	9. Endr. i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, innførsel, utførsel og bruk av rånesæd (Nr. 898)	1033
Juni	9. Endr. i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, innførsel og utførsel av oksesæd (Nr. 899)	1042
Juni	9. Endr. i forskrift om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen (Nr. 900)	1049
Juni	9. Endr. i forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. (Nr. 901)	1058
Juni	10. Endr. i forskrift om studier ved Høgskolen i Oslo (Nr. 902)	1068
Juni	11. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 (Nr. 903)	1069
Juni	15. Endr. i forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) (Nr. 906)	1076
Juni	18. Endr. i forskrift om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer (Nr. 908)	1076
Juni	18. Endr. i forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (Nr. 910)	1077
Juni	18. Endr. i forskrift om tilskott til avløsning (Nr. 911)	1078
Juni	18. Endr. i forskrift om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser ved fritt rettsråd og straffesaker (stykkprisforskriften) (Nr. 919)	1092
Juni	14. Endr. i forskrift om årsavgift for motorvogn (Nr. 923)	1114

Juni	17. Endr. i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) (Nr. 924).....	1114
Juni	17. Endr. i forskrift om legemidler (legemiddelforskriften) (Nr. 925).....	1115
Juni	21. Endr. i forskrift om rehabiliteringspenger (Nr. 929).....	1119

Diverse

2004

Juni	18. Deleg. av myndighet til Matmerk etter forskrift om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på landbruksbaserte næringsmidler, fisk og fiskevarer (Nr. 909).....	1077
Juni	21. Instruks for Sivilforsvarets distriktssjefer og om inndeling av Sivilforsvarets distrikter (Nr. 921)	921

Oversikt over rettelsel	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer m.v.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 29. juli 2004

Nr. 7

---

29. april Nr. 894 2004

Forskrift om endring i forskrift om krav til bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo.

Fastsatt av Styret for Høgskolen i Oslo 29. april 2004 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 45 nr. 1, § 46 nr. 2, § 47, § 48 og § 49, jf. forskrift 11. oktober 2002 nr. 1124 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler § 27. Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 2. mai 2002 nr. 1271 om krav til bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo er det foretatt en rekke endringer. Forskriften, inkludert ny tittel, lyder i sin helhet etter dette:

Forskrift om bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo

§ 1. Virkeområde

Forskriften omhandler bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo.

§ 2. Definisjoner

I forskriften gjelder følgende definisjoner:

Studiepoeng

Mål på omfanget av et studium, der et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.

Emne

Den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i et fag, en emnegruppe, et studieprogram eller en grad.

Fag

Samling av beslektede emner som er samlet under én felles fagbetegnelse.

Emnegruppe

Kombinasjon av emner fra ett eller flere fag/fagområder som gjennom fag- eller studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.

Studieprogram

Ett- eller flerårig studieløp som fører fram til en avsluttet eksamen eller grad, og med et definert innhold i henhold til fag- eller studieplan, eventuelt som framgår av programplan.

Bachelorprogram

Treårig studieprogram, tilsvarende 180 studiepoeng, som fører fram til en nærmere angitt bachelorgrad.

Programplan

En kortfattet, overgripende plan for bachelorprogram som fører fram til bachelorgrad etter denne forskrifts § 3 nr. 2 b. Programplan kommer i tillegg til fag- eller studieplan for de enkelte fag, emner, emnegrupper eller studieprogram som inngår i bachelorprogrammet.

Rammeplan

En plan for et studium der departementet har fastsatt nasjonale rammer for innholdet.

Fagplan

En konkretisering av det faglige innholdet i studier som er regulert av rammeplan.

Studieplan

Plan for det faglige innholdet i studier som ikke er regulert av rammeplan.

§ 3. *Krav til bachelorgraden*

1. Graden bachelor oppnås på grunnlag av eksamen i fag, emner, emnegrupper eller studieprogram av 180 studiepoengs omfang.
2. Grunnlaget for bachelorgraden skal omfatte ett av følgende:
  - a) Integrert utdanning eller annet studieprogram av 180 studiepoengs omfang etter rammeplan fastsatt av departementet eller studieplan fastsatt av styret for Høgskolen i Oslo.
  - b) Integrert utdanning eller annet studieprogram av 120 studiepoengs omfang kombinert med ytterligere fag, emnegruppe eller studieprogram innenfor samme eller annet fag/fagområde av 60 studiepoengs omfang, etter nærmere bestemmelser fastsatt i programplan for det aktuelle bachelorprogram.

De to studieenheter av 120 og 60 studiepoengs omfang skal være godkjente/fastsatte og fullførte utdanninger, fag, emnegrupper eller studieprogram, med bestått eksamen i alle enkeltemner som inngår i studiene i henhold til fag- eller studieplan.

Hvis påbyggings-/fordypnings-/tilleggsstudiet på 60 studiepoeng består av to eller flere mindre enheter, må disse sammen utgjøre et godkjent/fastsatt fag, emnegruppe eller studieprogram.

For utenlandsk utdanning eller i særlige tilfeller kan avdelingsstyret godkjenne også andre kombinasjoner av mindre emner som påbyggings-/fordypnings-/tilleggsstudium enn fastsatte fag, emnegrupper eller studieprogram. En slik emnekombinasjon skal i så fall utgjøre en naturlig faglig enhet.
  - c) Selvvalgt bachelorløp bestående av integrert utdanning, fag, emnegruppe eller annet studieprogram av 90 studiepoengs omfang kombinert med ytterligere fag eller emnegruppe av 30 studiepoengs omfang. De resterende 60 studiepoeng som inngår i grunnlaget for graden kan bestå av frittstående emner eller mindre eksamensenheter, som hver må ha et omfang på minimum 10 studiepoeng.

Fra og med 1. september 2005 skal grunnlaget for bachelorgrad etter selvvalgt bachelorløp omfatte følgende: Integrert utdanning eller fag, emnegruppe eller annet studieprogram av 90 studiepoengs omfang kombinert med ytterligere fag, emnegruppe eller studieprogram av 60 studiepoengs omfang. De resterende 30 studiepoeng som inngår i grunnlaget for bachelorgraden kan bestå av frittstående emner eller mindre eksamensenheter.

For de to studieenheter av 90 og 30 studiepoengs omfang (f.o.m. 1. september 2005: 90 og 60 studiepoengs omfang) gjelder kravene som er fastsatt for studieenheter i bachelorgrad etter nr. 2 b tilsvarende.
  - d) Gjennomførte tre første studieår (180 studiepoeng) av fireårig allmennlærerutdanning etter rammeplan fastsatt av departementet.
3. Kravene i nr. 1 og 2 kan også dekkes av fag, emner, emnegrupper eller studieprogram med et omfang målt i studiepoeng som går utover det fastsatte minimum. Hele grader, yrkesutdanninger eller andre studieprogram som er godskrevet med normert studietid som 180 studiepoeng eller mer, kan likevel ikke inngå som en studieenhet eller en del av grunnlaget for en bachelorgrad etter nr. 2 b og 2 c.
4. I grunnlaget for bachelorgraden skal det fra og med studieåret 2004/2005 inngå ett eller flere selvstendig(e) arbeid(er) av samlet omfang minimum 15 studiepoeng. Ved flere arbeider må hvert ha et omfang på minimum 5 studiepoeng. Arbeidet/arbeidene kan være av teoretisk, praktisk eller kunstnerisk art og kan være utført individuelt eller i gruppe. Styret kan i utfyllende bestemmelser fastsette nærmere krav.

§ 4. *Godskriving og godkjenning av grad, yrkesutdanning, fag, emne, emnegruppe eller studieprogram i forhold til bachelorgrad*

1. Tidligere avlagt grad, yrkesutdanning eller annet studieprogram av tre års omfang eller mer som har gitt eget vitnemål, kan ikke konverteres til en bachelorgrad.
2. Grad, yrkesutdanning, fag, emne, emnegruppe eller studieprogram fastsatt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler godskrives med samme antall studiepoeng i en bachelorgrad. Utdanning fra institusjoner under nevnte lov før lovens ikrafttredelse godskrives tilsvarende med normert studietid. Styret kan i utfyllende bestemmelser fastsette at enkelte utdanninger skal unntas fra dette. Godskriving forutsetter uansett at utdanningen hadde formell etableringsgodkjenning fra aktuell myndighet på det tidspunkt den ble gjennomført.
3. Grad, yrkesutdanning, fag, emne, emnegruppe eller studieprogram som er godkjent etter lov om private høyskoler godskrives med samme antall studiepoeng i en bachelorgrad. Styret kan i utfyllende bestemmelser fastsette at enkelte utdanninger skal unntas fra dette. Godskriving forutsetter uansett at utdanningen hadde eksamensrett etter lov om private høyskoler på det tidspunkt den ble gjennomført, med mindre annet er angitt i departementets oversikt over slike utdanninger.
4. Utenlandsk utdanning og norsk utdanning som ikke er nevnt i nr. 2 og 3 kan godskrives som del av en bachelorgrad etter nærmere bestemmelser fastsatt av styret.
5. Fagspesifikk godskriving/innpassing av tidligere utdanning som del av en bachelorgrad skjer innenfor rammene av det enkelte bachelorprogram.

6. En student kan ikke tildeles både en bachelorgrad og en cand.mag.-grad på grunnlag av de samme studiene. Inntil 60 studiepoeng som inngår i grunnlaget for en cand.mag.-grad kan likevel godskrives som del av en bachelorgrad. I de 60 studiepoengene skal også studier som har gitt fritak for eksamen eller prøve etter denne forskrifts § 5, regnes inn.
7. En student kan ikke tildeles bachelorgraden på grunnlag av de samme studiene som utgjør grunnlaget for en tidligere tildelt bachelorgrad fra Høgskolen i Oslo eller annen norsk institusjon. Inntil 60 studiepoeng som inngår i grunnlaget for en tidligere tildelt bachelorgrad kan likevel godskrives som del av en ny bachelorgrad. I de 60 studiepoengene skal også studier som har gitt fritak for eksamen eller prøve etter denne forskrifts § 5, regnes inn.
8. Fag, emne, emnegruppe eller selvstendig arbeid/oppgave/avhandling som inngår i grunnlaget for hovedfagseksamen eller mastergrad godskrives ikke som del av en bachelorgrad. Styret kan i utfyllende bestemmelser gjøre unntak for masterstudier fra utenlandsk institusjon.
9. Grad eller utdanning fra utenlandsk institusjon eller norsk institusjon som ikke ligger under lov om universiteter og høyskoler eller er akkreditert etter lov om private høyskoler, kan godkjennes som faglig jevn god med bachelorgrad eller del av bachelorgrad ved Høgskolen i Oslo. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir også rett til tilsvarende tittel.
10. Grad eller utdanning som nevnt i nr. 9 og som tidligere er blitt godkjent av institusjon under lov om universiteter og høyskoler som faglig jevn god med nærmere angitt grad eller yrkesutdanning av minimum tre års/180 studiepoengs omfang, får ikke ny godkjenning som faglig jevn god med bachelorgrad ved Høgskolen i Oslo.
11. Styret kan i utfyllende bestemmelser fastsette krav til dokumentasjon av tidligere utdanning som søkes godskrevet eller godkjent i forhold til bachelorgrad ved Høgskolen i Oslo.

§ 5. *Fritak for eksamen eller prøve*

1. Det kan gis fritak for eksamen eller prøve som inngår i grunnlaget for bachelorgraden dersom tilsvarende krav er oppfylt gjennom tidligere avlagt eksamen eller prøve ved Høgskolen i Oslo eller annen utdanningsinstitusjon. Dokumentert realkompetanse kan også gi grunnlag for slikt fritak.
2. Fritak etter disse bestemmelsene vil også gjelde obligatorisk undervisning, praksis, prosjektdeltakelse, innleveringer, framføringer mv. og andre arbeidskrav.
3. Ved søknad om fritak for eksamen eller prøve gjelder tilsvarende dokumentasjonskrav som i de utfyllende bestemmelsene til forskriftens § 4 nr. 11.
4. Søknad om fritak for eksamen eller prøve blir normalt ikke behandlet før etter at studenten er tatt opp på det aktuelle studiet ved Høgskolen i Oslo.

§ 6. *Overlapping i faginnhold*

Overlapping i faginnhold mellom fag, emner, emnegrupper eller studieprogram som inngår i grunnlaget for bachelorgraden kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt. Overlapping ut over 10 studiepoeng må kompenseres med fag eller emner som er faglig relevante i forhold til øvrige fag/studier som inngår i grunnlaget for bachelorgraden.

§ 7. *Gradsbetegnelse. Vitnemål og vitnemålstillegg. Tilhørighetskrav. Dato for oppnådd bachelorgrad*

1. Styret for Høgskolen i Oslo fastsetter gradsbetegnelse som angir faglig innhold i bachelorgrad som tildeles av høgskolen.
2. For oppnådd bachelorgrad utsteder høgskolen vitnemål i samsvar med dette.
3. Bachelorvitnemål skrives ut på norsk. Et eget vitnemålstillegg (*Diploma Supplement*) gir en nærmere beskrivelse på engelsk av kandidatens utdanning og av det norske høgre utdanningssystemet.
4. For å kunne tildeles en bachelorgrad med vitnemål fra Høgskolen i Oslo, må eksamen i fag, emner, emnegrupper eller studieprogram av minimum 60 studiepoengs omfang som inngår i grunnlaget for bachelorgraden, være avlagt ved institusjonen.

For tildeling av en bachelorgrad etter denne forskrifts § 3 nr. 2 b er dette tilhørighetskravet knyttet til det fag/fagområde som bestemmer bachelorbetegnelsen, eventuelt til det påbyggings-/fordypningsstudium som bestemmer ekstra tilleggsbetegnelse der slik er fastsatt.

For bachelorgrad etter denne forskrifts § 3 nr. 2 c er tilhørighetskravet knyttet til gradens faglige fordypningsenhet på 90 studiepoeng.

5. For kandidater som gjennomfører et sammenhengende bachelorprogram ved Høgskolen i Oslo, settes dato for oppnådd bachelorgrad normalt til dato for når siste eksamen som skal inngå i grunnlaget for graden, ble avlagt.

For kandidater med eldre utdanning og kandidater som ikke gjennomfører et sammenhengende bachelorprogram ved Høgskolen i Oslo, settes dato for oppnådd bachelorgrad normalt til 20. juni når siste eksamen som skal inngå i grunnlaget for graden er avlagt i vårsemesteret, og tilsvarende 20. desember i høstsemesteret.

Dato for oppnådd bachelorgrad kan uansett ikke settes før det tidspunkt den aktuelle graden med gradsbetegnelse ble fastsatt av styret for Høgskolen i Oslo.

§ 8. Overgangsordninger mellom gammel og ny gradsstruktur

1. Graden bachelor ved Høgskolen i Oslo innføres 1. januar 2003. Studenter som på dette tidspunkt eller senere oppfyller kravene til bachelorgraden, tildeles denne. Dette gjelder også når studier som skal inngå i grunnlaget for bachelorgraden er gjennomført før dette tidspunkt. Se likevel denne forskrifts § 4.
2. Graden candidata/candidatus magisterii (cand.mag.-graden) kan tildeles til og med 31. august 2005 til studenter som ikke oppfyller kravene til en bachelorgrad og dermed ikke er tildelt eller kan tildeles denne graden. Søknad om tildeling av en cand.mag.-grad fra Høgskolen i Oslo må være poststemplet eller levert til høgskolens sentrale administrasjon senest 31. august 2005.
3. Cand.mag.-graden ved Høgskolen i Oslo oppheves med virkning fra 1. september 2005. Fra dette tidspunkt tildeler høgskolen ikke lenger cand.mag.-graden. Dette gjelder også i tilfeller der kravene til en cand.mag.-grad er innfridd og kravene til en bachelorgrad ikke er innfridd.
4. Studenter som i overgangsperioden mellom gammel og ny gradsstruktur, det vil si til og med 31. august 2005, oppfyller kravene både til en bachelorgrad og en cand.mag.-grad, tildeles bachelorgraden.

§ 9. Utfyllende bestemmelser

Styret for Høgskolen i Oslo kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskriften.

§ 10. Ikraftredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2003.

II

Endringene trer i kraft straks.

14. mai Nr. 895 2004**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2004.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 14. mai 2004 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 4a, § 5, § 9, § 11 og § 13 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12 og § 20, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 22. desember 2003 nr. 1772 om regulering av fisket etter makrell i 2004 gjøres følgende endringer:

Ny § 2 skal lyde:

§ 2. Totalkvote og virkeområde

Uten hensyn til forbudet i § 1 kan norske fartøy som omfattes av bestemmelsene i denne forskrift fiske og lande totalt 148.728 tonn makrell på de vilkår som er fastsatt i denne forskrift.

Totalkvoten i første ledd kan fiskes i ICES statistikkområde IVa med fradrag for det som fiskes i medhold av tredje til femte ledd.

Av totalkvoten kan 101.307 tonn fiskes i Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone nord for 62° N og i internasjonalt farvann. Av dette kan inntil 11.100 tonn fiskes i EU-sonen i statistikkområde VIa nord for 56° 30' N, VIIId, VIIe, VIIIf, VIIIf, VIIIf.

Av totalkvoten kan 10.389 tonn fiskes i Norges indre farvann, sjøterritorium eller økonomiske sone. Av dette kan inntil 5.612 tonn fiskes i færøysk sone.

Av totalkvoten kan 3.000 tonn fiskes i statistikkområde IIIa.

Av totalkvoten avsettes 750 tonn til agn.

§ 2 blir ny § 3.

§ 3 nytt fjerde ledd skal lyde:

Med «partråling» forstås i denne forskrift at fartøyene i partrållag må fiske med samme redskap, og å dra med inntil to wirer i hver sin vinge av trålredskapet. Det er ikke tillatt å benytte tråldører under partråling i henhold til denne forskrift.

§ 3 blir ny § 4.

Ny § 5 skal lyde:

§ 5. Gruppekvoter

Fartøy med ringnottillatelse som nevnt i § 4 bokstav a kan fiske og lande inntil 106.366 tonn.

Ringnotfartøy mellom 21,35 og 27,50 meter største lengde som nevnt i § 4 bokstav b og c kan fiske og lande inntil 9.501 tonn.

§ 4 og § 5 blir nye § 6 og § 7.

Ny § 8 skal lyde:

§ 8. Fartøykvoter

Ringnotfartøy som har adgang til å delta, tildeles fartøykvoter etter 15. august med følgende basiskvoter:

1.500 hl +	40% av konsesjonskapasiteten fra	0–4.000 hl
	30% av konsesjonskapasiteten fra	4.000–6.000 hl
	20% av konsesjonskapasiteten fra	6.000–10.000 hl
	10% av konsesjonskapasiteten fra	over 10.000 hl.

Basiskvoten blir omregnet til tonn ved at 1 hektoliter = 0,1 tonn (100 kilo).

Kvoten til det enkelte fartøy framkommer ved å multiplisere basiskvoten for vedkommende fartøy med den faktoren en får ved å dividere gruppekvoten med summen av basiskvotene.

For ringnotfartøy mellom 21,35 og 27,50 meter største lengde nyttes lastekapasitet, maksimalt 1.500 hl, som grunnlag for utregning av fartøykvoten.

Fiskeridirektoratet fastsetter faktoren og kan endre denne.

§ 6, § 7 og § 8 blir nye § 9, § 10 og § 11.

Nye § 12, § 13 og § 14 skal lyde:

§ 12. Gruppekvote mv.

Fra og med 1. oktober 2004 kan fartøy som oppfyller vilkårene i § 11 fiske og lande inntil 4.735 tonn makrell til konsum i ICES statistikkområde IVa og i Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone nord for 62° N.

§ 13. Fartøykvote

Deltakende fartøy kan fiske på fartøykvoter. Fartøykvoter blir utregnet på følgende måte:

50 tonn + 50% av bruttotonnasje fra	0–100 tonn
40% av bruttotonnasje fra	101–200 tonn
30% av bruttotonnasje fra	201–300 tonn
20% av bruttotonnasje fra	301–400 tonn
10% av bruttotonnasje fra	401–600 tonn

Kvoten til det enkelte fartøy fremkommer ved å multiplisere basiskvoten for fartøyet med den faktoren en får ved å dividere gruppekvoten med summen av basiskvotene.

Ved beregning av fartøyet basiskvote gjelder tonnasje i henhold til Skipskontrollens målebrev/identitetsbevis utstedt senest 31. desember 2001, eventuelt fartøyet tonnasje i henhold til Skipskontrollens målebrev/identitetsbevis etter foretatt utskiftning eller ombygging i overensstemmelse med utskiftings-/ombyggingstillatelse gitt senest samme dato. Ved eierskifte nyttes bruttotonnasje per nevnte tidspunkt for det fartøy reder hadde konsesjon på ved årets begynnelse eller tidligere.

Fiskeridirektøren fastsetter faktoren og kan endre denne.

§ 14. Partråling

Uten hensyn til forbudet i § 23 kan to fartøy som partråler fordele kvantumet på de samme to fartøy ved levering på følgende vilkår:

- Fartøyene må være skriftlig påmeldt som partrållag til Norges Sildesalgslag i Bergen før fisket påbegynnes.
- Fangst som tas i forbindelse med partråling skal deles med minimum 20% av fangsten pr. levering til det ene fartøyet.
- Ved innmelding av fangst til Norges Sildesalgslag og ved levering skal det gis oppgave over at fangsten er tatt som partrållag. Oppgavene skal angi hvilke to fartøy som har partrålt.
- Et fartøy kan ikke dele fangst med mer enn ett annet fartøy i løpet av 2004.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan kreve at fartøy som meldes som partrållag fremstiller seg for godkjenning. Fiskeridirektoratet er klageinstans.

§ 9 oppheves.

§ 10 blir ny § 15.

Nye § 16 og § 17 skal lyde:

§ 16. Gruppekvote

Fartøy i kystfartøygruppen kan fiske og lande inntil 27.376 tonn.

Fartøy på 21,35 meter største lengde eller mindre som fisker med not og som har adgang til å delta i henhold til

forskrift 9. desember 2003 nr. 1604 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2004 § 1, kan fiske og lande innenfor en kvote på 17.632 tonn makrell. Av dette kan fartøy under 13 meter største lengde fiske og lande innenfor en kvote på 4.055 tonn. Fartøy fra og med 13 til og med 21,35 meter største lengde kan fiske og lande innenfor en kvote på 13.577 tonn.

Fartøy på 21,35 meter største lengde eller mindre som fisker med garn/snøre og som har adgang til å delta i henhold til forskrift 9. desember 2003 nr. 1604 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2004 § 1, kan fiske og lande innenfor en kvote på 9.494 tonn makrell.

Fartøy under 13 meter største lengde med adgang til å delta i henhold til forskrift 9. desember 2003 nr. 1604 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2004 § 8 (gruppe II), kan fiske og lande innenfor en avsetning på 250 tonn makrell.

§ 17. *Maksimalkvote*

Fra og med 1. januar til og med 15. august 2004 kan fartøy med adgang til å delta i henhold til forskrift 9. desember 2003 nr. 1604 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2004 § 1, fiske og lande inntil 36 tonn makrell.

Etter 15. august 2004 kan fartøy som nevnt i første ledd som har adgang til å delta med not, fiske og lande følgende kvanta makrell:

<i>Fartøylengde:</i>	<i>Maksimalkvote:</i>	<i>Garantert kvantum:</i>
0–9,99 meter	52 tonn	5 tonn
10–12,99 meter	66 tonn	
13–14,99 meter	77 tonn	
15–17,99 meter	114 tonn	
18–21,35 meter	184 tonn	

Etter 15. august 2004 kan fartøy som nevnt i første ledd som har adgang til å delta med garn/snøre, fiske og lande følgende kvanta makrell:

<i>Fartøylengde:</i>	<i>Maksimalkvote:</i>	<i>Garantert kvantum:</i>
0–9,99 meter	36 tonn	5 tonn
10–14,99 meter	63 tonn	
15–21,35 meter	77 tonn	

Fartøy med adgang til å delta i henhold til forskrift 9. desember 2003 nr. 1604 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2004 § 8 (gruppe II) kan fiske og lande inntil 5 tonn makrell.

Det enkelte fartøys samlede fangst i 2004 kan ikke overstige den høyeste maksimumskvote fartøyet tildeles etter denne paragraf.

Fangst tatt før 16. august 2004 går til fradrag i fartøyetets samlede maksimumskvote for 2004.

Fiskeridirektoratet kan endre og oppheve maksimumskvotene dersom utviklingen i fisket gjør det nødvendig. Dette kan tidligst skje 20. september 2004, med mindre særlige forhold tilsier noe annet.

§ 11 oppheves.

§ 12, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17, § 18 og § 19 blir nye § 18, § 19, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24 og § 25.

§ 20 oppheves.

Ny § 26 skal lyde:

§ 26. *Stopp i fisket*

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket i hvert av områdene nevnt i denne forskrift når totalkvoten, gruppekvoten eller delgruppekvoten for området er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket for samtlige områder når summen av totalkvotene for områdene er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket selv om det enkelte fartøy ikke har fisket hele fartøykvoten.

§ 21, § 22, § 23, § 24 og § 25 blir nye § 27, § 28, § 29, § 30 og § 31.

II

Endringene trer i kraft straks.

1. juni Nr. 896 2004**Forskrift om endring i forskrift om kontroll med roroferges, hurtiggående passasjerfartøyer uansett flagg i rutetrafikk (vertsstatskontroll).**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 1. juni 2004 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontroll med Skibes Sjødygtighet m.v. § 1, § 41a og § 117, jf. delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1, delegeringsvedtak 12. oktober 1979 nr. 1, delegeringsvedtak 15. januar 1979 nr. 1 og delegeringsvedtak 8. januar 1980 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56ca (direktiv 1999/35/EF endret ved direktiv 2002/84/EF). Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 20. mars 2001 nr. 373 om kontroll med roroferges, hurtiggående passasjerfartøyer uansett flagg i rutetrafikk (vertsstatskontroll) gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) *Dispensasjonssertifikat*: Ethvert sertifikat utstedt i henhold til SOLAS 74 kapittel I del B Regel 12 a) vii).

§ 2 første ledd bokstav l skal lyde:

- l) *Innenriksfart*: En sjøreise i havområder fra en havn i Norge til samme eller en annen havn i Norge.

§ 9 overskriften skal lyde:

§ 9. *Årlige besiktelser og besiktelse i forbindelse med endringer ved reparasjoner eller i driftsledelse, flagg eller klasse*

§ 10 første ledd bokstav g skal lyde:

- g) at det foreligger en ajourført seilingsplan før fartøyets avgang. Ved utarbeidelse av seilingsplanen skal retningslinjer for seilingsplaner i IMO Assembly Resolution A.893 (21) følges.

§ 13 første ledd bokstav c fotnote 1 første punktum skal lyde:

- 1 Direktiv 93/75/EF av 13. september 1993 om minimumskrav til fartøyer som har kurs for eller forlater Fellesskapets sjøhavner, og som transporterer farlig eller forurensende last.

II

Endringene trer i kraft straks.

9. juni Nr. 897 2004**Forskrift om endring i forskrift om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av embryo av storfe.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 9. juni 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 92/471/EØF, vedtak 2004/52/EF og vedtak 2004/205/EF). Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 31. desember 1998 nr. 1486 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av embryo av storfe gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om dyrehelsemessige betingelser for import og eksport av embryo av storfe

I § 1 endres ordene «innførsel og utførsel» til «import og eksport».

§ 2 skal lyde:

Forskriften gjelder import og eksport innenfor EØS og import fra tredjeland eller regioner av tredjeland, av ferske og dyperfrysede embryo av storfe. Unntatt er import av embryo fra Storbritannia og Nord-Irland, også via andre land.

Forskriften gjelder ikke import av embryo som har vært gjenstand for nucleusoverføring.

§ 4 skal lyde:

Innenfor EØS er det bare tillatt å importere og eksportere embryo av storfe som er innsamlet og produsert av embryoinnsamlings- og produksjonsgrupper som er godkjent av kompetent myndighet i avsenderlandet, og som utøver virksomheten i samsvar med de krav som er nedfelt i denne forskriften. Det samme gjelder for import av embryo av storfe fra tredjeland.

Embryo som importeres eller eksporteres innenfor EØS skal være innsamlet, behandlet og oppbevart:

- etter 1. januar 1991, hvis de stammer fra land som var EØS-stater før 1. mai 2004.
- etter 1. mai 2004, hvis de stammer fra land som ble EØS-stater fra 1. mai 2004.

§ 7 tredje ledd skal lyde:

Den kompetente myndigheten kan tillate at sæd som oppfyller vilkårene for import og eksport av oksesæd, oppbevares på de godkjente oppbevaringsstedene.

I § 7 fjerde ledd endres ordene «innføres eller utføres» til «importeres eller eksporteres».

§ 9 og § 10 skal lyde:

§ 9. Krav til donor av sæd

Embryoene må være resultat av kunstig inseminering eller in vitro befruktning, med sæd fra en okse som står på en godkjent seminstasjon eller sæd som er importert i henhold til gjeldende forskrift om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, import og eksport av oksesæd.

§ 10. Helsesertifikat

Med hver embryofernsendelse skal det følge et helsesertifikat.

Ved import fra eller eksport til land i EØS skal helsesertifikatet være utstedt av en offentlig veterinær i avsenderlandet på et formular som er utarbeidet av kompetent myndighet i avsenderlandet etter modellen vist i vedlegg B.

Ved import fra tredjeland skal helsesertifikatet være utstedt av en offentlig veterinær på et formular som er utarbeidet av kompetent myndighet i avsenderlandet etter i modellen vist i vedlegg C eller vedlegg D.

Helsesertifikater skal være skrevet på minst ett av de offisielle språkene i avsenderlandet og ett av de offisielle språkene i mottakerlandet. Gjelder sertifikatet embryo fra et tredjeland, skal det i tillegg være skrevet på ett av de offisielle språkene i det landet hvor grensekontrollen skal foretas.

Helsesertifikater skal foreligge i original, følge med forsendelsen til det endelige bestemmelsesstedet, bestå av ett ark og være utstedt til én enkelt mottaker.

I overskriften til kapittel III endres ordet «innførsel» til «import».

§ 11 og § 12 skal lyde:

§ 11. Godkjente innsamlings- og produksjonsgrupper

Det kan bare importeres embryo fra godkjente embryoinnsamlings- og embryoproduksjonsgrupper som er oppført på listen i vedtak 92/452/EF.

§ 12. Godkjente tredjeland eller regioner av tredjeland

Det kan bare importeres embryo fra tredjeland eller regioner av tredjeland som er oppført på listen i vedlegg A.

I § 13 annet ledd endres ordet «innføre» til «importere».

I § 15 endres ordet «innførsel» i paragrafens tittel og tekst til «import».

§ 16 skal lyde:

§ 16. Godkjenning, tilsyn og vedtak

Mattilsynet kan godkjenne embryoinnsamlingsgrupper, embryoproduksjonsgrupper og oppbevaringssteder for embryo i Norge. Godkjente embryoinnsamlingsgrupper og embryoproduksjonsgrupper tildeles et veterinært registreringsnummer.

Mattilsynet kan trekke godkjenningen tilbake dersom embryoinnsamlingsgruppen, embryoproduksjonsgruppen eller oppbevaringsstedet ikke lenger oppfyller vilkårene for godkjenning eller virksomheten foregår i strid med denne forskriften.

Godkjente embryoinnsamlingsgrupper og embryoproduksjonsgrupper skal varsle Mattilsynet ved vesentlige endringer i gruppens sammensetning. Ved utskifting av gruppeveterinær eller vesentlige endringer av gruppens sammensetning, laboratorier eller utstyr må gruppen søke om ny godkjenning.

Mattilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften etterleves og kan fatte de vedtak som er nødvendige for å sikre dette.

Ved import og eksport av embryo kommer gjeldende bestemmelser om tilsyn og kontroll til anvendelse.¹

¹ Jf. forskrift 31. desember 1998 nr. 1484 om tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved innførsel av levende dyr fra land utenfor EØS, forskrift 18. oktober 1999 nr. 1163 om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av levende dyr, animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland og forskrift 20. januar 2000 nr. 47 om gebyr ved tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av levende dyr, animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland.

I § 17 endres ordene «innførsel og utførsel» til «import og eksport».

I § 18 endres ordet «Landbruksdepartementet» til «Mattilsynet» og ordet «innførsel» til «import eller eksport».

§ 21 skal lyde:

§ 21. Ikrafttredelse og overgangsordninger

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 1999.

Fra samme dato oppheves forskrift 23. juni 1994 nr. 693 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av ferske og dypfrosne embryo av storfe innenfor EØS.

Til og med 31. desember 2004 kan storfeembryo som er produsert før 1. mai 2004 i land som fra da av ble EØS-stater importeres dersom de:

1. er samlet inn, behandlet og oppbevart av en embryoinnsamlingsgruppe som var godkjent for eksport til EØS og er merket med godkjeningsnummeret gruppen var tildelt, og
2. følges av et helsesertifikat, jf. § 18, som er påført tilleggsattestasjon fra den offentlige veterinæren om at embryoene oppfyller vilkårene i vedtak 2004/205/EF og er produsert før 1. mai 2004.

Forskriftens nåværende vedlegg skal lyde:

Vedlegg A. Liste over tredjeland og regioner i tredjeland som det er tillatt å importere embryo av storfe fra

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>	<i>Merknad</i>
AR	Argentina	
AU	Australia	
CA	Canada	
CH	Sveits	
HR	Kroatia	
IL	Israel	
MK	Makedonia	*
NZ	New Zealand	
RO	Romania	
US	USA	

* Midlertidig ISO-kode som ikke har betydning for den endelige koden som vil bli fastsatt etter forhandlinger i FN.

Nytt vedlegg B, C og D skal lyde:

Vedlegg B. Modell for helsesertifikat som skal følge med embryo av storfe som importeres fra eller eksporteres til land i EØS

1. Avsender (fullt navn og adresse)	HELSESERTIFIKAT	
	Nr	ORIGINAL
	2. Innsamlingsland i EØS	
3. Mottaker (fullt navn og adresse)	4. Kompetent myndighet	
MERKNADER a) Det skal utstedes ett helsesertifikat for hver forsendelse av embryoer. b) Originalsertifikatet skal følge med forsendelsen til bestemmelsesstedet.	5. Kompetent lokal myndighet	
6. Avsendelsessted	7. Embryoinnsamlingsgruppens navn og adresse	
8. Transportmiddel		
9. Destinasjon (sted og land)	10. Embryoinnsamlingsgruppens registreringsnummer	
11. Numre og kodemerker på embryobeholderne		
12. Identifikasjon av forsendelsen		
a) Antall embryoer	b) Innsamlingsdato(er)	c) Rase

¹ d) Embryoene er produsert ved naturlig/in vitro ² befruktning og har/har ikke ² vært utsatt for penetrering av zona pellucida		
13. Jeg, undertegnede offentlige veterinær, attesterer at:		
a) ovennevnte embryoer ble samlet inn, behandlet og oppbevart under forhold som oppfyller vilkårene i direktiv 89/556/EØF.		
b) ovennevnte embryoer ble sendt til avsendelsesstedet i forseglede beholdere under forhold som oppfyller vilkårene i direktiv 89/556/EØF.		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur og stempel.
Tegnforklaringer: ¹ Dette trenger ikke fylles ut dersom embryoene ble produsert og lagret før 1.3.1994. ² Stryk det alternativet som ikke passer.		

Vedlegg C

Del 1. Modell for helsesertifikat som skal følge med embryo av storfe som importeres fra tredjeland som er oppført på listen i del 2

1. Avsender (fullt navn og adresse)		HELSESERTIFIKAT	
		Nr	ORIGINAL
		2. Innsamlingsland (tredjelandets navn)	
3. Mottaker (fullt navn og adresse)		4. Kompetent myndighet	
MERKNADER a) Det skal utstedes ett helsesertifikat for hver forsendelse av embryoer. b) Originalsertifikatet skal følge med forsendelsen		5. Kompetent lokal myndighet	
6. Avsendelsessted og -dato		7. Embryoinnsamlings- eller embryoproduksjonsgruppens ¹ navn og adresse	
8. Transportmiddel			
9. Destinasjon (sted og land)		10. Embryoinnsamlings- eller embryoproduksjonsgruppens ¹ registreringsnummer	
11. Numre og kodemerker på embryoeholderne			
12. Identifikasjon av forsendelsen:			
a) Embryoene er resultat av in vitro befruktning		ja/nei ¹	
b) Embryoene har vært utsatt for penetrering av zona pellucida		ja/nei ¹	
a) Antall embryoer	b) Innsamlingsdato(er)	c) Rase	
13. Jeg, undertegnede offentlige veterinær i ... (eksportlandets navn), attesterer at:			
1. embryoinnsamlings- eller embryoproduksjonsgruppen beskrevet over			
a) er godkjent i henhold til direktiv 89/556/EØF vedlegg A kapittel I.			

- b) utførte innsamlingen, behandlingen, oppbevaringen og transporten i henhold til direktiv 89/556/EØF vedlegg A kapittel II.
  - c) blir kontrollert minst to ganger i året av en offentlig veterinær.
2. ... (eksportlandets navn) offisielt
- a) har vært fritt for kvegpest de siste 12 månedene før innsamling av embryoene.
  - b) har enten ¹
    - i) vært fritt for munn- og klauvsjuka de siste 12 månedene før innsamling av embryoene og praktiserer ikke vaksinasjon mot sjukdommen, eller:
    - ii) ikke vært fritt for munn- og klauvsjuka de siste 12 månedene før innsamling av embryoene og/eller praktiserer vaksinasjon mot sjukdommen, men donorhunndyrene og donorene av ovarier, oocytter og annet vev som ble brukt i produksjonen av embryoene kommer fra et dyrehold hvor ingen dyr ble vaksinert mot munn- og klauvsjuka i løpet av de siste 30 dagene før innsamlingen og embryoene har blitt oppbevart under godkjente forhold i minimum 30 dager etter innsamlingen.
  - c) har enten ¹
    - i) vært fritt for bluetongue og epizootic haemorrhagic disease (EHD) de siste 12 månedene før innsamlingen og praktiserer ikke vaksinasjon mot disse sjukdommene, eller;
    - ii) ikke vært fritt for bluetongue og epizootic haemorrhagic disease (EHD) de siste 12 månedene før innsamlingen og/eller praktiserer vaksinasjon mot disse sjukdommene, men embryoene har blitt oppbevart under godkjente forhold i minimum 30 dager etter innsamlingen og donorhunndyrene og donorene av ovarier, oocytter og annet vev som ble brukt i produksjonen av embryoene har gjennomgått en agar gel immunodiffusjonstest og en serumnøytralisasjonstest for antistoffer mot EHD på grunnlag av en blodprøve som ble tatt ikke mindre enn 21 dager etter innsamlingen.
- 3.
- a) stedet hvor embryoene som eksporteres og stedet hvor ovariene, oocytene eller annet vev som ble brukt i produksjonen av embryoene ble samlet inn og behandlet lå på innsamlingstidspunktet i sentrum av et område med minst 20 kilometers diameter hvor det ikke forekom noe tilfelle av munn- og klauvsjuka, bluetongue, epizootic haemorrhagic disease, vesikulær stomatitt, Rift Valley fever eller smittsom lungesjuka hos storfe i løpet av de siste 30 dagene før innsamlingen og, hvis det gjelder embryoer som nevnt under punkt 2 b) ii) og c) ii), i 30 dager etter innsamlingen.
  - b) i hele tidsrommet mellom innsamling eller behandling og avsendelse har embryoene som eksporteres vært lagret på et godkjent sted beliggende i sentrum av et område med minst 20 kilometers diameter hvor det ikke forekom noe tilfelle av munn- og klauvsjuka, vesikulær stomatitt eller Rift Valley fever.
4. donorhunndyrene og donorene av ovarier, oocytter eller annet vev som er brukt i produksjonen av embryoene;
- a) ble de siste 30 dagene før innsamling av embryoene som eksporteres holdt på et sted som lå i sentrum av et område med minst 20 kilometers diameter hvor det ikke forekom noe tilfelle av munn- og klauvsjuka, bluetongue, epizootic haemorrhagic disease, vesikulær stomatitt, Rift Valley fever eller smittsom lungesjuka hos storfe.
  - b) viste ingen kliniske sjukdomstegn på innsamlingsdagen.
  - c) oppholdt seg de siste 6 månedene før innsamlingen i ... (eksportlandets navn) og i maksimum to besetninger som er:
    - i) fri for tuberkulose,
    - ii) fri for brucellose,

iii) fri for smittsom leukose eller hvor det ikke har vært noe klinisk tegn på smittsom leukose i løpet av de siste 3 år, og iv) hvor det ikke har vært noe klinisk tegn på infeksjøs bovin rhinotrakeitt/infeksjøs pustuløs vulvovaginitt (IBR/IPV) i løpet av de siste 12 måneder.		
5. embryoene som eksporteres er resultat av kunstig sædoverføring eller in vitro befruktning med sæd fra en donorokse som står på en seminastasjon som er godkjent av kompetent myndighet for uttak, behandling og oppbevaring av sæd eller med sæd som er importert fra et land i EØS.		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur ² og stempel ² .
Tegnforklaringer: ¹ Stryk det alternativet som ikke passer. ² Underskriften og stempelet skal ha en annen farge enn den trykte teksten.		
Merknader Dette sertifikatet skal: a) være skrevet på minst ett av de offisielle språkene i mottakerlandet og ett av de offisielle språkene i det landet hvor grensekontrollen skal foretas. b) skal være utstedt til enkelte mottaker. c) følge med forsendelsen i original		

Del 2. Liste over tredjeland som skal bruke helsesertifikatmodellen i del 1

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>	<i>Merknad</i>
AR	Argentina	
CA	Canada	
CH	Sveits	
HR	Kroatia	
MK	Makedonia	*
NZ	New Zealand	
RO	Romania	
US	USA	

* Midlertidig ISO-kode som ikke har betydning for den endelige koden som vil bli fastsatt etter forhandlinger i FN.

Vedlegg D

Del 1. Modell for helsesertifikat som skal følge med embryo av storfe som importeres fra tredjeland som er oppført på listen i del 2

1. Avsender (fullt navn og adresse)	HELSEsertifikat
	Nr _____ ORIGINAL
	2. Innsamlingsland (tredjelandets navn)
3. Mottaker (fullt navn og adresse)	4. Kompetent myndighet
MERKNADER a) Det skal utstedes ett helsesertifikat for hver forsendelse av embryoer. b) Originalsertifikatet skal følge med forsendelsen	5. Kompetent lokal myndighet
6. Avsendelsessted og -dato	7. Embryo-innsamlings- eller embryoproduksjonsgruppens ¹ navn og adresse

8. Transportmiddel		
9. Destinasjon (sted og land)		10. Embryoinnsamlings- eller embryoproduksjonsgruppens ¹ registreringsnummer
11. Numre og kodemerker på embryoeholderne		
12. Identifikasjon av forsendelsen:		
a) Embryoene er resultat av in vitro befruktning		ja/nei ¹
b) Embryoene har vært utsatt for penetrering av zona pellucida		ja/nei ¹
a) Antall embryoer	b) Innsamlingsdato(er)	c) Rase
13. Jeg, undertegnede offentlige veterinær i ... (eksportlandets navn), attesterer at:		
1. embryoinnsamlings- eller embryoproduksjonsgruppen beskrevet over		
a) er godkjent i henhold til direktiv 89/556/EØF vedlegg A kapittel I.		
b) utførte innsamlingen, behandlingen, oppbevaringen og transporten i henhold til direktiv 89/556/EØF vedlegg A kapittel II.		
c) blir kontrollert minst to ganger i året av en offentlig veterinær.		
2. ... (eksportlandets navn) offisielt		
a) har vært fritt for kvegpest de siste 12 månedene før innsamling av embryoene.		
b) har enten ¹		
i) vært fritt for munn- og klauvsjuka de siste 12 månedene før innsamling av embryoene og praktiserer ikke vaksinasjon mot sjukdommen, eller:		
ii) ikke vært fritt for munn- og klauvsjuka de siste 12 månedene før innsamling av embryoene og/eller praktiserer vaksinasjon mot sjukdommen, men donorhunnedyrene og donorene av ovarier, oocytter og annet vev som ble brukt i produksjonen av embryoene kommer fra et dyrehold hvor ingen dyr ble vaksinert mot munn- og klauvsjuka i løpet av de siste 30 dagene før innsamlingen og embryoene har blitt oppbevart under godkjente forhold i minimum 30 dager etter innsamlingen.		
c) har enten ¹		
i) vært fritt for bluetongue og epizootic haemorrhagic disease (EHD) de siste 12 månedene før innsamlingen og praktiserer ikke vaksinasjon mot disse sjukdommene, eller;		
ii) ikke vært fritt for bluetongue og epizootic haemorrhagic disease (EHD) de siste 12 månedene før innsamlingen og/eller praktiserer vaksinasjon mot disse sjukdommene, men embryoene har blitt oppbevart under godkjente forhold i minimum 30 dager etter innsamlingen og donorhunnedyrene og donorene av ovarier, oocytter og annet vev som ble brukt i produksjonen av embryoene har gjennomgått en agar gel immunodiffusjonstest og en serumnøytralisasjonstest for antistoffer mot EHD på grunnlag av en blodprøve som ble tatt ikke mindre enn 21 dager etter innsamlingen.		
3.		
a) stedet hvor embryoene som eksporteres og stedet hvor ovariene, oocytterne eller annet vev som ble brukt i produksjonen av embryoene ble samlet inn og behandlet lå på innsamlingstidspunktet i sentrum av et område med minst 20 kilometers diameter hvor det ikke forekom noe tilfelle av munn- og klauvsjuka, bluetongue, epizootic haemorrhagic disease, vesikulær stomatitt, Rift Valley feber eller smittsom lungesjuka hos storfe i løpet av de siste 30 dagene før innsamlingen og, hvis det gjelder embryoer som nevnt under punkt 2 b) ii) og c) ii), i 30 dager etter innsamlingen.		

<p>b) i hele tidsrommet mellom innsamling eller behandling og avsendelse har embryoene som eksporteres vært oppbevart på et godkjent sted beliggende i sentrum av et område med minst 20 kilometers diameter hvor det ikke forekom noe tilfelle av munn- og klauvsjuka, vesikulær stomatitt eller Rift Valley fever.</p>		
<p>4. donorhunddyrene og donorene av ovarier, oocytter eller annet vev som er brukt i produksjonen av embryoene;</p>		
<p>a) ble de siste 30 dagene før innsamling av embryoene som eksporteres holdt på et sted som lå i sentrum av et område med minst 20 kilometers diameter hvor det ikke forekom noe tilfelle av munn- og klauvsjuka, bluetongue, epizootic haemorrhagic disease, vesikulær stomatitt, Rift Valley fever eller smittsom lungesjuka hos storfe.</p>		
<p>b) viste ingen kliniske sjukdomstegn på innsamlingsdagen.</p>		
<p>c) oppholdt seg de siste 6 månedene før innsamlingen i ... (eksportlandets navn) og i maksimum to besetninger som er:</p>		
<p>i) fri for tuberkulose,</p>		
<p>ii) fri for brucellose,</p>		
<p>iii) fri for smittsom leukose eller hvor det ikke har vært noe klinisk tegn på smittsom leukose i løpet av de siste 3 år, og</p>		
<p>iv) hvor det ikke har vært noe klinisk tegn på infeksjøs bovin rhinotrakeitt/infeksjøs pustuløs vulvovaginitt (IBR/IPV) i løpet av de siste 12 måneder.</p>		
<p>d) har gjennomgått en serumnøytralisasjonstest for Akabane på grunnlag av en blodprøve som ble tatt ikke mindre enn 21 dager etter innsamlingen.</p>		
<p>5. embryoene som eksporteres er resultat av kunstig sædoverføring eller in vitro befruktning med sæd fra en donorokse som står på en seminastasjon som er godkjent av kompetent myndighet for uttak, behandling og oppbevaring av sæd eller med sæd som er importert fra et land i EØS.</p>		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur ² og stempel ² .
<p>Tegnforklaringer: ¹ Stryk det alternativet som ikke passer. ² Underskriften og stempelet skal ha en annen farge enn den trykte teksten.</p>		
<p>Merknader Dette sertifikatet skal:</p>		
<p>a) være skrevet på minst ett av de offisielle språkene i mottakerlandet og ett av de offisielle språkene i det landet hvor grensekontrollen skal foretas.</p>		
<p>b) skal være utstedt til en enkelte mottaker.</p>		
<p>c) følge med forsendelsen i original</p>		

Del 2. Liste over tredjeland som skal bruke helsesertifikatmodellen i del 1

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>	<i>Merknad</i>
AU	Australia	

II

Endringene trer i kraft straks.

9. juni Nr. 898 2004**Forskrift om endring i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, innførsel, utførsel og bruk av rånesæd.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 9. juni 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2004/52/EF og vedtak 2004/205/EF). Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 17. juli 2003 nr. 972 om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, innførsel, utførsel og bruk av rånesæd gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, import, eksport og bruk av rånesæd

§ 2 skal lyde:

Forskriften gjelder dyrehelsemessige vilkår for produksjon av rånesæd beregnet til kunstig sædovertføring, import og eksport av slik sæd innenfor EØS, import av slik sæd fra land utenfor EØS, samt bruk av importert rånesæd.

§ 10 fjerde ledd skal lyde:

Ved overføring av dyr til og fra godkjente seminestasjoner i utlandet kommer gjeldende bestemmelser om import og eksport av svin² til anvendelse.

2 Jf. forskrift 25. mars 2002 nr. 304 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av svin.

I § 11 tredje ledd annet og tredje punktum endres ordet «utføres» til «eksporteres».

I § 12 tredje ledd og fjerde ledd annet punktum endres ordet «utføres» til «eksporteres».

Kapittel III overskriften skal lyde:

Import, eksport og bruk av rånesæd

§ 13 overskriften skal lyde:

Vilkår for import og eksport innenfor EØS

I § 13 endres ordet «innføres» til «importeres» og ordet «utføres» til «eksporteres».

§ 13 nr. 4 og nytt nr. 5 skal lyde:

4. sæden er produsert etter 31. desember 1991, hvis den stammer fra land som var EØS-stater før 1. mai 2004.
5. sæden er produsert etter 1. mai 2004, hvis den stammer fra land som ble EØS-stater fra 1. mai 2004.

§ 14 overskriften skal lyde:

Vilkår for import fra land utenfor EØS

I § 14 første ledd endres ordet «innføres» til «importeres».

§ 15 skal lyde:

Helsesertifikat som kreves i § 13 skal være utstedt av en offentlig veterinær på et formular som er utarbeidet av kompetent myndighet i opprinnelseslandet etter modellen vist i vedlegg C.

Helsesertifikat som kreves i § 14 skal være utstedt av en offentlig veterinær på et formular som er utarbeidet av kompetent myndighet i opprinnelseslandet etter modellen vist i vedlegg D del 1, dersom sæden kommer fra et land som er oppført på listen i vedlegg A, eller etter modellen vist i vedlegg D del 2, dersom sæden kommer fra et land som er oppført på listen i vedlegg B.

Helsesertifikater skal være skrevet på minst ett av de offisielle språkene i opprinnelseslandet og ett av de offisielle språkene i mottakerlandet. Gjelder sertifikatet sæd fra et land utenfor EØS, skal det i tillegg være skrevet på ett av de offisielle språkene i det landet hvor grensekontrollen skal foretas.

Helsesertifikater skal foreligge i original, følge med forsendelsen til det endelige bestemmelsesstedet, bestå av ett ark og være utstedt til én enkelt mottaker.

I § 16 endres ordet «innført» til «importert».

I § 18 annet ledd endres ordene «innførsel og utførsel» til «import og eksport».

§ 23 nytt tredje ledd skal lyde:

Til og med 31. desember 2004, kan rånesæd som er produsert før 1. mai 2004 i land som fra da av ble EØS-stater importeres dersom den:

1. er produsert på en seminstasjon som var godkjent for eksport til EØS og er merket med godkjeningsnummeret stasjonen var tildelt, og
2. følges av et helsesertifikat, jf. § 18, som er påført tilleggsattestasjon fra den offentlige veterinæren om at sæden oppfyller vilkårene i vedtak 2004/205/EF og er produsert før 1. mai 2004.

Vedlegg A, B, C og D skal lyde:

Vedlegg A

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>	<i>Merknad</i>
CA	Canada	
NZ	New Zealand	
US	USA	

Vedlegg B

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>	<i>Merknad</i>
CH	Sveits	

Vedlegg C. Modell for helsesertifikat som skal følge med rånesæd som importeres fra eller eksporteres til land innenfor EØS

1. Avsender (fullt navn og adresse)		HELSESERTIFIKAT ORIGINAL	
		Nr.	
		2. Opprinnelsesland i EØS	
3. Mottaker (fullt navn og adresse)		4. Kompetent myndighet	
Merknader (a) Det skal utstedes et separat sertifikat for hver forsendelse av sæd. (b) Originaleksemplaret av sertifikatet skal følge med forsendelsen til bestemmelsesstedet.		5. Kompetent lokal myndighet	
6. Avsendelsessted		7. Seminstasjonens navn og adresse	
8. Transportmiddel			
9. Mottakerland og -sted i EØS		10. Seminstasjonens registreringsnummer	
11. Sædbeholdernes numre og kodemerker			
12. Forsendelsens identitet			
a) Antall doser		b) Uttaksdato(er)	c) Rase
d) Donorens identitet			
13. Jeg, undertegnede offentlige veterinær, attesterer at sæden som er beskrevet over:			
a) er tatt ut, behandlet og lagret under forhold som oppfyller kravene i direktiv 90/429/EØF.			
b) stammer fra råner som holdes på en seminstasjon hvor det bare finnes dyr som ikke er vaksinert mot Aujeszkys disease og som har reagert negativt på en serumnøytralisasjonstest eller ELISA-test for Aujeszkys disease, i henhold til direktiv 90/429/EØF.			
c) ble sendt til avsendelsesstedet i en forseglet beholder i samsvar med direktiv 90/429/EØF.			

Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og stilling med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur og stempel
Tilleggsopplysninger*)		
Jeg, undertegnede offentlige veterinær, bekrefter at sæden som er beskrevet over:		
<ol style="list-style-type: none"> er produsert på en seminstasjon hvor alle dyr i løpet av de siste 15 dagene av den obligatoriske isolasjonsperioden før inntak på stasjonen har gjennomgått en serologisk test for porcine respiratory and reproductive syndrome (PRRS) med negativt resultat. stammer fra dyr som minst en gang etter inntak på stasjonen har gjennomgått en serologisk test for porcine respiratory and reproductive syndrome (PRRS) med negativt resultat. Har dyrene oppholdt seg på stasjonen i mer enn ett år, har testen blitt utført minst hver tolvte måned med negativt resultat. 		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og stilling med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur og stempel
Tegnforklaringer: *) Sæden kan importeres eller eksporteres uten at testene er foretatt. Importert sæd som ikke oppfyller de angitte kravene kan imidlertid ikke brukes til kunstig sædoverføring jf. forskrift av 17. juli 2003 nr. 972 om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, import, eksport og bruk av rånesead § 16.		

Vedlegg D

Del 1. Modell for helsesertifikat som skal følge med rånesead som importeres fra land som er oppført på listen i vedlegg A

1. Opprinnelsesland og myndighet	HELSESERTIFIKAT ¹	
	2. Helsesertifikat nr.:	
I. Sædens opprinnelse		
3. Seminstasjonens godkjeningsnummer:		
4. Seminstasjonens navn og adresse	5. Avsenders navn og adresse	
6. Avsenderland og –sted	7. Transportmiddel	
II. Sædens destinasjon		
8. Mottakerland og –sted	9. Mottakers navn og adresse	
III. Identifikasjon av sæden		
10. Sædbeholdernes numre og kodemerker (inkl. forseglingsnummer):		
11. Identifikasjonsmerke på dosene ²	12. Antall doser	
IV. Helseopplysninger		
Jeg, undertegnede offentlige veterinær, har lest og er kjent med direktiv 90/429/EØF med endringer og bekrefter at:		
1. .... (landets navn):		
<ol style="list-style-type: none"> har vært fritt for og ikke praktisert vaksinasjon mot munn og klauvsjuka, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blæreutslett hos gris eller ondartet smittsom griselammelse de siste 12 måneder³, 		

eller;

- b) er av Verdens dyrehelseorganisasjon ansett som et land fritt for munn- og klauvsjuka med ikke-vaksinerte status og er fritt for klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blæreutsløtt hos gris og ondartet smittsom griselammelse i henhold til den internasjonale dyrehelsekodeksen fra Verdens dyrehelseorganisasjon³.

2. Seminastasjonen hvor sæden i denne forsendelsen er tatt ut:

- a) er godkjent for eksport til EØS av veterinærmyndighetene i ..... og oppfyller vilkårene for godkjenning og drift av seminastasjoner i vedlegg A til direktiv 90/429/EØF.
- b) lå i et område som i tidsrommet 3 måneder før sæduttaket til avsendelsesdatoen ikke var underlagt restriksjoner på grunn av utbrudd av munn og klauvsjuka, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blæreutsløtt hos gris, ondartet smittsom griselammelse eller vesikulær stomatitt.
- c) var i tidsrommet 30 dager før sæduttaket til avsendelsesdatoen fri for kliniske tegn på tuberkulose, brucellose, Aujeszky's disease og rabies.
- d) kun holder dyr som ikke er vaksinert mot Aujeszky's disease og som har reagert negativt på en serumnøytralisasjons- eller ELISA-test med bruk av alle Aujeszky's diseases virale antigener.

Krav som må være oppfylt ved inntak av dyr på godkjente seminastasjoner

3. Alle dyr som holdes på seminastasjonen:

- a) har vært isolert i minst 30 dager i lokaler spesielt godkjent for formålet, og hvor det kun fantes dyr med like god eller bedre helsestatus.
- b) har før de ble isolert som beskrevet i bokstav a blitt valgt ut fra besetninger eller driftsenheter:
- som var fri for brucellose i henhold til artikkel 3.5.2.1 i den internasjonale dyrehelsekodeksen.
  - hvor ingen munn- og klauvsjuka-vaksinerte dyr var tilstede i løpet av de foregående 12 måneder.
  - hvor ingen kliniske, serologiske eller virologiske tegn på Aujeszky's disease ble konstatert i løpet av de foregående 12 måneder.
  - som ikke befant seg eller lå i et område underlagt restriksjoner i henhold til nasjonal lovgivning på grunn av sjukdomsutbrudd hos tamsvin (munn- og klauvsjuka, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blæreutsløtt hos gris, ondartet smittsom griselammelse, vesikulær stomatitt eller Aujeszky's disease).
- Dyrene har aldri tilhørt besetninger med dårligere status.
- c) har i løpet av de siste 30 dager forut for den i bokstav a beskrevne isolasjonsperioden gjennomgått følgende tester, som er utført i henhold til internasjonale standarder, med negativt resultat:
- en bufret brucella-antigentest for brucellose.
  - en serumnøytralisasjons- eller ELISA-test med bruk av alle Aujeszky's diseases virale antigener.
- d) har i løpet av de siste 15 dagene av isolasjonsperioden på minst 30 dager som anført i bokstav a gjennomgått følgende tester med negativt resultat:
- en bufret brucella-antigentest for brucellose.
  - en serumnøytralisasjons- eller ELISA-test med bruk av alle Aujeszky's diseases virale antigener.

Uavhengig av tiltak som skal iverksettes ved påvisning av munn- og klauvsjuka eller andre A-sjukdommer, skal dyret straks fjernes fra isolasjonslokalene dersom noen av de ovennevnte testene skulle vise seg å være positive. Ved gruppeisolasjon, treffer kompetent myndighet alle tiltak som er nødvendige for å sikre at de resterende dyrene har tilfredsstillende helsestatus før de tas inn på seminastasjonen i henhold til nr. 3.

Reagerer dyr positivt på testen for brucellose, følges følgende prosedyrer:

- De positive sera gjennomgår en serumagglutinasjons- og en komplementbindingstest.
- Det foretas en epidemiologisk undersøkelse i reagentenes opprinnelsesbesetninger.
- Dyr med positive testresultater gjennomgår nye tester (bufret brucella-antigentest, komplement-

bindingstest og serumagglutinasjonstest) på grunnlag av nye prøver tatt mer enn 7 dager etter første prøveuttak.

Mistanken om brucellose bekreftes eller avkreftes på bakgrunn av resultatene av den epidemiologiske undersøkelsen i opprinnelsesbesetningene og sammenlikning av resultatene i de to testomgangene.

Hvis mistanken avkreftes kan de dyr som reagerte negativt på den første brucellose testen tas inn på semin stasjonen. Dyr som har reagert positivt på én test kan tas inn såfremt de har reagert negativt i to testomganger (bufret brucella-antigentest, komplementbindingstest og serum-agglutinasjonstest) foretatt med minst 7 dagers intervall.

4. Alle tester er foretatt ved et offentlig godkjent laboratorium.
5. Dyr er bare tatt inn på semin stasjonen såfremt stasjonsveterinæren har gitt tillatelse til det. All forflytning av dyr, både ut og inn, journalføres.
6. Ingen dyr som er tatt inn på semin stasjonen viste tegn på sjukdom den dagen de ble tatt inn. Alle dyr har kommet direkte fra isolasjonslokaler som omhandlet i nr. 3 bokstav a som på avsendelsesdagen og mens dyrene oppholdt seg der offisielt oppfylte følgende vilkår:
  - a) de lå i et område som ikke var omfattet av dyrehelsemessige restriksjoner i henhold til nasjonal lovgivning på grunn av sjukdomsutbrudd hos tamsvin (munn- og klauvsjuka, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsom blæreutslett hos gris, ondartet smittsom griselammelse, vesikulær stomatitt eller Aujeszky's disease).
  - b) der ingen kliniske, patologiske eller serologiske tegn på Aujeszky's disease ble registrert i løpet av de siste 30 dager.

Obligatorisk rutinetesting av dyr på godkjente semin stasjoner

7. Alle dyr som holdes på den godkjente semin stasjonen har gjennomgått følgende tester med negativt resultat:
  - a) en bufret brucella-antigentest for brucellose.
  - b) en serumnøytralisasjons- eller ELISA-test med bruk av alle Aujeszky's diseases virale antigener.

Testene foretas enten:

- på alle dyr når de forlater stasjonen, dog ikke senere enn 12 måneder etter inntak hvis de ikke har forlatt stasjonen innen dess. Prøvetakingen kan gjøres på slakteriet³ eller:
- på minst 25% av dyrene hver tredje måned³. I så fall foretas testene på et representativt utvalg av populasjonen med hensyn til aldersgruppe og oppstillingslokaler og slik at alle dyrene blir testet minst en gang i løpet av oppholdet og minst hver 12. måned dersom oppholdet varer lenger enn et år.

8. Alle tester er foretatt ved et offentlig godkjent laboratorium.
9. Reagerer et dyr positivt på noen av de ovennevnte testene, skal det isoleres. Sæd som er tatt ut fra det etter siste negative test kan ikke innføres. All sæd som er tatt ut fra de andre dyrene på stasjonen etter at den positive testen ble utført, skal lagres separat og kan ikke innføres før stasjonens helsestatus er gjenopprettet.

Krav sæden som er uttatt på godkjente semin stasjoner må oppfylle

10. Sæden stammer fra dyr som:
  - a) har oppholdt seg i ... (opprinnelseslandets navn) i minst 3 måneder umiddelbart forut for sæduttaket.
  - b) ikke viste kliniske tegn på sjukdom den dagen sæden ble tatt ut.
  - c) ikke er vaksinert mot munn- og klauvsjuka.

<p>d) oppfyller vilkårene i nr. 3.</p> <p>e) ikke er brukt til naturlig bedekning.</p> <p>f) har vært holdt på seminestasjoner som ikke lå i områder underlagt dyrehelsemessige restriksjoner i henhold til nasjonal lovgivning om smittsomme sykdommer hos tamsvin (munn- og klauvsjuka, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittomt blæreutslett hos gris, ondartet smittsom griselammelse, vesikulær stomatitt eller Aujesky's disease).</p> <p>g) har vært holdt på en seminestasjon som de siste 30 dager før sæduttaket var fri for Aujesky's disease.</p> <p>11. Sæden er tilsatt en effektiv kombinasjon av antibiotika, spesielt mot leptospirer og mykoplasmer.</p> <p>Kombinasjonen skal minst ha en effekt som svarer til følgende konsentrasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 500 µg streptomycin pr. ml endelig fortykning - 500 IE penicillin pr. ml endelig fortykning - 50 µg lincomycin pr. ml endelig fortykning - 300 µg spectinomycin pr. ml endelig fortykning. <p>Umiddelbart etter tilsetning av antibiotika ble den fortynnede sæden oppbevart ved minimum 15 °C i minimum 45 minutter.</p> <p>12. Sæden i denne forsendelsen:</p> <p>a) er blitt lagret som fastsatt i vedlegg A til direktiv 90/429/EØF (betingelser for godkjenning og drift av seminestasjoner) fram til avsendelse.</p> <p>b) transporteres til mottakerlandet i beholdere som har blitt reingjort og desinfisert eller sterilisert før bruk, og som har blitt forseglet og nummeret før avsendelse fra det godkjente lageret.</p>		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur og stempel
V. Tilleggsopplysninger⁴		
<p>Jeg, undertegnede offentlige veterinær, bekrefter at sæden som er beskrevet over:</p> <p>1. er produsert på en seminestasjon hvor alle dyr i løpet av de siste 15 dagene av den obligatoriske isolasjonsperioden før inntak på stasjonen har gjennomgått en serologisk test for porcine respiratory and reproductive syndrome (PRRS) med negativt resultat.</p> <p>2. stammer fra dyr som minst en gang etter inntak på stasjonen har gjennomgått en serologisk test for porcine respiratory and reproductive syndrome (PRRS) med negativt resultat. Har dyrene oppholdt seg på stasjonen i mer enn ett år, har testen blitt utført minst hver tolvte måned med negativt resultat.</p>		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur og stempel
<p>Tegnforklaringer:</p> <p>¹ Hvert sertifikat skal kun omfatte en forsendelse. Det originale sertifikatet skal følge med forsendelsen til mottakerstedet</p> <p>² Svarer til donorens identitet og uttaksdatoen.</p> <p>³ Stryk det som ikke er relevant.</p> <p>⁴ Sæden kan importeres eller eksporteres uten at testene er foretatt. Importert sæd som ikke oppfyller de angitte kravene kan imidlertid ikke brukes til kunstig sædovertføring jf. forskrift av 17. juli 2003 nr. 972 om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, import, eksport og bruk av rånesæd § 16.</p>		

Del 2. Modell for helsesertifikat som skal følge med ved import av rånesæd fra land som er oppført på listen i vedlegg B

1. Opprinnelsesland og myndighet	HELSESERTIFIKAT ¹	
2. Helsesertifikat nr.:		
I. Sædens opprinnelse		
3. Seminstasjonens godkjeningsnummer:		
4. Seminstasjonens navn og adresse	5. Avsenders navn og adresse	
6. Avsenderland og –sted	7. Transportmiddel	
II. Sædens destinasjon		
8. Mottakerland og –sted	9. Mottakers navn og adresse	
III. Identifikasjon av sæden		
10. Sædbeholderens numre og kodemerker (inkl. forseglingsnummer):		
11. Identifikasjonsmerke på dosene ²	12. Antall doser	
IV. Helseopplysninger		
Jeg, undertegnede offentlige veterinær, har lest og er kjent med direktiv 90/429/EØF med endringer og bekrefter at:		
1. ... (landets navn):		
<ul style="list-style-type: none"> a) har vært fritt for og ikke praktisert vaksinasjon mot munn og klauvsjuka, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blæreutslett hos gris eller ondartet smittsom griselammelse de siste 12 måneder³, eller; b) er av Verdens dyrehelseorganisasjon ansett som et land fritt for munn- og klauvsjuka med ikke-vaksinerte status og er fritt for klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blæreutslett hos gris og ondartet smittsom griselammelse i henhold til den internasjonale dyrehelsekodeksen fra Verdens dyrehelseorganisasjon³. 		
2. Seminstasjonen hvor sæden i denne forsendelsen er tatt ut:		
<ul style="list-style-type: none"> a) er godkjent for eksport til EØS av veterinærmyndighetene i ..... og oppfyller vilkårene for godkjenning og drift av seminstasjoner i vedlegg A til direktiv 90/429/EØF. b) lå i et område som i tidsrommet 3 måneder før sæduttaket til avsendelsesdatoen ikke var underlagt restriksjoner på grunn av utbrudd av munn og klauvsjuka, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsomt blæreutslett hos gris, ondartet smittsom griselammelse eller vesikulær stomatitt. c) var i tidsrommet 30 dager før sæduttaket til avsendelsesdatoen fri for kliniske tegn på tuberkulose, brucellose, Aujeszky's disease og rabies. d) kun holder dyr som ikke er vaksinert mot Aujeszky's disease og som har reagert negativt på en serumnøytralisasjons- eller ELISA-test med bruk av alle Aujeszky's diseases virale antigener. 		
Krav som må være oppfylt ved inntak av dyr på godkjente seminstasjoner		
3. Alle dyr som holdes på seminstasjonen:		

- a) har vært isolert i minst 30 dager i lokaler spesielt godkjent for formålet, og hvor det kun fantes dyr med like god eller bedre helsestatus.
- b) har før de ble isolert som beskrevet i bokstav a blitt valgt ut fra besetninger eller driftsenheter:
  - i) som var fri for brucellose i henhold til artikkel 3.5.2.1 i den internasjonale dyrehelsekodeksen.
  - ii) hvor ingen munn- og klauvsjukevaksinerte dyr var tilstede i løpet av de foregående 12 måneder.
  - iii) hvor ingen kliniske, serologiske eller virologiske tegn på Aujeszky's disease ble konstatert i løpet av de foregående 12 måneder.
  - iv) som ikke befant seg eller lå i et område underlagt restriksjoner i henhold til nasjonal lovgivning på grunn av sjukdomsutbrudd hos tamsvin (munn- og klauvsjuka, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsom blæreutslett hos gris, ondartet smittsom griselammelse, vesikulær stomatitt eller Aujeszky's disease).

Dyrene har aldri tilhørt besetninger med dårligere status.

- c) har i løpet av de siste 30 dager forut for den i bokstav a beskrevne isolasjonsperioden gjennomgått følgende tester, som er utført i henhold til internasjonale standarder, med negativt resultat:
  - i) en bufret brucella-antigentest for brucellose.
  - ii) en serumnøytralisasjons- eller ELISA-test med bruk av alle Aujeszky's diseases virale antigener.
  - iii) en serumnøytralisasjons- eller ELISA-test for klassisk svinepest.
- d) har i løpet av de siste 15 dagene av isolasjonsperioden på minst 30 dager som anført i bokstav a gjennomgått følgende tester med negativt resultat:
  - i) en bufret brucella-antigentest for brucellose.
  - ii) en serumnøytralisasjons- eller ELISA-test med bruk av alle Aujeszky's diseases virale antigener.

Uavhengig av tiltak som skal iverksettes ved påvisning av munn- og klauvsjuka eller andre A-sjukdommer, skal dyret straks fjernes fra isolasjonslokalene dersom noen av de ovennevnte testene skulle vise seg å være positive. Ved gruppeisolasjon, treffer kompetent myndighet alle tiltak som er nødvendige for å sikre at de resterende dyrene har tilfredsstillende helsestatus før de tas inn på seminastasjonen i henhold til nr. 3.

Reagerer dyr positivt på testen for brucellose, følges følgende prosedyrer:

- i) De positive sera gjennomgår en serumagglutinasjons- og en komplementbindingstest.
- ii) Det foretas en epidemiologisk undersøkelse i reagentenes opprinnelsesbesetninger.
- iii) Dyr med positive testresultater gjennomgår nye tester (bufret brucella-antigentest, komplementbindingstest og serumagglutinasjonstest) på grunnlag av nye prøver tatt mer enn 7 dager etter første prøveuttak.

Mistanken om brucellose bekreftes eller avkreftes på bakgrunn av resultatene av den epidemiologiske undersøkelsen i opprinnelsesbesetningene og sammenlikning av resultatene i de to testomgangene.

Hvis mistanken avkreftes kan de dyr som reagerte negativt på den første brucellose testen tas inn på seminastasjonen. Dyr som har reagert positivt på én test kan tas inn såfremt de har reagert negativt i to testomganger (bufret brucella-antigentest, komplementbindingstest og serum-agglutinasjonstest) foretatt med minst 7 dagers intervall.

4. Alle tester er foretatt ved et offentlig godkjent laboratorium.
5. Dyr er bare tatt inn på seminastasjonen såfremt stasjonsveterinæren har gitt tillatelse til det. All forflytning av dyr, både ut og inn, journalføres.
6. Ingen dyr som er tatt inn på seminastasjonen viste tegn på sjukdom den dagen de ble tatt inn. Alle dyr har kommet direkte fra isolasjonslokaler som omhandlet i nr. 3 bokstav a som på avsendelsesdagen og mens dyrene oppholdt seg der offisielt oppfylte følgende vilkår:
  - a) de lå i et område som ikke var omfattet av dyrehesemessige restriksjoner i henhold til nasjonal lovgivning på grunn av sjukdomsutbrudd hos tamsvin (munn- og klauvsjuka, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittsom blæreutslett hos gris, ondartet smittsom griselammelse, vesikulær stomatitt eller Aujeszky's disease).
  - b) der ingen kliniske, patologiske eller serologiske tegn på Aujeszky's disease ble registrert i løpet av de siste 30 dager.

Obligatorisk rutinetesting av dyr på godkjente seminestasjoner

7. Alle dyr som holdes på den godkjente seminestasjonen har gjennomgått følgende tester med negativt resultat:

- a) en bufret brucella-antigentest for brucellose.
- b) en serumnøytralisasjons- eller ELISA-test med bruk av alle Aujeszky's diseases virale antigener.
- c) en serumnøytralisasjons- eller ELISA-test for klassisk svinepest.

Testene foretas enten:

- på alle dyr når de forlater stasjonen, dog ikke senere enn 12 måneder etter inntak hvis de ikke har forlattstasjonen innen dess. Prøvetakingen kan gjøres på slakteriet ³, eller:
- på minst 25% av dyrene hver tredje måned ³. I så fall foretas testene på et representativt utvalg av populasjonen med hensyn til aldersgruppe og oppstillingslokaler og slik at alle dyrene blir testet minst en gang i løpet av oppholdet og minst hver 12. måned dersom oppholdet varer lenger enn et år.

8. Alle tester er foretatt ved et offentlig godkjent laboratorium.

9. Reagerer et dyr positivt på noen av de ovennevnte testene, skal det isoleres. Sæd som er tatt ut fra det etter siste negative test kan ikke innføres. All sæd som er tatt ut fra de andre dyrene på stasjonen etter at den positive testen ble utført, skal lagres separat og kan ikke innføres før stasjonens helsestatus er gjenopprettet.

Krav sæden som er uttatt på godkjente seminestasjoner må oppfylle

10. Sæden stammer fra dyr som:

- a) har oppholdt seg i ... (opprinnelseslandets navn) i minst 3 måneder umiddelbart forut for sæduttaket.
- b) ikke viste kliniske tegn på sykdom den dagen sæden ble tatt ut.
- c) ikke er vaksinert mot munn- og klauvsjuka.
- d) oppfyller vilkårene i nr. 3.
- e) ikke er brukt til naturlig bedekning.
- f) har vært holdt på seminestasjoner som ikke lå i områder underlagt dyrehelsemessige restriksjoner i henhold til nasjonal lovgivning om smittsomme sykdommer hos tamsvin (munn- og klauvsjuka, klassisk svinepest, afrikansk svinepest, smittomt blæreutslett hos gris, ondartet smittsom griselammelse, vesikulær stomatitt eller Aujeszky's disease).
- g) har vært holdt på en seminestasjon som de siste 30 dager før sæduttaket var fri for Aujeszky's disease.

11. Sæden er tilsatt en effektiv kombinasjon av antibiotika, spesielt mot leptospirer og mykoplasmer.

Kombinasjonen skal minst ha en effekt som svarer til følgende konsentrasjoner:

- 500 µg streptomycin pr. ml endelig fortykning
- 500 IE penicillin pr. ml endelig fortykning
- 50 µg lincomycin pr. ml endelig fortykning
- 300 µg spectinomycin pr. ml endelig fortykning.

Umiddelbart etter tilsetning av antibiotika ble den fortynnede sæden oppbevart ved minimum 15 °C i minimum 45 minutter.

12. Sæden i denne forsendelsen:

- a) er blitt lagret som fastsatt i vedlegg A til direktiv 90/429/EØF (betingelser for godkjenning og drift av seminestasjoner) fram til avsendelse.

b) transporteres til mottakerlandet i beholdere som har blitt reingjort og desinfisert eller sterilisert før bruk, og som har blitt forseglest og nummeret før avsendelse fra det godkjente lageret.		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur og stempel
V. Tilleggsopplysninger⁴		
Jeg, undertegnede offentlige veterinær, bekrefter at sæden som er beskrevet over:		
<ol style="list-style-type: none"> er produsert på en seminstasjon hvor alle dyr i løpet av de siste 15 dagene av den obligatoriske isolasjonsperioden før inntak på stasjonen har gjennomgått en serologisk test for porcine respiratory and reproductive syndrome (PRRS) med negativt resultat. stammer fra dyr som minst en gang etter inntak på stasjonen har gjennomgått en serologisk test for porcine respiratory and reproductive syndrome (PRRS) med negativt resultat. Har dyrene oppholdt seg på stasjonen i mer enn ett år, har testen blitt utført minst hver tolvte måned med negativt resultat. 		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur og stempel
Tegnforklaringer: ¹ Hvert sertifikat skal kun omfatte en forsendelse. Det originale sertifikatet skal følge med forsendelsen til mottakerstedet ² Svarer til donorens identitet og uttaksdatoen. ³ Stryk det som ikke er relevant. ⁴ Sæden kan importeres eller eksporteres uten at testene er foretatt. Importert sæd som ikke oppfyller de angitte kravene kan imidlertid ikke brukes til kunstig sædoverføring jf. forskrift av 17. juli 2003 nr. 972 om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, import, eksport og bruk av rånesæd § 16.		

II

Endringene trer i kraft straks.

9. juni Nr. 899 2004

Forskrift om endring i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, innførsel og utførsel av oksesæd.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 9. juni 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2004/52/EF og vedtak 2004/205/EF). Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 6. oktober 2003 nr. 1242 om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, innførsel og utførsel av oksesæd gjøres følgende endringer:

I forskriftens tittel endres ordene «innførsel og utførsel» til «import og eksport»

§ 2 skal lyde:

Forskriften gjelder dyrehelsemessige vilkår for produksjon av oksesæd beregnet til kunstig sædoverføring, import og eksport av slik sæd innenfor EØS og import av slik sæd fra land utenfor EØS.

I § 6 annet ledd nr. 3 endres ordet «utføres» til «eksporteres».

I § 6 tredje ledd nr. 2 endres ordene «innførsel og utførsel» til «import og eksport».

I § 7 tredje ledd siste punktum endres ordet «utføres» til «eksporteres».

I § 11 annet ledd annet og tredje punktum endres ordet «utføres» til «eksporteres».

I § 12 tredje og femte ledd endres ordet «utføres» til «eksporteres».

I overskriften på kapittel III endres ordene «innførsel og utførsel» til «import og eksport».

I overskriften på § 13 endres ordene «innførsel og utførsel» til «import og eksport».

I § 13 endres ordet «innføres» til «importeres» og ordet «utføres» til «eksporteres».

§ 13 nr. 4 og nytt nr. 5 skal lyde:

4. sæden er produsert etter 31. desember 1991, hvis den stammer fra land som var EØS-stater før 1. mai 2004.
5. sæden er produsert etter 1. mai 2004, hvis den stammer fra land som ble EØS-stater fra 1. mai 2004.

§ 14 nr. 2 bokstav c skal lyde:

- c) er oppført på den ajourførte listen over godkjente seminestasjoner som er offentliggjort på EU-kommisjonens internettside.

I overskriftene på § 14, § 15, § 16 og § 17 endres ordet «innførsel» til «import».

I § 14, § 15 første ledd, § 16 og § 17 første ledd endres ordet «innføres» til «importeres».

§ 18 skal lyde

Helsesertifikat som kreves i § 13 skal være utstedt av en offentlig veterinær på et formular som er utarbeidet av kompetent myndighet i opprinnelseslandet etter modellen vist i vedlegg B.

Helsesertifikat som kreves i § 14 skal være utstedt av en offentlig veterinær på et formular som er utarbeidet av kompetent myndighet etter modellen vist i vedlegg C, D, E eller F.

Helsesertifikater skal være skrevet på minst ett av de offisielle språkene i opprinnelseslandet og ett av de offisielle språkene i mottakerlandet. Gjelder sertifikatet sæd fra et land utenfor EØS, skal det i tillegg være skrevet på ett av de offisielle språkene i det landet hvor grensekontrollen skal foretas.

Helsesertifikater skal foreligge i original, følge med forsendelsen til det endelige bestemmelsesstedet, bestå av ett ark og være utstedt til én enkelt mottaker.

I § 20 annet ledd endres ordene «innførsel og utførsel» til «import og eksport».

I § 23 endres ordene «innførsel og utførsel» til «import og eksport».

§ 25 nytt tredje ledd skal lyde:

Til og med 31. desember 2004 kan oksesæd som er produsert før 1. mai 2004 i land som fra da av ble EØS-stater importeres dersom den:

1. er produsert på en seminestasjon som var godkjent for eksport til EØS og er merket med godkjeningsnummeret stasjonen var tildelt, og
2. følges av et helsesertifikat, jf. § 18, som er påført tilleggsattestasjon fra den offentlige veterinæren om at sæden oppfyller vilkårene i vedtak 2004/205/EF og er produsert før 1. mai 2004.

Vedlegg A skal lyde:

Vedlegg A. Liste over land utenfor EØS som det er tillatt å importere oksesæd fra

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>	<i>Merknader</i>
AU	Australia	
CA	Canada	
CH	Sveits	
NZ	New Zealand	
RO	Romania	
US	USA	

Overskriften på vedlegg B skal lyde:

Vedlegg B. Modell for helsesertifikat som skal følge med oksesæd som importeres fra eller eksporteres til land innenfor EØS

Vedlegg C, D, E og F skal lyde:

Vedlegg C

Del 1. Modell for helsesertifikat som skal følge med oksesæd som importeres fra land som er oppført på listen i del 2

1. Avsender (fullt navn og adresse)	Sertifikat nr.
-------------------------------------	----------------

		2. Opprinnelsesland
3. Mottaker (fullt navn og adresse)		4. Kompetent myndighet
		5. Kompetent lokal myndighet
6. Avsendelsessted		7. Seminstasjonens navn og adresse
8. Transportmiddel		
9. Mottakerland og –sted i EØS		10. Seminstasjonens godkjeningsnummer
11. Forseglingsnummer på sædbeholder		
12. Identifikasjon av sæden fersk eller frossen* (* stryk det som ikke passer)		
a) Antall doser	b) Uttaksdato(er)	c) Rase
d) Donors identitet		
<p>13. Jeg, undertegnede offentlige veterinær, har lest og er kjent med direktiv 88/407/EØF med endringer og bekrefter at:</p> <p>a) ... (eksportlandets navn) har vært fritt for kvegpest og munn- og klauvsjuka og ikke praktisert vaksinasjon mot disse sykdommene i tidsrommet 12 måneder før sæduttaket til sæden eksporteres.</p> <p>b) seminstasjonen hvor sæden er tatt ut er:</p> <p>i) godkjent i henhold til vilkårene i vedlegg A kapittel I i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>ii) drives og står under tilsyn i henhold til kravene i vedlegg A kapittel II i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>iii) har i tidsrommet 30 dager før til 30 dager etter sæduttaket eller, hvis det gjelder fersk sæd, til sæden eksporteres vært fri for rabies, tuberkulose, brucellose, miltbrann og ondartet lungesjuka hos storfe.</p> <p>c) alle storfe som holdes på seminstasjonen:</p> <p>i) kommer fra besetninger og/eller er avkom av mødre som oppfyller vilkårene i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407.</p> <p>ii) har gjennomgått testene som kreves i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407/EØF før de ble satt i isolasjon.</p> <p>iii) har gjennomgått isolasjon og testing i isolasjonsperioden i henhold til kravene i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>iv) har gjennomgått rutinetestene som kreves i vedlegg B kapittel II i direktiv 88/407/EØF, dersom de har stått på stasjonen i mer enn ett år.</p> <p>d) sæden som eksporteres:</p> <p>i) stammer fra okser som har oppholdt seg i ... (eksportlandets navn) de siste 6 måneder før sæduttaket og oppfyller vilkårene i vedlegg C i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>ii) stammer fra okser som står på en seminstasjon hvor alle storfe i løpet av de siste 12 måneder før sæduttaket har gjennomgått en serumnøytralisasjonstest eller ELISA-test for infeksøs rhinotrakeitt/infeksøs pustuløs vulvovaginitt med negativt resultat.</p> <p>iii) er behandlet, lagret og transportert i samsvar med vilkårene i 88/807/EØF.</p>		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur ¹ og stempel ¹
¹ Signatur og stempel skal ha en annen farge enn den trykte teksten.		

Del 2. Liste over land som skal benytte helsesertifikatmodellen i del 1

ISO-kode	Land	Merknader
CH	Sveits	
NZ	New Zealand	

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>	<i>Merknader</i>
RO	Romania	

Vedlegg D

Del 1. Modell for helsesertifikat som skal følge med oksesæd som importeres fra land som er oppført på listen i del 2

1. Avsender (fullt navn og adresse)		Sertifikat nr.
		2. Opprinnelsesland
3. Mottaker (fullt navn og adresse)		4. Kompetent myndighet
		5. Kompetent lokal myndighet
6. Avsendelsessted		7. Seminstasjonens navn og adresse
8. Transportmiddel		
9. Mottakerland og –sted i EØS		10. Seminstasjonens godkjeningsnummer
11. Forseglingsnummer på sædbeholder		
12. Identifikasjon av sæden fersk eller frossen*		
(* stryk det som ikke passer)		
a) Antall doser	b) Uttaksdato(er)	c) Rase
d) Donors identitet		

<p>13. Jeg, undertegnede offentlige veterinær, har lest og er kjent med direktiv 88/407/EØF med endringer og bekrefter at:</p> <p>a) ... (eksportlandets navn) har vært fritt for kvegpest og munn- og klauvsjuka og ikke praktisert vaksinasjon mot disse sykdommene i perioden 12 måneder før sæduttaket til sæden eksporteres.</p> <p>b) seminastasjonen hvor sæden er tatt ut er:</p> <p>i) godkjent i henhold til vilkårene i vedlegg A kapittel I i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>ii) drives og står under tilsyn i henhold til vilkårene i vedlegg A kapittel II i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>iii) har i tidsrommet 30 dager før til 30 dager etter sæduttaket eller, hvis det gjelder fersk sæd, til sæden eksporteres vært fri for rabies, tuberkulose, brucellose, miltbrann og ondartet lungesjuka hos storfe.</p> <p>c) alle storfe som holdes på seminastasjonen:</p> <p>i) kommer fra besetninger og/eller er avkom av mødre som oppfyller vilkårene i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407.</p> <p>ii) har gjennomgått testene som kreves i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407/EØF før de ble satt i isolasjon.</p> <p>iii) har gjennomgått isolasjon og testing i isolasjonsperioden i henhold til kravene i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>iv) har gjennomgått rutinetestene som kreves i vedlegg B kapittel II i direktiv 88/407/EØF, dersom de har stått på stasjonen i mer enn ett år.</p> <p>d) sæden som eksporteres:</p> <p>i) stammer fra okser som har oppholdt seg i ... (eksportlandets navn) de siste 6 måneder før sæduttaket og oppfyller vilkårene i vedlegg C i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>ii) stammer fra okser som står på en seminastasjon hvor alle storfe i løpet av de siste 12 måneder før sæduttaket har gjennomgått en serumnøytralisasjonstest eller ELISA-test for infeksøs rhinotrakeitt/infeksøs pustuløs vulvovaginitt med negativt resultat.</p> <p>iii) er behandlet, lagret og transportert i samsvar med vilkårene i 88/807/EØF.</p> <p>iv) stammer fra okser som to ganger, en før og en etter sæduttaket, med maksimalt 12 måneders intervall og negativt resultat har gjennomgått:</p> <ul style="list-style-type: none"> – en konkurrerende ELISA-test for bluetongue. – en agar gel immunodiffusjonstest og en virusnøytralisasjonstest for alle serotyper av epizootic haemorrhagic disease (EHD) som har kjent forekomst i USA. <p>Testene etter sæduttak er foretatt på grunnlag av en blodprøve som ble tatt minst 21 dager etter sæduttaket. ELISA-testen for bluetongue og agar gel immunodiffusjonstesten for EHD er utført ved et godkjent laboratorium i henhold til prosedyrene beskrevet i vedlegg E i vedtak 94/577/EF.</p>		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur ¹ og stempel ¹
¹ Signatur og stempel skal ha en annen farge enn den trykte teksten.		

Del 2. Liste over land som skal benytte helsesertifikatmodellen i del 1

ISO-kode	Land
US	USA

Vedlegg E

Del 1. Modell for helsesertifikat som skal følge med oksesæd som importeres fra land som er oppført på listen i del 2

1. Avsender (fullt navn og adresse)	Sertifikat nr.
	2. Opprinnelsesland
3. Mottaker (fullt navn og adresse)	4. Kompetent myndighet

		5. Kompetent lokal myndighet
6. Avsendelsessted		7. Seminstasjonens navn og adresse
8. Transportmiddel		
9. Mottakerland og –sted i EØS		10. Seminstasjonens godkjenningsnummer
11. Forseglingsnummer på sædbeholder		
12. Identifikasjon av sæden		fersk eller frossen* (* stryk det som ikke passer)
a) Antall doser	b) Uttaksdato(er)	c) Rase
d) Donors identitet		
<p>13. Jeg, undertegnede offentlige veterinær, har lest og er kjent med direktiv 88/407/EØF med endringer og bekrefter at:</p> <p>e) ... (eksportlandets navn) har vært fritt for kvegpest og munn- og klauvsjuka og ikke praktisert vaksinasjon mot disse sykdommene i perioden 12 måneder før sæduttaket til sæden eksporteres.</p> <p>f) seminstasjonen hvor sæden er tatt ut er:</p> <p>i) godkjent i henhold til vilkårene i vedlegg A kapittel I i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>ii) drives og står under tilsyn i henhold til kravene i vedlegg A kapittel II i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>iii) har i perioden 30 dager før til 30 dager etter sæduttaket eller, når det gjelder fersk sæd, til sæden eksporteres vært fri for rabies, tuberkulose, brucellose, miltbrann og ondartet lungesjuka hos storfe.</p> <p>g) alle storfe som holdes på seminstasjonen:</p> <p>i) kommer fra besetninger og/eller er avkom av mødre som oppfyller vilkårene i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407.</p> <p>ii) har gjennomgått testene som kreves i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407/EØF før de ble satt i isolasjon.</p> <p>iii) har gjennomgått isolasjon og testing i isolasjonsperioden i henhold til kravene i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>iv) har gjennomgått rutinetestene som kreves i vedlegg B kapittel II i direktiv 88/407/EØF, dersom de har stått på stasjonen i mer enn ett år.</p> <p>h) sæden som eksporteres:</p> <p>i) stammer fra okser som har oppholdt seg i ... (eksportlandets navn) de siste 6 måneder før sæduttaket og oppfyller vilkårene i vedlegg C i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>ii) stammer fra okser som står på en seminstasjon hvor alle storfe i løpet av de siste 12 måneder før sæduttaket har gjennomgått en serumnøytralisasjonstest eller ELISA-test for infeksøs rhinotrakeitt/infeksøs pustuløs vulvovaginitt med negativt resultat.</p> <p>iii) er behandlet, lagret og transportert i samsvar med vilkårene i 88/807/EØF.</p> <p>iv) stammer fra okser som:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sto på seminstasjonen den 1. juli 1994, eller; – ble tatt inn på stasjonen etter 1. juli 1994 etter at de med negativt resultat hadde gjennomgått en konkurrerende ELISA-test for bluetongue og en agar gel immunodiffusjonstest og en virusnøytralisasjonstest for alle serotyper av epizootic haemorrhagic disease (EHD) som har kjent forekomst i Canada. Etter inntak på stasjonen har oksene gjennomgått disse testene på nytt hver sjette måned med negativt resultat. ELISA-tester for bluetongue og agar gel immunodiffusjonstester for EHD er utført i henhold til prosedyrene beskrevet i vedtak 94/577/EF. 		
Sted og dato	Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver	Den offentlige veterinærens signatur ¹ og stempel ¹
¹ Signatur og stempel skal ha en annen farge enn den trykte teksten.		

Del 2. Liste over land som skal benytte helsesertifikatmodellen i del 1

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>
CA	Canada, unntatt regionen Okanagan Valley i British Columbia, dvs. det området som avgrenses ved å trekke en linje fra et punkt på grensen mellom Canada og USA 120° 15' longitude, 49° latitude nord til et punkt 119° 35' longitude, 50° 30' latitude nordøst til et punkt på grensen mellom Canada og USA 118° 15' longitude og 49° latitude.

*Vedlegg F**Del 1. Modell for helsesertifikat som skal følge med oksesæd som importeres fra land som er oppført i listen i del 2*

1. Avsender (fullt navn og adresse)		Sertifikat nr.
		2. Opprinnelsesland
3. Mottaker (fullt navn og adresse)		4. Kompetent myndighet
		5. Kompetent lokal myndighet
6. Avsendelsessted		7. Seminstasjonens navn og adresse
8. Transportmiddel		
9. Mottakerland og –sted i EØS		10. Seminstasjonens godkjeningsnummer
11. Forseglingsnummer på sædbeholder		
12. Identifikasjon av sæden fersk eller frossen* (* stryk det som ikke passer)		
a) Antall doser	b) Uttaksdato(er)	c) Rase
d) Donors identitet		

<p>13. Jeg, undertegnede offentlige veterinær, har lest og er kjent med direktiv 88/407/EØF med endringer og bekrefter at:</p> <p>i) ... (eksportlandets navn) har vært fritt for kvegpest og munn- og klauvsjuka og ikke praktisert vaksinasjon mot disse sykdommene i perioden 12 måneder før sæduttaket til sæden eksporteres.</p> <p>j) seminastasjonen hvor sæden er tatt ut er:</p> <p>i) godkjent i henhold til vilkårene i vedlegg A kapittel I i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>ii) drives og står under tilsyn i henhold til kravene i vedlegg A kapittel II i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>iii) har i tidsrommet 30 dager før til 30 dager etter sæduttaket eller, hvis det gjelder fersk sæd, til sæden eksporteres vært fri for rabies, tuberkulose, brucellose, miltbrann og ondartet lungesjuka hos storfe.</p> <p>k) alle storfe som holdes på seminastasjonen:</p> <p>i) kommer fra besetninger og/eller er avkom av mødre som oppfyller vilkårene i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407.</p> <p>ii) har gjennomgått testene som kreves i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407/EØF før de ble satt i isolasjon.</p> <p>iii) har gjennomgått isolasjon og testing i isolasjonsperioden i henhold til kravene i vedlegg B kapittel I i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>iv) har gjennomgått rutinetestene som kreves i vedlegg B kapittel II i direktiv 88/407/EØF, dersom de har stått på stasjonen i mer enn ett år.</p> <p>l) sæden som eksporteres:</p> <p>i) stammer fra okser som har oppholdt seg i ... (eksportlandets navn) de siste 6 måneder før sæduttaket og oppfyller vilkårene i vedlegg C i direktiv 88/407/EØF.</p> <p>ii) stammer fra okser som står på en seminastasjon hvor alle storfe i løpet av de siste 12 måneder før sæduttaket har gjennomgått en serumnøytralisasjonstest eller ELISA-test for infeksøs rhinotrakeitt/infeksøs pustuløs vulvovaginitt med negativt resultat.</p> <p>iii) er behandlet, lagret og transportert i samsvar med vilkårene i 88/807/EØF.</p> <p>iv) stammer fra okser som to ganger, en før og en etter sæduttaket, med maksimalt 12 måneders intervall og negativt resultat har gjennomgått:</p> <ul style="list-style-type: none"> – en konkurrerende ELISA-test for bluetongue. – en agar gel immunodiffusjonstest og en virusnøytralisasjonstest for alle serotyper av epizootic haemorrhagic disease (EHD) som har kjent forekomst i Australia. – en serumnøytralisasjonstest for Akabane virus. <p>Testene etter sæduttak er foretatt på grunnlag av en blodprøve som ble tatt minst 21 dager etter sæduttaket. ELISA-testen for bluetongue og agar gel immunodiffusjonstesten for EHD er utført i henhold til prosedyrene beskrevet i vedtak 94/577/EF.</p>		
<i>Sted og dato</i>	<i>Den offentlige veterinærens navn og tittel med blokkbokstaver</i>	<i>Den offentlige veterinærens signatur¹ og stempel¹</i>
¹ Signatur og stempel skal ha en annen farge enn den trykte teksten.		

Del 2. Liste over land som skal benytte helsesertifikatmodellen i del 1

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>
AU	Australia

II

Endringene trer i kraft straks.

9. juni Nr. 900 2004

Forskrift om endring i forskrift om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen.

Fastsatt av Arbeids- og administrasjonsdepartementet 9. juni 2004 med hjemmel i lov 27. november 1992 nr. 110 om konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. § 1 jf. delegeringsvedtak 27. november 1992 nr. 866, omorganiseringsvedtak 20. desember 1996 nr. 1156 og omorganiseringsvedtak 19. desember 1997 nr. 1316. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIV nr. 1 (forordning (EF) nr. 139/2004). Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 4. desember 1992 nr. 964 om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen gjøres følgende endring:

Kapittel XIV skal lyde:

Kapittel XIV. Om tilsyn med foretakssammenslutninger.¹

- 1 EØS-avtalens artikler er gjennomført i norsk rett ved lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i Avtale om Det økonomiske samarbeidsområde EØS m.v. Bestemmelsene i dette kapittel svarer til EØS-avtalens vedlegg XIV pkt. A nr. 1 og forordning (EF) nr. 139/2004 av 20. januar 2004 artikkel 1 til 3, artikkel 4 nr. 1 til 3 og artikkel 5, kunngjort i EFT nr. L 24 av 29.01.2004 s. 1, jf. EØS-komiteens beslutning nr. 78/2004 av 8. juni 2004 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIV og protokoll 21, 22 og 24.

[I henhold til EØS-avtalens protokoll 1 punkt 1 er EF-forordningens innledning ikke tilpasset med sikte på EØS-avtalen. Innledningen er imidlertid relevant i den utstrekning den er nødvendig for en riktig fortolkning og anvendelse av forskriftens bestemmelser innenfor EØS-avtalens ramme. Innledningen gjengis derfor nedenfor:

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 83 og 308,
under henvisning til forslag fra Kommisjonen,¹
under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet,²
under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité³ og
ut fra følgende betraktninger:

- 1) Rådsforordning (EØF) nr. 4064/89 av 21. desember 1989 om tilsyn med foretakssammenslutninger⁴ er blitt betydelig endret. Ettersom det skal gjøres flere endringer, bør den omarbeides av klarhetshensyn.
- 2) For å nå traktatens mål skal Fellesskapet i henhold til artikkel 3 nr. 1 bokstav g) innføre en ordning som sikrer at konkurransen på det indre marked ikke vris. I henhold til traktatens artikkel 4 nr. 1 skal medlemsstatenes og Fellesskapets virksomhet utøves i samsvar med prinsippet om en åpen markedsøkonomi med fri konkurranse. Disse prinsippene er avgjørende for den videre utvikling av det indre marked.
- 3) Gjennomføringen av det indre marked og den økonomiske og monetære union, utvidelsen av Den europeiske union og nedbyggingen av internasjonale hindringer for handel og investeringer vil fortsatt føre til betydelige omorganiseringer av foretak i Fellesskapet, særlig i form av foretakssammenslutninger.
- 4) Slike omorganiseringer må vurderes positivt i den grad de skjer i samsvar med kravene til dynamisk konkurranse og vil kunne styrke konkurransevnen i europeisk industri, bedre vekstvilkårene og heve levestandarden i Fellesskapet.
- 5) Det må likevel sikres at omorganiseringene ikke skader konkurransen på lengre sikt. Fellesskapsretten må derfor omfatte bestemmelser om foretakssammenslutninger som i betydelig grad kan hindre effektiv konkurranse på det felles marked eller i en vesentlig del av det.
- 6) Det er derfor behov for en særskilt rettsakt i form av en forordning som skal gjøre det mulig å føre effektivt tilsyn med alle foretakssammenslutningers innvirkning på konkurransestrukturen i Fellesskapet, og som skal være den eneste rettsakt som får anvendelse på slike foretakssammenslutninger. Forordning (EØF) nr. 4064/89 har gjort det mulig å utvikle en fellesskapspolitikk på dette område. På bakgrunn av de erfaringer som er gjort bør likevel nevnte forordning omarbeides til et regelverk tilpasset de utfordringer som et mer integrert marked og den framtidige utvidelse av Den europeiske union medfører. I samsvar med nærhetsprinsippet og forholdsmessighetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5 går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå målet, som er å sikre at konkurransen i det felles marked ikke vris, i samsvar med prinsippet om en åpen markedsøkonomi med fri konkurranse.
- 7) Artikkel 81 og 82 kommer i henhold til Domstolens rettspraksis til anvendelse på visse foretakssammenslutninger, men er likevel ikke tilstrekkelige til å dekke alle sammenslutninger som kan vise seg å være uforenlige med den ordning uten konkurransevridning som er traktatens mål. Denne forordning bør derfor baseres ikke bare på traktatens artikkel 83, men særlig på dens artikkel 308, som gir Fellesskapet adgang til å gi seg selv den myndighet som er nødvendig for å virkeliggjøre sine mål, også når det gjelder foretakssammenslutninger på markedene for de landbruksvarer som er oppført i vedlegg I til traktaten.
- 8) Bestemmelsene i denne forordning bør få anvendelse på betydelige omorganiseringer som påvirker markedet ut over en medlemsstats grenser. Slike foretakssammenslutninger bør som en hovedregel undersøkes bare på fellesskapsplan, ved anvendelse av en ordning med bare én kontrollinstans og i samsvar med nærhetsprinsippet. Foretakssammenslutninger som ikke omfattes av denne forordning, hører i prinsippet inn under medlemsstatenes jurisdiksjon.
- 9) Denne forordnings virkeområde bør avgrenses til det geografiske område der de berørte foretak utøver sin virksomhet og begrenses ved kvantitative terskelverdier for å omfatte foretakssammenslutninger av fellesskapsdimensjon. Kommisjonen bør framlegge rapport for Rådet om gjennomføringen av gjeldende terskelverdier og kriterier, slik at Rådet i samsvar med traktatens artikkel 202 regelmessig kan ta dem samt reglene for henvisning av en foretakssammenslutning for melding opp til ny vurdering på bakgrunn av de erfaringer som gjøres. Dette forutsetter at medlemsstatene oversender statistiske opplysninger til Kommisjonen slik at den kan utarbeide slike rapporter og mulige forslag til endringer. Kommisjonens rapporter og forslag bør bygge på relevante opplysninger som medlemsstatene oversender regelmessig.

- 10) En foretakssammenslutning av fellesskapsdimensjon anses for å foreligge når de berørte foretaks samlede omsetning overstiger visse terskelverdier. Dette gjelder uavhengig av om foretakene som gjennomfører sammenslutningen har sine forretningskontorer eller viktigste virksomhetsområder i Fellesskapet, forutsatt at de har en betydelig virksomhet der.
- 11) Reglene for henvisning av foretakssammenslutninger fra Kommisjonen til medlemsstatene og fra medlemsstatene til Kommisjonen bør virke som en effektiv korrigerende mekanisme på bakgrunn av nærhetsprinsippet. Disse reglene beskytter medlemsstatenes konkurranseinteresser på en hensiktsmessig måte og tar tilbørlig hensyn til rettssikkerheten og prinsippet om bare én kontrollinstans.
- 12) Foretakssammenslutninger som ikke når opp til de terskelverdier for omsetning som er nevnt i denne forordning, kan oppfylle vilkårene for undersøkelse innenfor rammen av flere nasjonale tilsynsordninger for fusjoner. Flere meldinger av samme transaksjon svekker rettssikkerheten, fører til økte belastninger og kostnader for foretakene og kan føre til motstridende vurderinger. Ordningen med at berørte medlemsstater kan henvise foretakssammenslutninger til Kommisjonen bør derfor videreutvikles.
- 13) Kommisjonen bør stå i nær og løpende kontakt med vedkommende myndigheter i medlemsstatene, og innhente merknader og opplysninger fra dem.
- 14) Kommisjonen og vedkommende myndigheter i medlemsstatene bør sammen danne et nettverk av offentlige myndigheter som utøver sin respektive myndighet i nært samarbeid ved bruk av effektive ordninger for utveksling av opplysninger og samråd, for å sikre at en sak behandles av den myndighet som er best egnet, på bakgrunn av nærhetsprinsippet og for i størst mulig utstrekning å sikre at flere meldinger av en gitt foretakssammenslutning unngås. Henvisninger av foretakssammenslutninger fra Kommisjonen til medlemsstatene og fra medlemsstatene til Kommisjonen bør skje på en effektiv måte for i størst mulig utstrekning å unngå at en foretakssammenslutning henvises både før og etter at den er meldt.
- 15) Kommisjonen bør kunne henvise en meldt foretakssammenslutning av fellesskapsdimensjon til en medlemsstat når det er fare for at sammenslutningen i betydelig grad vil påvirke konkurransen på et marked i denne medlemsstat som har alle kjennetegn på et separat marked. Dersom foretakssammenslutningen påvirker konkurransen på et slikt marked, som ikke utgjør en vesentlig del av det felles marked, bør Kommisjonen ha plikt til på anmodning å henvise hele saken eller en del av den til den berørte medlemsstat. En medlemsstat bør kunne henvise til Kommisjonen en foretakssammenslutning som ikke er av fellesskapsdimensjon, men som påvirker handelen mellom medlemsstater, og det er fare for at den i betydelig grad vil påvirke konkurransen på den berørte medlemsstats territorium. Andre medlemsstater som også har kompetanse til å undersøke foretakssammenslutningen bør kunne slutte seg til anmodningen. For å sikre at ordningen er effektiv og forutsigbar bør de nasjonale frister i slike tilfeller forlenges til det er truffet beslutning om henvisning av saken. Kommisjonen bør ha fullmakt til å undersøke og behandle en foretakssammenslutning på vegne av en anmodende medlemsstat eller anmodende medlemsstater.
- 16) For ytterligere å øke effektiviteten i tilsynsordningen for foretakssammenslutninger i Fellesskapet, bør de berørte foretak få mulighet til å anmode om at en foretakssammenslutning henvises til eller fra Kommisjonen før den meldes. I slike tilfeller bør Kommisjonen og de nasjonale konkurransemyndigheter innen korte, klart fastsatte frister avgjøre om det bør foretas en henvisning til eller fra Kommisjonen og dermed sikre at ordningen er effektiv. Kommisjonen bør på anmodning fra de berørte foretak kunne henvise en foretakssammenslutning av fellesskapsdimensjon til en medlemsstat når foretakssammenslutningen i betydelig grad vil kunne påvirke konkurransen på et marked i vedkommende medlemsstat som har alle kjennetegn på et separat marked. De berørte foretak bør likevel ikke være pålagt å bevis at foretakssammenslutningen vil ha skadelige virkninger på konkurransen. En foretakssammenslutning bør ikke henvises fra Kommisjonen til en medlemsstat som har gjort innsigelser mot en slik henvisning. Før foretakssammenslutningen meldes til de nasjonale myndigheter bør de berørte foretak også ha mulighet til å anmode om at en foretakssammenslutning som ikke er av fellesskapsdimensjon, og som vil kunne undersøkes i henhold til minst tre medlemsstaters nasjonale konkurranselovgivning, henvises til Kommisjonen. En slik anmodning om henvisning til Kommisjonen før melding vil være særlig relevant i tilfeller der foretakssammenslutningen vil påvirke konkurransen utenfor en medlemsstats territorium. Dersom en foretakssammenslutning som kan undersøkes i henhold til konkurranselovgivningen i minst tre medlemsstater henvises til Kommisjonen før den meldes i en medlemsstat, og ingen av medlemsstatene som har kompetanse til å undersøke saken gjør innsigelser mot det, bør Kommisjonen ha enekompetanse til å undersøke foretakssammenslutningen, og en slik foretakssammenslutning bør anses for å være av fellesskapsdimensjon. En slik henvisning fra medlemsstatene til Kommisjonen før melding bør likevel ikke foretas dersom minst en medlemsstat med kompetanse til å undersøke saken har gjort innsigelser mot en slik henvisning.
- 17) Med forbehold for Domstolens kontroll bør Kommisjonen få enekompetanse til å anvende denne forordning.
- 18) Medlemsstatene kan ikke anvende nasjonal konkurranselovgivning på foretakssammenslutninger av fellesskapsdimensjon, med mindre det er tillatt etter denne forordning. Nasjonale myndigheters kompetanse på dette område bør begrenses til tilfeller der det er fare for at effektiv konkurranse i betydelig grad kan bli hindret på en medlemsstats territorium dersom Kommisjonen ikke griper inn, og medlemsstaters konkurranseinteresser ikke kan beskyttes tilstrekkelig på annen måte ved anvendelse av denne forordning. De berørte medlemsstater må handle raskt i slike tilfeller. På grunn av ulikhetene i nasjonal lovgivning er det i

denne forordning ikke mulig å fastsette en enkelt frist for å vedta egnede tiltak i henhold til nasjonal lovgivning.

- 19) At denne forordning utelukkende kommer til anvendelse på foretakssammenslutninger av fellesskapsdimensjon, er ikke til hinder for anvendelse av traktatens artikkel 296, og heller ikke for at medlemsstatene kan treffe nødvendige tiltak for å beskytte andre rettmessige interesser enn dem som følger av denne forordning, forutsatt at disse tiltakene er forenlige med de alminnelige prinsipper og andre bestemmelser i fellesskapsretten.
- 20) Begrepet foretakssammenslutning bør defineres på en slik måte at det omfatter transaksjoner som fører til en varig endring av kontrollen over de berørte foretak og dermed av markedsstrukturen. Denne forordnings virkeområde bør derfor omfatte alle fellesforetak som på varig grunnlag ivaretar alle funksjoner som hører inn under en uavhengig økonomisk enhet. Videre bør transaksjoner som er nært knyttet til hverandre fordi de er forbundet gjennom vilkår eller fordi de gjennomføres i løpet av rimelig kort tid i form av en rekke verdipapirtransaksjoner, anses som én enkelt foretakssammenslutning.
- 21) Denne forordning bør også få anvendelse dersom de berørte foretak godtar begrensninger som er direkte knyttet til og er nødvendige for gjennomføringen av foretakssammenslutningen. Kommisjonsvedtak om at en foretakssammenslutning er forenlig med det felles marked i henhold til denne forordning bør automatisk omfatte slike begrensninger, uten at Kommisjonen skal vurdere disse begrensninger i hvert enkelt tilfelle. På anmodning fra de berørte foretak bør Kommisjonen likevel, i saker som inneholder nye eller uløste spørsmål som fører til virkelig usikkerhet, uttrykkelig vurdere om eventuelle begrensninger er direkte knyttet til og nødvendige for gjennomføringen av foretakssammenslutningen. En sak inneholder nye eller uløste spørsmål som fører til virkelig usikkerhet, dersom spørsmålet ikke omfattes av den relevante gjeldende kommisjonskunngjøring eller en kunngjort kommisjonsbeslutning.
- 22) Med forbehold for traktatens artikkel 86 nr. 2 bør prinsippet om lik behandling av offentlig og privat sektor følges i den ordning som skal innføres for tilsyn med foretakssammenslutninger. Ved beregning av omsetningen i et foretak som er berørt av en sammenslutning, må det derfor i offentlig sektor regnes med alle foretak som utgjør en økonomisk enhet med uavhengig beslutningsmyndighet, uten hensyn til foretakenes eierforhold eller de regler for offentlig tilsyn som gjelder for dem.
- 23) Det må fastslås om foretakssammenslutninger av fellesskapsdimensjon er forenlige med det felles marked, med tanke på nødvendigheten av å opprettholde og utvikle effektiv konkurranse på det felles marked. I den forbindelse må Kommisjonen foreta en vurdering innenfor rammen av de grunnleggende mål nevnt i artikkel 2 i traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap og i artikkel 2 i traktaten om Den europeiske union.
- 24) For å sikre en ordning uten konkurransevridning på det felles marked, og for å fremme en politikk som er i samsvar med prinsippet om en åpen markedsøkonomi med fri konkurranse, må denne forordning muliggjøre et effektivt tilsyn med alle foretakssammenslutningers innvirkning på konkurransen i Fellesskapet. Forordning (EØF) nr. 4064/89 fastsatte derfor prinsippet om at en foretakssammenslutning av fellesskapsdimensjon som skaper eller styrker en dominerende stilling som fører til at effektiv konkurranse i betydelig grad hindres på det felles marked eller i en vesentlig del av det, bør erklæres uforenlig med det felles marked.
- 25) På bakgrunn av de følger som foretakssammenslutninger i oligopolistiske markedsstrukturer kan ha, er det desto mer nødvendig å opprettholde effektiv konkurranse på slike markeder. Mange oligopolistiske markeder har en sunn konkurranse. Under visse omstendigheter kan likevel foretakssammenslutninger som innebærer opphør av et betydelig konkurransepress som partene i sammenslutningen tidligere har utøvd mot hverandre, og et mindre konkurransepress mot de konkurrenter som blir igjen, føre til at effektiv konkurranse blir betydelig hindret, selv når det ikke er sannsynlig at det forekommer samordning mellom medlemmene i oligopolet. Fellesskapets domstoler har hittil likevel ikke uttrykkelig tolket det slik at det i henhold til forordning (EØF) nr. 4064/89 kreves at foretakssammenslutninger som fører til slike ikke-samordnede virkninger, skal erklæres uforenlige med det felles marked. Av hensyn til rettssikkerheten bør det derfor klargjøres at denne forordning gir mulighet for effektivt tilsyn med alle slike foretakssammenslutninger ved at det fastsettes at enhver foretakssammenslutning som i betydelig grad kan hindre effektiv konkurranse på det felles marked eller en vesentlig del av det, bør erklæres uforenlig med det felles marked. Begrepet «betydelig grad hindre effektiv konkurranse» i artikkel 2 nr. 2 og 3 bør tolkes slik at det ut over begrepet «dominerende stilling» omfatter bare en foretakssammenslutnings konkurransebegrensende virkninger som følge av en ikke-samordnet atferd i foretak som ikke ville få noen dominerende stilling på det berørte markedet.
- 26) At effektiv konkurranse hindres i betydelig grad, er vanligvis en følge av at en dominerende stilling skapes eller styrkes. For å fastholde de retningslinjer som kan utledes av tidligere dommer fra europeiske domstoler og kommisjonsbeslutninger i henhold til forordning (EØF) nr. 4064/89, samtidig som det opprettholdes et samsvar med de standarder for skade på konkurransen som er anvendt av Kommisjonen og Fellesskapets domstoler med hensyn til om en foretakssammenslutning er forenlig med det felles marked, bør denne forordning derfor fastsette prinsippet om at en foretakssammenslutning av fellesskapsdimensjon som i betydelig grad ville hindre effektiv konkurranse på det felles marked eller i en vesentlig del av det, særlig som følge av at en dominerende stilling skapes eller styrkes, må erklæres uforenlig med det felles marked.
- 27) Dessuten bør kriteriene i traktatens artikkel 81 nr. 1 og 3 anvendes på fellesforetak som på varig grunnlag ivaretar alle funksjoner som hører inn under en uavhengig økonomisk enhet, i den grad opprettelsen av slike

- foretak fører til en merkbar begrensning av konkurransen mellom fortsatt uavhengige foretak.
- 28) For å tydeliggjøre og forklare hvordan Kommisjonen vurderer foretakssammenslutninger i henhold til denne forordning, bør Kommisjonen offentliggjøre retningslinjer som bør utgjøre en sunn økonomisk ramme for vurderingen av foretakssammenslutninger med sikte på å fastslå om de kan erklæres forenlige med det felles marked.
  - 29) For å fastslå hvilke virkninger en foretakssammenslutning vil få på konkurransen på det felles marked, bør det tas hensyn til enhver begrunnet og sannsynlig effektivitetsgevinst de berørte foretak kan påvise. Det er mulig at de effektivitetsgevinster som følger av en foretakssammenslutning motvirker de virkninger på konkurransen, og særlig den mulige skade for forbrukerne, som den ellers ville ha medført, og at foretakssammenslutningen derfor ikke i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse på det felles marked eller i en vesentlig del av det, særlig som følge av at en dominerende stilling skapes eller styrkes. Kommisjonen bør offentliggjøre retningslinjer for når den kan ta hensyn til effektivitetsgevinster ved vurderingen av foretakssammenslutninger.
  - 30) Dersom de berørte foretak endrer en meldt foretakssammenslutning, særlig ved å påta seg forpliktelser for å gjøre foretakssammenslutningen forenlig med det felles marked, bør Kommisjonen kunne erklære den endrede foretakssammenslutningen forenlig med det felles marked. Slike forpliktelser bør stå i forhold til konkurranseproblemet og føre til at det løses helt. Dersom problemet er lett å påvise og enkelt å løse, er det også hensiktsmessig å godta forpliktelser før saksbehandlingen innledes. Det bør uttrykkelig fastsettes at Kommisjonen kan knytte vilkår og forpliktelser til sitt vedtak for å sikre at de berørte foretak oppfyller forpliktelsene i rett tid og på en effektiv måte slik at foretakssammenslutningen blir forenlig med det felles marked. Åpenhet og effektivt samråd med både medlemsstatene og berørt tredjemann bør også sikres gjennom hele saksbehandlingen.
  - 31) Kommisjonen bør ha tilgang til egnede midler for å sikre at forpliktelser oppfylles og for å håndtere situasjoner der de ikke oppfylles. Dersom et vilkår knyttet til et vedtak om at en foretakssammenslutning er forenlig med det felles marked ikke oppfylles, oppstår ikke den situasjon som gjør foretakssammenslutningen forenlig med det felles marked, og Kommisjonen godkjenner derfor ikke den gjennomførte sammenslutningen. Dersom foretakssammenslutningen gjennomføres, bør den derfor behandles på samme måte som en ikke meldt foretakssammenslutning som er gjennomført uten godkjenning. Dersom Kommisjonen allerede har fastslått at foretakssammenslutningen, dersom vilkåret ikke oppfylles, ville være uforenlig med det felles marked, bør den dessuten ha fullmakt til å gi direkte pålegg om at sammenslutningen oppløses for å gjenopprette situasjonen som forelå før foretakssammenslutningen ble gjennomført. Dersom en forpliktelse knyttet til et vedtak der det erklæres at foretakssammenslutningen er forenlig med det felles marked ikke følges, bør Kommisjonen kunne tilbakekalle vedtaket. Kommisjonen bør videre kunne iverksette egnede økonomiske sanksjoner dersom vilkår eller forpliktelser ikke oppfylles.
  - 32) Foretakssammenslutninger som ikke vil kunne hindre effektiv konkurranse fordi de berørte foretak har en begrenset markedsandel, kan antas å være forenlige med det felles marked. Med forbehold for traktatens artikkel 81 og 82 er det særlig grunn til å anta at dette er tilfelle dersom de berørte foretaks markedsandel ikke overstiger 25% verken på det felles marked eller i en vesentlig del av det.
  - 33) Kommisjonen bør være pålagt å gjøre alle vedtak som er nødvendige for å fastslå om en foretakssammenslutning av fellesskapsdimensjon er forenlig med det felles marked, og vedtak som tar sikte på å gjenopprette situasjonen som forelå før gjennomføringen av en foretakssammenslutning som er erklært uforenlig med det felles marked.
  - 34) For å sikre effektivt tilsyn bør foretakene ha plikt til å gi forhåndsmelding om foretakssammenslutninger av fellesskapsdimensjon etter inngåelse av en avtale, offentliggjøring av et overtakelsestilbud eller ervervelse av en kontrollerende interesse. Melding bør også kunne gis når de berørte foretak godtgjør overfor Kommisjonen at de har til hensikt å inngå en avtale om en foreslått foretakssammenslutning og viser Kommisjonen at planen for den foreslåtte sammenslutningen er tilstrekkelig konkret, f.eks. gjennom en prinsippavtale, programerklæring eller hensiktserklæring som er undertegnet av alle berørte foretak eller, ved et offentlig overtakelsestilbud, når de har erklært offentlig at de har til hensikt å gi et slikt tilbud, forutsatt at avtalen de akter å inngå eller tilbudet de akter å gi vil føre til en foretakssammenslutning av fellesskapsdimensjon. Gjennomføringen av en foretakssammenslutning bør utsettes til Kommisjonen har gjort et endelig vedtak. Det bør likevel være mulig å gjøre unntak fra kravet om utsettelse på anmodning fra de berørte foretak dersom det er hensiktsmessig. I sin vurdering av om den skal innvilge et unntak bør Kommisjonen ta hensyn til alle relevante omstendigheter, som arten og omfanget av den skade de berørte foretak eller tredjemann kan bli påført og den trussel mot konkurransen som foretakssammenslutningen utgjør. Av hensyn til rettsikkerheten må transaksjonenes gyldighet likevel beskyttes så langt det er nødvendig.
  - 35) Det bør fastsettes en frist for når Kommisjonen skal kunne innlede behandlingen i forbindelse med en meldt foretakssammenslutning, og en frist for når Kommisjonen må gjøre et endelig vedtak i spørsmålet om en meldt foretakssammenslutning er forenlig eller uforenlig med det felles marked. Disse fristene bør forlenges når de berørte foretak påtar seg forpliktelser for å gjøre foretakssammenslutningen forenlig med det felles marked, slik at Kommisjonen får tilstrekkelig tid til å analysere og utprøve slike forpliktelser på markedet samt rådføre seg med medlemsstatene og berørt tredjemann. En begrenset forlengelse av den frist Kommisjonen har til å gjøre et endelig vedtak bør også være mulig, slik at Kommisjonen får tilstrekkelig tid til å undersøke saken og

- kontrollere de faktiske forhold og argumenter som er framlagt.
- 36) Fellesskapet respekterer de grunnleggende rettigheter og overholder de prinsipper som anerkjennes særlig i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter.⁵ Denne forordning bør derfor tolkes og anvendes med respekt for disse rettigheter og prinsipper.
  - 37) De berørte foretak må gis rett til å uttale seg overfor Kommisjonen så snart saksbehandlingen er innledet. Medlemmer av foretakenes ledelses- og kontrollorganer og godkjente arbeidstakerrepresentanter samt berørt tredjemann, bør også få mulighet til å uttale seg.
  - 38) For å kunne foreta en riktig vurdering av foretakssammenslutninger bør Kommisjonen ha myndighet til å kreve alle nødvendige opplysninger og gjennomføre all nødvendig kontroll i hele Fellesskapet. For dette formål og for å beskytte konkurransen på en effektiv måte må Kommisjonens undersøkelsesmyndighet utvides. Kommisjonen bør særlig ha rett til å innhente uttalelse fra enhver person som kan ha nyttige opplysninger, og registrere vedkommendes uttalelser.
  - 39) Ved en kontroll bør tjenestemenn som har fullmakt fra Kommisjonen ha rett til å kreve alle opplysninger som har forbindelse med kontrollens gjenstand og formål. De bør også ha rett til å bruke forsegling under kontrollen, særlig under omstendigheter der det er rimelig grunn til mistanke om at en foretakssammenslutning er gjennomført uten at den er meldt, der Kommisjonen har fått uriktige, ufullstendige eller villedende opplysninger, eller der de berørte foretak eller personer ikke har oppfylt et vilkår eller en forpliktelse pålagt ved et kommisjonsvedtak. Under alle omstendigheter skal forsegling brukes bare i særlige tilfeller og i det tidsrom som er absolutt nødvendig for kontrollen, vanligvis ikke mer enn 48 timer.
  - 40) Med forbehold for Domstolens rettspraksis er det også hensiktsmessig å fastsette rekkevidden av den kontroll som den nasjonale rettsmyndighet kan utføre, når den i henhold til nasjonal lovgivning og som et forebyggende tiltak tillater at politiet tilkalles dersom et foretak motsetter seg en kontroll, herunder forsegling, som er pålagt ved et kommisjonsvedtak. Det følger av rettspraksis at den nasjonale rettsmyndighet særlig kan anmode Kommisjonen om ytterligere opplysninger som den trenger for å utføre kontrollen, og at den uten disse kan nekte tillatelsen. I rettspraksis bekreftes også de nasjonale domstolers myndighet til å kontrollere anvendelsen av nasjonale regler for gjennomføring av tvangstiltak. Vedkommende myndigheter i medlemsstatene bør samarbeide aktivt når Kommisjonen utøver sin undersøkelsesmyndighet.
  - 41) Når berørte foretak og personer etterkommer Kommisjonens vedtak, kan de ikke tvinges til å innrømme at de har begått overtredelser, men de er uansett forpliktet til å svare på faktiske spørsmål og framlegge dokumenter, selv om disse opplysningene kan bli brukt mot dem eller andre for å fastslå at slike overtredelser har funnet sted.
  - 42) Av hensyn til åpenhet bør alle kommisjonsvedtak som ikke bare dreier seg om framgangsmåte gjøres tilgjengelige for et bredt publikum. Samtidig som de berørte foretaks rett til å forsvare seg, og særlig retten til dokumentinnsyn, sikres, er det nødvendig å beskytte forretningshemmeligheter. Det bør også sikres at opplysninger som utveksles i nettverket og med vedkommende myndigheter i tredjestater, blir behandlet fortrolig.
  - 43) Bestemmelsene i denne forordning bør kunne håndheves etter behov ved hjelp av bøter og tvangsmulfter. Domstolen bør i den forbindelse tildeles full domsmyndighet i henhold til traktatens artikkel 229.
  - 44) Det er grunn til å være oppmerksom på de vilkår som gjelder i tredjestater ved foretakssammenslutninger der foretak som har sitt forretningskontor eller viktigste virksomhetsområde i Fellesskapet deltar, og Rådet bør kunne gi Kommisjonen en egnet fullmakt til å forhandle med sikte på å oppnå like vilkår for slike foretak.
  - 45) Denne forordning berører på ingen måte arbeidstakernes kollektive rettigheter som anerkjent av de berørte foretak, særlig med hensyn til en eventuell plikt til å underrette eller rådføre seg med deres anerkjente representanter i henhold til fellesskapsretten og nasjonal lovgivning.
  - 46) Kommisjonen bør kunne fastsette nærmere regler for gjennomføring av denne forordning i samsvar med reglene for utøvelse av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen. Ved vedtakelse av slike gjennomføringsbestemmelser bør Kommisjonen bistås av en rådgivende komité sammensatt av representanter for medlemsstatene som fastsatt i artikkel 23 –]
- 1 EFT C 20 av 28.1.2003, s. 4.
  - 2 Uttalelse avgitt 9.10.2003 (ennå ikke offentliggjort i EUT).
  - 3 Uttalelse avgitt 24.10.2003 (ennå ikke offentliggjort i EUT).
  - 4 EFT L 395 av 30.12.1989, s. 1. Rettet i EFT L 257 av 21.9.1990, s. 13. Forordningen sist endret ved forordning (EF) nr. 1310/97 (EFT L 180 av 9.7.1997, s. 1). Rettelse i EFT L 40 av 13.2.1998, s. 17.
  - 5 EFT C 364 av 18.12.2000, s. 1.

Artikkel 1

Virkeområde

1. Med forbehold for forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. kapittel XIII¹ artikkel 4 nr. 5 og artikkel 22 kommer dette kapittel og forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. kapittel XIII til anvendelse på alle foretakssammenslutninger av fellesskaps- eller EFTA-dimensjon som definert i denne artikkel.
2. En foretakssammenslutning er av henholdsvis fellesskaps- eller EFTA-dimensjon når
  - a) alle berørte foretak til sammen har en samlet omsetning på verdensmarkedet på mer enn 5 milliarder euro, og

- b) minst to av de berørte foretak enkeltvis har en samlet omsetning på fellesskaps- eller EFTA-plan på mer enn 250 millioner euro,

med mindre hvert av de berørte foretak oppnår mer enn to tredeler av sin samlede omsetning på fellesskaps- eller EFTA-plan i én og samme stat.

3. I dette kapittel og i forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. kapittel XIII er en foretakssammenslutning som ikke oppnår terskelverdiene fastsatt i nr. 2, likevel av henholdsvis fellesskaps- eller EFTA-dimensjon når

- a) alle berørte foretak til sammen har en samlet omsetning på verdensmarkedet på mer enn 2,5 milliarder euro,
- b) alle berørte foretak til sammen har en samlet omsetning i hver enkelt av minst tre medlemsstater i EF eller i hver enkelt av minst tre EFTA-stater på mer enn 100 millioner euro,
- c) minst to av de berørte foretak enkeltvis har en samlet omsetning i hver enkelt av minst tre medlemsstater i EF eller i hver enkelt av minst tre EFTA-stater som omhandlet i bokstav b), på mer enn 25 millioner euro, og
- d) minst to av de berørte foretak enkeltvis har en samlet omsetning på fellesskaps- eller EFTA-plan på mer enn 100 millioner euro,

med mindre hvert av de berørte foretak oppnår mer enn to tredeler av sin samlede omsetning på fellesskaps- eller EFTA-plan i én og samme medlemsstat i EF eller EFTA-stat.

4. Får ikke anvendelse.

5. Får ikke anvendelse.

- 1 Forskrift 4. desember 1992 nr. 966 om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. Bestemmelsen svarer til overvåkings- og domstolsavtalen protokoll 4 kapittel XIII.

Artikkel 2

Vurdering av foretakssammenslutninger

1. Foretakssammenslutninger som omfattes av dette kapittel og forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. kapittel XIII, skal vurderes i samsvar med følgende bestemmelser slik at det kan fastslås om de er forenlige med EØS-avtalens virkemåte.

Det kompetente overvåkingsorgan¹ skal i sin vurdering ta hensyn til

- a) nødvendigheten av å opprettholde og utvikle effektiv konkurranse på det territorium som omfattes av EØS-avtalen, blant annet på bakgrunn av strukturen på alle de berørte markeder og faktisk eller mulig konkurranse fra foretak i eller utenfor det territorium som omfattes av EØS-avtalen,
- b) de berørte foretaks markedsstilling og deres økonomiske og finansielle styrke, leverandørenes og brukernes valgmuligheter og deres tilgang til forsyningskilder eller markeder, juridiske eller faktiske adgangsbegrensninger, utviklingen i tilbud og etterspørsel for de aktuelle varer og tjenester, mellomforbrukernes og sluttforbrukernes interesser, og den tekniske og økonomiske utvikling, forutsatt at den er til fordel for forbrukerne og ikke er til hinder for konkurransen.

2. En foretakssammenslutning som ikke i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse på det territorium som omfattes av EØS-avtalen eller i en vesentlig del av det, særlig som et resultat av at en dominerende stilling skapes eller styrkes, skal erklæres forenlig med EØS-avtalens virkemåte.

3. En foretakssammenslutning som i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse på det territorium som omfattes av EØS-avtalen eller i en vesentlig del av det, særlig som et resultat av at en dominerende stilling skapes eller styrkes, skal erklæres uforenlig med EØS-avtalens virkemåte.

4. I den utstrekning opprettelsen av et fellesforetak som utgjør en foretakssammenslutning i henhold til artikkel 3, har til formål eller virkning å samordne fortsatt uavhengige foretaks konkurransemessige atferd, skal denne samordning vurderes etter kriteriene i EØS-avtalens artikkel 53 nr. 1 og 3 med sikte på å fastslå om transaksjonen er forenlig med EØS-avtalens virkemåte.

5. Ved vurderingen skal det kompetente overvåkingsorgan særlig ta hensyn til

- om to eller flere morselskaper fortsatt i betydelig grad er virksomme på det samme markedet som fellesforetaket eller på et marked i et tidligere eller senere ledd i omsetningskjeden eller på et tilgrensende marked,
- om samordningen, som er en direkte følge av opprettelsen av fellesforetaket, gir de berørte foretak mulighet til å hindre konkurransen for en betydelig del av de aktuelle varer og tjenester.

- 1 Jf. EØS-avtalens artikkel 57.

Artikkel 3

Definisjon av foretakssammenslutning

1. En foretakssammenslutning skal anses for å foreligge når en varig endring av kontrollen følger av at

- a) to eller flere tidligere uavhengige foretak eller deler av slike foretak fusjonerer, eller
- b) en eller flere personer som allerede kontrollerer minst ett foretak, eller ett eller flere foretak, gjennom kjøp av verdipapirer eller aktiva, ved avtale eller på annen måte direkte eller indirekte helt eller delvis overtar kontrollen over ett eller flere andre foretak.

2. Kontroll oppnås gjennom rettigheter, avtaler eller andre midler som enkeltvis eller sammen, de faktiske eller juridiske forhold tatt i betraktning, gir mulighet til å utøve avgjørende innflytelse over et foretaks virksomhet, særlig:

- a) eiendomsrett eller bruksrett til et foretaks samlede aktiva eller deler av dem,
  - b) rettigheter eller avtaler som gir avgjørende innflytelse på et foretaks organer med hensyn til deres sammensetning, stemmegivning eller vedtak.
  3. Kontroll oppnås av personer eller foretak som
    - a) er innehavere av slike rettigheter eller har rettigheter i henhold til slike avtaler, eller
    - b) uten å være innehavere av slike rettigheter eller å ha rettigheter i henhold til slike avtaler, kan utøve de rettigheter som følger av dem.
  4. Når det opprettes et fellesforetak som på varig grunnlag ivaretar alle funksjoner som hører inn under en uavhengig økonomisk enhet, foreligger det en foretakssammenslutning i henhold til nr. 1 bokstav b).
  5. Det foreligger ikke en foretakssammenslutning når
    - a) kredittinstitusjoner, andre finansinstitusjoner eller forsikringsselskaper hvis normale virksomhet omfatter transaksjoner og omsetning av verdipapirer på egne eller andres vegne, midlertidig eier andeler som de har ervervet i et foretak med sikte på videresalg, forutsatt at de ikke utøver den stemmerett som er knyttet til andelene med sikte på å bestemme foretakets konkurransemessige atferd, eller forutsatt at de utøver slik stemmerett bare for å forberede enten salget av hele eller deler av foretaket eller dets aktiva, eller salget av andelene, og at salget finner sted innen ett år etter at andelene ble ervervet; denne fristen kan forlenges av det kompetente overvåkingsorgan på anmodning dersom institusjonene eller selskapene godtgjør at de ikke har hatt rimelig mulighet til å selge innen den fastsatte fristen,
    - b) kontrollen overtas av en person som har fullmakt fra en offentlig myndighet i henhold til en av EFs medlemsstaters eller en EFTA-stats lovgivning om avvikling, konkurs, insolvens, betalingsstans, akkord eller en lignende framgangsmåte,
    - c) transaksjonene nevnt i nr. 1 bokstav b) gjennomføres av et finansielt holdingselskap som omhandlet i artikkel 5 nr. 3 i fjerde rådsdirektiv 78/660/EØF av 25. juli 1978 med hjemmel i EF-traktatens artikkel 54 nr. 3 bokstav g) om årsregnskapene for visse selskapsformer,¹ forutsatt at holdingselskapet utøver den stemmerett som er knyttet til de andeler det har ervervet i et foretak, særlig når det gjelder utnevning av medlemmer av foretakets ledelses- og kontrollorganer, bare for å sikre investeringenes fulle verdi, og ikke for direkte eller indirekte å bestemme foretakets konkurransemessige atferd.
- 1 EFT L 222 av 14.8.1978, s. 11. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/51/EF (EUT L 178 av 17.7.2003, s. 16).

Artikkel 4

Forhåndsmelding av foretakssammenslutninger og henvisning for melding på anmodning fra melderne

1. Foretakssammenslutninger av fellesskaps- eller EFTA-dimensjon som nevnt i dette kapittel skal meldes til det kompetente overvåkingsorgan i samsvar med EØS-avtalens artikkel 57 før de gjennomføres og etter inngåelse av avtalen, offentliggjøring av overtakelsestilbudet eller ervervelse av en kontrollerende andel.

Melding kan også gis når de berørte foretak kan godtgjøre overfor det kompetente overvåkingsorgan at de i god tro har til hensikt å inngå en avtale eller, når det gjelder et offentlig overtakelsestilbud, når de har erklært offentlig at de har til hensikt å gi et slikt tilbud, forutsatt at avtalen de akter å inngå eller tilbudet de akter å gi fører til en foretakssammenslutning av fellesskaps- eller EFTA-dimensjon.

I dette kapittel skal begrepet «meldt foretakssammenslutning» også omfatte planlagte foretakssammenslutninger som meldes i henhold til annet ledd. I artikkel 4 nr. 4 og 5 i forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. kapittel XIII¹ skal begrepet «foretakssammenslutning» omfatte planlagte foretakssammenslutninger som omhandlet i annet ledd.

2. En foretakssammenslutning som gjennomføres ved fusjon i henhold til artikkel 3 nr. 1 bokstav a) eller ved overtakelse av felles kontroll i henhold til artikkel 3 nr. 1 bokstav b), skal meldes i fellesskap av partene i fusjonen eller av dem som overtar felles kontroll. I andre tilfeller skal melding gis av den person eller det foretak som helt eller delvis overtar kontroll over ett eller flere foretak.

3. Dersom det kompetente overvåkingsorgan fastslår at en meldt foretakssammenslutning kommer inn under dette kapittel og forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. kapittel XIII, skal det offentliggjøre at melding er gitt, og samtidig oppgi de berørte foretaks navn, deres opprinnelsesstat, sammenslutningens art og hvilke økonomiske sektorer som er berørt. Det kompetente overvåkingsorgan skal ta hensyn til foretakenes rettmessige interesse av å bevare sine forretningshemmeligheter.

4. ²

5. ²

6. Får ikke anvendelse.

1 Forskrift 4. desember 1992 nr. 966 om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. kapittel XIII.

2 På grunn av delingen av teksten i rådsforordning (EF) nr. 139/2004 mellom EØS-avtalens vedlegg XIV (materielle regler) pkt. A nr. 1 og overvåkings- og domstolsavtalen protokoll 4 kapittel XIII (prosessuelle regler), finnes den relevante teksten til forordningens artikkel 4 nr. 4 og 5 og artikkel 6 til 26 i forskrift 4. desember 1992 nr. 966 om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. kapittel XIII artikkel 4 nr. 4 og 5 og artikkel 6 til 26 og kapittel XVI avsnitt II artikkel 10.

*Artikkel 5***Beregning av omsetning**

1. Samlet omsetning i henhold til dette kapittel skal omfatte alle beløp som følger av de berørte foretaks salg av varer og yting av tjenester som inngår i foretakenes ordinære virksomhet i løpet av det siste regnskapsår, etter fradrag av salgsrabatter, merverdiavgift og andre avgifter med direkte tilknytning til omsetningen. Et berørt foretaks samlede omsetning skal ikke omfatte transaksjoner mellom foretakene nevnt i nr. 4.

Omsetning i Fellesskapet eller i en medlemsstat i EF skal omfatte salg av varer og yting av tjenester til foretak eller forbrukere i henholdsvis Fellesskapet og den aktuelle medlemsstat i EF. Det samme skal gjelde for omsetningen på hele EFTA-territoriet eller i en EFTA-stat.

2. Dersom en foretakssammenslutning består i ervervelse av deler av ett eller flere foretak, enten de er rettssubjekter eller ikke, skal det, som unntak fra nr. 1, for selgerens eller selgernes vedkommende bare tas hensyn til omsetningen for de deler som inngår i foretakssammenslutningen.

Dersom det innenfor et tidsrom på to år gjennomføres to eller flere transaksjoner som nevnt i første ledd mellom de samme personer eller foretak, skal dette likevel betraktes som én og samme foretakssammenslutning, med virkning fra den dag den siste transaksjonen finner sted.

3. I stedet for omsetning skal brukes:

- a) for kredittinstitusjoner og andre finansinstitusjoner, summen av følgende inntekter som definert i rådsdirektiv 86/635/EØF,¹ eventuelt etter fradrag av merverdiavgift og andre skatter og avgifter som er direkte knyttet til slike inntekter:
  - i) renteinntekter og lignende inntekter,
  - ii) inntekter av verdipapirer:
    - inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning,
    - inntekter av eierinteresser,
    - inntekter av andeler i tilknyttede foretak,
  - iii) provisjonsinntekter,
  - iv) nettoinntekter fra finansielle operasjoner,
  - v) andre driftsinntekter.

En kredittinstitusjons eller finansinstitusjons omsetning innenfor Fellesskapet eller i en medlemsstat i EF skal omfatte de inntekter, som definert ovenfor, som oppbevares av nevnte institusjons filial eller avdeling etablert i Fellesskapet eller den aktuelle medlemsstat i EF. Det samme skal gjelde for en kredittinstitusjons eller finansinstitusjons omsetning på hele EFTA-territoriet eller i en EFTA-stat,

- b) for forsikringsforetak, verdien av tegnede bruttopremier, som skal omfatte alle innbetalte og utestående beløp i forbindelse med forsikringsavtaler tegnet av eller på vegne av forsikringsforetakene, herunder utgående gjensikringspremier, etter fradrag av skatter og parafiskale avgifter som oppkreves på grunnlag av individuelle premiebeløp eller samlet premiemengde; når det gjelder artikkel 1 nr. 2 bokstav b) og nr. 3 bokstav b), c) og d) og siste del av nr. 2 og 3, skal det tas hensyn til bruttopremier innbetalt av henholdsvis valutainnlendinger i Fellesskapet og valutainnlendinger i en medlemsstat i EF. Det samme skal gjelde for bruttopremier innbetalt av henholdsvis valutainnlendinger på hele EFTA-territoriet og valutainnlendinger i en EFTA-stat.

4. Med forbehold for nr. 2 skal et berørt foretaks samlede omsetning i henhold til denne forordning beregnes ved å legge sammen omsetningen for:

- a) det berørte foretak,
- b) foretak der det berørte foretak direkte eller indirekte
  - i) eier mer enn halvparten av kapitalen eller driftskapitalen, eller
  - ii) har rett til å utøve mer enn halvparten av stemmerettene, eller
- iii) kan utnevne mer enn halvparten av medlemmene i foretakets kontrollorgan eller administrasjonsorgan eller i de organer som rettslig representerer foretaket, eller
- iv) har rett til å lede foretakets forretninger,
- c) foretak som i et berørt foretak har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav b),
- d) foretak der et foretak som er nevnt i bokstav c), har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav b),
- e) foretak der to eller flere foretak som er nevnt i bokstav a) til d), i fellesskap har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav b).

5. Dersom foretak som deltar i en sammenslutning i fellesskap har rettigheter eller innflytelse som nevnt i nr. 4 bokstav b), skal det ved beregning av de berørte foretaks samlede omsetning i henhold til dette kapittel og forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. kapittel XIII.

- a) ikke tas hensyn til omsetning fra salg av varer eller yting av tjenester mellom fellesforetaket og hvert av de berørte foretak eller ethvert annet foretak som er tilknyttet ett av dem, som definert i nr. 4 bokstav b)–e),
- b) tas hensyn til omsetning fra salg av varer eller yting av tjenester mellom fellesforetaket og et tredje foretak. Denne omsetningen skal fordeles likt mellom de berørte foretak.

1 EFT L 372 av 31.12.1986, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/51/EF (EUT L 178 av 17.7.2003, s. 16).

Artikkel 6 til 26¹

- 1 På grunn av delingen av teksten i rådsforordning (EF) nr. 139/2004 mellom EØS-avtalens vedlegg XIV (materielle regler) pkt. A nr. 1 og overvåkings- og domstolsavtalens protokoll 4 kapittel XIII (prosessuelle regler), finnes den relevante teksten til forordningens artikkel 4 nr. 4 og 5 og artikkel 6 til 26 i forskrift 4. desember 1992 nr. 966 om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. kapittel XIII artikkel 4 nr. 4 og 5 og artikkel 6 til 26 og kapittel XVI avsnitt II artikkel 10.

II

Endringen trer i kraft 9. juni 2004.

9. juni Nr. 901 2004**Forskrift om endring i forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v.**

Fastsatt av Arbeids- og administrasjonsdepartementet 9. juni 2004 med hjemmel i lov 27. november 1992 nr. 110 om konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. § 1, jf. delegeringsvedtak 27. november 1992 nr. 866, omorganiseringsvedtak 20. desember 1996 nr. 1156 og omorganiseringsvedtak 19. desember 1997 nr. 1316. Jf. EØS-avtalen protokoll 21 artikkel 3 nr. 1 (1) og forordning (EØF) nr. 4064/89. Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 4. desember 1992 nr. 966 om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. gjøres følgende endringer:

Kapittel XIII skal lyde:

Kapittel XIII. Bestemmelser om tilsyn med foretakssammenslutninger.¹

- 1 EØS-avtalens artikler er gjennomført i norsk rett ved lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. Bestemmelsene i dette kapittel svarer til overvåkings- og domstolsavtalen protokoll 4 del III kapittel XIII og rådsforordning (EF) nr. 139/2004 av 20. januar 2004 artikkel 4 nr. 4 og 5 og artikkel 6 til 26, kunngjort i EFT L 24 av 29.01.2004 s. 1. Jf. avtaler av 4. juni 2004 mellom EFTA-staterne om endring av overvåkings- og domstolsavtalens protokoll 4 og EØS-komiteens beslutning nr. 78/2004 av 8. juni 2004 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIV og protokoll 21, 22 og 24 og beslutning nr. 79/2004 av 8. juni 2004 om endring av EØS-avtalens protokoll 21 og 24.

Artikkel 1 til 3, artikkel 4 nr. 1 til 3 og artikkel 5¹

- 1 På grunn av delingen av teksten i rådsforordning (EF) nr. 139/2004 mellom EØS-avtalens vedlegg XIV punkt A (materielle regler) og overvåkings- og domstolsavtalens protokoll 4 del III kapittel XIII (prosessuelle regler), finnes den relevante teksten til forordningens artikkel 1 til 3, artikkel 4 nr. 1 til 3 og artikkel 5 i forskrift 4. desember 1992 nr. 964 om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen del III kapittel XIV.

*Artikkel 4***Forhåndsmelding av foretakssammenslutninger og henvisning før melding på anmodning fra melderne**

4. Før melding av en foretakssammenslutning i henhold til artikkel 4 nr. 1 i forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV¹ kan personene eller foretakene nevnt i nr. 2 i samme artikkel gjennom en grunnlagt erklæring underrette det kompetente overvåkingsorgan om at foretakssammenslutningen i betydelig grad kan påvirke konkurransen på et marked i en EFTA-stat som har alle kjennetegn på et separat marked, og derfor helt eller delvis bør undersøkes av vedkommende EFTA-stat.

EFTAs overvåkingsorgan skal omgående videresende denne erklæring til alle EFTA-stater. Den EFTA-stat som omhandles i den grunnlagte erklæringen, skal innen en frist på 15 virkedager etter at erklæringen er mottatt, meddele om den samtykker i henvisningen eller ikke. Dersom EFTA-staten ikke har truffet en beslutning innen fristen, skal den anses for å ha samtykket.

Med mindre denne EFTA-stat har motsatt seg det, kan EFTAs overvåkingsorgan, når det anser at et slikt separat marked foreligger og at konkurransen på det markedet kan bli betydelig påvirket av foretakssammenslutningen, beslutte å henvise hele saken eller en del av den til vedkommende myndigheter i den berørte EFTA-stat med sikte på anvendelse av denne stats nasjonale konkurranselovgivning.

Vedtaket om å henvise eller ikke henvise saken i samsvar med tredje ledd skal gjøres innen en frist på 25 virkedager regnet fra den dag EFTAs overvåkingsorgan mottok den begrunnede erklæringen. EFTAs overvåkingsorgan skal underrette de øvrige EFTA-stater og de berørte personer eller foretak om sitt vedtak. Dersom EFTAs overvåkingsorgan ikke har gjort vedtak innen fristen, skal det anses for å ha gjort vedtak om å henvise saken i samsvar med erklæringen fra de berørte personer eller foretak.

Dersom EFTAs overvåkingsorgan vedtar, eller i henhold til tredje og fjerde ledd skal anses for å ha vedtatt å henvise hele saken, skal det ikke gis melding i henhold til artikkel 4 nr. 1 i nevnte forskrift, og den nasjonale konkurranselovgivning får anvendelse. Artikkel 9 nr. 6 til 9 i dette kapittel får tilsvarende anvendelse.

5. Når det gjelder foretakssammenslutninger som definert i artikkel 3 i nevnte forskrift, som ikke er av EFTA-dimensjon som definert i artikkel 1 i nevnte forskrift, og som kan undersøkes i henhold til den nasjonale konkurranselovgivning i minst tre EFTA-stater, kan personer eller foretak som nevnt i artikkel 4 nr. 2 i nevnte forskrift, før melding til vedkommende myndigheter, gjennom en grunnlagt erklæring underrette EFTAs overvåkingsorgan om at foretakssammenslutningen bør undersøkes av EFTAs overvåkingsorgan.

EFTAs overvåkingsorgan skal umiddelbart videresende denne erklæring til alle EFTA-stater.

EFTA-stater som har kompetanse til å undersøke foretakssammenslutningen i henhold til sin nasjonale konkurranselovgivning, kan innen en frist på 15 virkedager etter at de har mottatt den grunngitte erklæringen meddele at de ikke samtykker i at saken henvises.

Dersom minst én slik EFTA-stat har meddelt at den ikke samtykker i dette i samsvar med tredje ledd innen fristen på 15 virkedager, skal saken ikke henvises. EFTAs overvåkingsorgan skal umiddelbart underrette alle EFTA-stater og berørte personer eller foretak om dette.

Dersom ingen EFTA-stat har meddelt at den ikke samtykker i dette i samsvar med tredje ledd innen fristen på 15 virkedager, skal foretakssammenslutningen anses for å være av EFTA-dimensjon og meldes til EFTAs overvåkingsorgan i samsvar med artikkel 4 nr. 1 og 2 i nevnte forskrift. I så fall skal ingen EFTA-stat anvende sin nasjonale konkurranselovgivning på foretakssammenslutningen.

Når det gjelder foretakssammenslutninger som definert i artikkel 3 i nevnte forskrift som ikke er av fellesskaps- eller EFTA-dimensjon som definert i artikkel 1 i nevnte forskrift, og som kan undersøkes i henhold til den nasjonale konkurranselovgivning i minst tre medlemsstater i EF og minst én EFTA-stat, kan personer eller foretak som nevnt i artikkel 4 nr. 2 i nevnte forskrift, før melding sendes vedkommende myndigheter, gjennom en begrunnet erklæring underrette Kommisjonen om at foretakssammenslutningen bør undersøkes av Kommisjonen.

- 1 Jf. forskrift 4. desember 1992 nr. 964 om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen svarende til rådsforordning (EF) nr. 139/2004 av 20. januar 2004, kunngjort i EFT L 24 av 29.01.2004 s. 1.

Artikkel 6

Behandling av meldingen og innledning av saksbehandlingen

1. EFTAs overvåkingsorgan skal behandle meldingen så snart det har mottatt den.
  - a) Dersom EFTAs overvåkingsorgan trekker den konklusjon at en meldt foretakssammenslutning ikke kommer inn under forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV, skal det fastslå dette i et vedtak.
  - b) Dersom EFTAs overvåkingsorgan fastslår at en meldt foretakssammenslutning, til tross for at den kommer inn under nevnte forskrift, ikke reiser alvorlig tvil med hensyn til dens forenlighet med EØS-avtalens virkemåte, skal det vedta ikke å motsette seg sammenslutningen, og erklære den forenlig med EØS-avtalens virkemåte.

Et vedtak der det erklæres at en foretakssammenslutning er forenlig med EØS-avtalens virkemåte skal anses for å omfatte begrensninger som er direkte knyttet til og er nødvendige for gjennomføringen av foretakssammenslutningen.
  - c) Med forbehold for nr. 2 skal EFTAs overvåkingsorgan dersom det fastslår at en meldt foretakssammenslutning kommer inn under nevnte forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV og reiser alvorlig tvil med hensyn til om den er forenlig med EØS-avtalens virkemåte, vedta å innlede saksbehandlingen. Med forbehold for artikkel 9 skal slik saksbehandling avsluttes ved et vedtak i henhold til artikkel 8 nr. 1 til 4, med mindre de berørte foretak på en tilfredsstillende måte har godtgjort overfor EFTAs overvåkingsorgan at de har avbrutt foretakssammenslutningen.
2. Dersom EFTAs overvåkingsorgan fastslår at en meldt foretakssammenslutning etter endringer foretatt av de berørte foretak ikke lenger reiser alvorlig tvil i henhold til nr. 1 bokstav c), skal det erklære foretakssammenslutningen forenlig med EØS-avtalens virkemåte i henhold til nr. 1 bokstav b).

EFTAs overvåkingsorgan kan knytte vilkår og forpliktelser til vedtak som det gjør i henhold til nr. 1 bokstav b), for å sikre at de berørte foretak oppfyller de forpliktelser de har påtatt seg overfor EFTAs overvåkingsorgan for å gjøre foretakssammenslutningen forenlig med EØS-avtalens virkemåte.
3. EFTAs overvåkingsorgan kan tilbakekalle det vedtak det har gjort i henhold til nr. 1 bokstav a) eller b) dersom
  - a) vedtaket er basert på uriktige opplysninger og et av de berørte foretak er ansvarlig for dette, eller dersom erklæringen er oppnådd ved bedrag, eller
  - b) de berørte foretak ikke overholderen forpliktelse knyttet til vedtaket.
4. I tilfellene nevnt i nr. 3 kan EFTAs overvåkingsorgan gjøre vedtak i henhold til nr. 1 uten å være bundet av fristene nevnt i artikkel 10 nr. 1.
5. EFTAs overvåkingsorgan skal umiddelbart underrette de berørte foretak og vedkommende myndigheter i EFTA-statene om sitt vedtak.

Artikkel 7

Utsettelse av foretakssammenslutninger

1. En foretakssammenslutning som er av EFTA-dimensjon som definert i artikkel 1 i forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV, eller som skal undersøkes av EFTAs overvåkingsorgan i henhold til artikkel 4 nr. 5 i dette kapittel, skal ikke gjennomføres før den er meldt eller før den er erklært forenlig med EØS-avtalens virkemåte ved et vedtak i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav b), artikkel 8 nr. 1 eller 2 eller på grunnlag av en formodning i henhold til artikkel 10 nr. 6.
2. Nr. 1 skal ikke være til hinder for gjennomføring av et offentlig overtakelsestilbud eller en rekke transaksjoner med verdipapirer, herunder slike som kan konverteres til andre verdipapirer som kan omsettes på et marked som en fondsbørs, der kontrollen omhandlet i artikkel 3 i nevnte forskrift er ervervet fra flere selgere, dersom

- a) foretakssammenslutningen umiddelbart meldes til EFTAs overvåkingsorgan i samsvar med artikkel 4 nr. 1, 2 og 3 i nevnte forskrift og artikkel 4 nr. 4 og 5 i dette kapittel, og
- b) erververen ikke utøver den stemmerett som er knyttet til de aktuelle verdipapirene, eller at vedkommende gjør dette bare for å sikre sine investeringers fulle verdi på grunnlag av et unntak innrømmet av EFTAs overvåkingsorgan i henhold til nr. 3.

3. EFTAs overvåkingsorgan kan på anmodning innrømme unntak fra forpliktelsene nevnt i nr. 1 eller 2. Anmodningen om unntak skal være grunnlagt. Når EFTAs overvåkingsorgan treffer avgjørelse i forbindelse med anmodningen, skal det ta hensyn til bl.a. de virkninger en utsettelse kan ha for ett eller flere av foretakene som berøres av sammenslutningen eller for tredjemann, og den trussel foretakssammenslutningen kan utgjøre mot konkurransen. Det kan knyttes vilkår og forpliktelser til unntaket for å sikre effektiv konkurranse. Det kan søkes om og innrømmes unntak til enhver tid, også før meldingen og etter transaksjonen.

4. Gyldigheten av transaksjoner som er gjennomført i strid med nr. 1, skal være avhengig av vedtak i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav b) eller artikkel 8 nr. 1, 2 eller 3, eller av en formodning i henhold til artikkel 10 nr. 6.

Denne artikkel får imidlertid ingen virkning på gyldigheten av transaksjoner med verdipapirer, herunder slike som kan konverteres til andre verdipapirer som kan omsettes på et marked som en fondsbørs, med mindre kjøper og selger vet eller burde vite at transaksjonen er gjennomført i strid med nr. 1.

Artikkel 8

EFTAs overvåkingsorgans beslutningsmyndighet

1. Dersom EFTAs overvåkingsorgan fastslår at en meldt foretakssammenslutning oppfyller vilkåret i artikkel 2 nr. 2 i forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV og, i tilfellene omhandlet i artikkel 2 nr. 4 i nevnte forskrift, kriteriene i EØS-avtalens artikkel 53 nr. 3, skal det gjøre et vedtak der det erklæres at sammenslutningen er forenlig med EØS-avtalens virkemåte.

Vedtaket der det erklæres at sammenslutningen er forenlig med EØS-avtalens virkemåte, skal anses for å omfatte begrensninger som er direkte knyttet til og nødvendige for sammenslutningens gjennomføring.

2. Dersom EFTAs overvåkingsorgan fastslår at en meldt foretakssammenslutning etter at de berørte foretak har foretatt endringer oppfyller kriteriet i artikkel 2 nr. 2 i nevnte forskrift og, i tilfellene omhandlet i artikkel 2 nr. 4 i nevnte forskrift, kriteriene i EØS-avtalens artikkel 53 nr. 3, skal det gjøre et vedtak der det erklæres at sammenslutningen er forenlig med EØS-avtalens virkemåte.

EFTAs overvåkingsorgan kan knytte vilkår og forpliktelser til vedtaket for å sikre at de berørte foretak oppfyller forpliktelser de har påtatt seg overfor EFTAs overvåkingsorgan for å gjøre foretakssammenslutningen forenlig med EØS-avtalens virkemåte.

Vedtaket der det erklæres at sammenslutningen er forenlig med EØS-avtalens virkemåte, skal anses for å omfatte begrensninger som er direkte knyttet til og nødvendige for sammenslutningens gjennomføring.

3. Dersom EFTAs overvåkingsorgan fastslår at en foretakssammenslutning oppfyller kriteriet i artikkel 2 nr. 3 i nevnte forskrift eller, i tilfellene omhandlet i artikkel 2 nr. 4 i nevnte forskrift, ikke oppfyller kriteriene i EØS-avtalens artikkel 53 nr. 3, skal det gjøre et vedtak der det erklæres at sammenslutningen er uforenlig med EØS-avtalens virkemåte.

4. Dersom EFTAs overvåkingsorgan fastslår at en foretakssammenslutning

- a) allerede er gjennomført og erklært uforenlig med EØS-avtalens virkemåte, eller
- b) er gjennomført i strid med et vilkår knyttet til et vedtak gjort i henhold til nr. 2, der det fastslås at sammenslutningen, dersom vilkåret ikke oppfylles, skal oppfylle kriteriet i artikkel 2 nr. 3 i nevnte forskrift eller, i tilfellene omhandlet i artikkel 2 nr. 4 i nevnte forskrift, ikke oppfyller kriteriene i EØS-avtalens artikkel 53 nr. 3,

kan EFTAs overvåkingsorgan

- kreve at de berørte foretak oppløser foretakssammenslutningen, særlig ved å oppløse fusjonen eller selge alle ervervede aksjer eller aktiva for å gjenopprette situasjonen som forelå før gjennomføringen av foretakssammenslutningen. Dersom det ikke er mulig å gjenopprette situasjonen som forelå før gjennomføringen ved å oppløse foretakssammenslutningen, kan EFTAs overvåkingsorgan vedta andre egnede tiltak for i størst mulig utstrekning å gjenopprette situasjonen,
- pålegge andre egnede tiltak for å sikre at de berørte foretak oppløser foretakssammenslutningen eller treffer andre tiltak for å gjenopprette situasjonen i samsvar med EFTAs overvåkingsorgans vedtak.

I tilfeller som omfattes av første ledd bokstav a), kan slike tiltak pålegges enten ved et vedtak i henhold til nr. 3 eller ved et særskilt vedtak.

5. EFTAs overvåkingsorgan kan treffe egnede midlertidige tiltak for å gjenopprette eller opprettholde effektiv konkurranse dersom en foretakssammenslutning

- a) er gjennomført i strid med artikkel 7, og det ennå ikke er gjort vedtak om foretakssammenslutningen er forenlig med EØS-avtalens virkemåte,
- b) er gjennomført i strid med et vilkår knyttet til et vedtak gjort i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav b) eller nr. 2 i denne artikkel,
- c) allerede er gjennomført og erklært uforenlig med EØS-avtalens virkemåte.

6. EFTAs overvåkingsorgan kan tilbakekalle et vedtak gjort i henhold til nr. 1 eller 2 dersom

- a) erklæringen om forenlighet er basert på uriktige opplysninger og et av de berørte foretak er ansvarlig for dette, eller dersom erklæringen er oppnådd ved bedrag, eller
  - b) de berørte foretak bryter en forpliktelse knyttet til vedtaket.
7. EFTAs overvåkingsorgan kan gjøre et vedtak i henhold til nr. 1 til 3 uten å være bundet av fristene nevnt i artikkel 10 nr. 3, i tilfeller der
- a) det fastslår at en foretakssammenslutning er gjennomført
    - i) i strid med et vilkår knyttet til et vedtak gjort i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav b), eller
    - ii) i strid med et vilkår knyttet til et vedtak gjort i henhold til nr. 2 og i samsvar med artikkel 10 nr. 2, der det fastslås at det, dersom vilkåret ikke oppfylles, vil oppstå alvorlig tvil med hensyn til om foretakssammenslutningen er forenlig med EØS-avtalens virkemåte, eller
  - b) et vedtak er tilbakekalt i henhold til nr. 6.
8. EFTAs overvåkingsorgan skal umiddelbart underrette de berørte foretak og vedkommende myndigheter i EFTA-statene om sitt vedtak.

Artikkel 9

Henvisning til vedkommende myndigheter i EFTA-statene

1. EFTAs overvåkingsorgan kan henvide en meldt foretakssammenslutning til vedkommende myndigheter i den berørte EFTA-stat ved et vedtak som umiddelbart skal meddeles de berørte foretak og vedkommende myndigheter i de andre EFTA-statene på vilkårene nevnt nedenfor.

2. Innen 15 virkedager etter at den har mottatt kopi av meldingen kan en EFTA-stat av eget tiltak eller på oppfordring fra EFTAs overvåkingsorgan underrette EFTAs overvåkingsorgan, som skal underrette de berørte foretak, om at

- a) det er fare for at en foretakssammenslutning i betydelig grad vil påvirke konkurransen på et marked i denne EFTA-stat som har alle kjennetegn på et separat marked, eller
- b) en foretakssammenslutning påvirker konkurransen på et marked i denne EFTA-stat som har alle kjennetegn på et separat marked, og som ikke utgjør en vesentlig del av EFTA-statenes territorium.

3. Dersom EFTAs overvåkingsorgan etter vurdering av markedet for de aktuelle varer eller tjenester og det geografiske referansemarked i henhold til nr. 7, mener at det foreligger et slikt separat marked og en slik fare, skal det enten

- a) selv behandle saken i samsvar med EØS-avtalens artikkel 57 og 58, med bestemmelser i EØS-avtalens protokoll 24 og vedlegg XIV og overvåkings- og domstolsavtalens protokoll 4, eller
- b) henvide hele saken eller en del av den til vedkommende myndigheter i den berørte EFTA-stat med sikte på anvendelse av denne statens nasjonale konkurranselovgivning.

Dersom EFTAs overvåkingsorgan derimot mener at det ikke foreligger et slikt separat marked eller en slik fare, skal det gjøre vedtak om dette rettet til den berørte EFTA-stat, og det skal selv behandle saken i samsvar med EØS-avtalens artikkel 57 og 58, med bestemmelser fastsatt i EØS-avtalens protokoll 24 og vedlegg XIV og overvåkings- og domstolsavtalens protokoll 4.

I tilfeller der en EFTA-stat underretter EFTAs overvåkingsorgan i henhold til nr. 2 bokstav b) om at en foretakssammenslutning påvirker konkurransen på et separat marked på EFTA-statens territorium som ikke utgjør en vesentlig del av EFTA-statenes territorium, skal EFTAs overvåkingsorgan henvide hele saken eller en del av den som gjelder dette separate marked, dersom det anser at et slikt separat marked påvirkes.

4. Et vedtak om å henvide eller avslå å henvide en sak i henhold til nr. 3 skal gjøres

- a) som en hovedregel innen fristen nevnt i artikkel 10 nr. 1 annet ledd dersom EFTAs overvåkingsorgan ikke har innledet en saksbehandling i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav b), eller
- b) innen 65 virkedager etter at foretakssammenslutningen er meldt dersom EFTAs overvåkingsorgan har innledet en saksbehandling i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav c), uten å ha tatt forberedende skritt til å vedta nødvendige tiltak i samsvar med artikkel 8 nr. 2, 3 eller 4 med sikte på å opprettholde eller gjenopprette effektiv konkurranse på det aktuelle markedet.

5. Dersom EFTAs overvåkingsorgan til tross for en påminnelse fra den berørte EFTA-stat ikke har gjort vedtak om å henvide eller avslå å henvide saken i samsvar med nr. 3 eller tatt forberedende skritt som nevnt i nr. 4 bokstav b) innen fristen på 65 virkedager nevnt i nr. 4 bokstav b), skal EFTAs overvåkingsorgan anses for å ha vedtatt å henvide saken til den berørte EFTA-stat i samsvar med nr. 3 bokstav b).

6. Vedkommende myndigheter i den berørte EFTA-stat skal snarest mulig gjøre vedtak i saken.

Innen 45 virkedager etter at EFTAs overvåkingsorgan har henvist saken skal vedkommende myndighet i den berørte EFTA-stat underrette de berørte foretak om resultatet av den foreløpige konkurransevurderingen og om hvilke ytterligere tiltak den eventuelt akter å treffe. Den berørte EFTA-stat kan unntaksvis forlenge denne fristen dersom de berørte foretak ikke har sendt den de nødvendige opplysninger i henhold til EFTA-statens nasjonale konkurranselovgivning.

Dersom melding kreves i henhold til nasjonal lovgivning, skal de 45 virkedagene regnes fra og med første virkedag etter den dag da vedkommende myndighet i den berørte EFTA-stat mottok en fullstendig melding.

7. Det geografiske referansemarked er området der de berørte foretak deltar i tilbud og etterspørsel av varer og tjenester, der konkurranseforholdene er tilstrekkelig ensartet, og som kan holdes atskilt fra tilgrensende områder

særlig fordi konkurranseforholdene er merkbart forskjellige på disse områdene. Ved denne vurderingen skal det særlig tas hensyn til de aktuelle varenes og tjenestenes art og egenskaper, eventuelle adgangsbegrensninger eller forbrukerpreferanser, betydelige forskjeller i foretakenes markedsandeler eller vesentlige prisforskjeller mellom dette område og tilgrensende områder.

8. Ved anvendelse av denne artikkel skal den berørte EFTA-stat treffe bare de tiltak som er absolutt nødvendige for å opprettholde eller gjenopprette effektiv konkurranse på det berørte markedet.

9. I samsvar med de relevante bestemmelser i EØS-avtalen kan en EFTA-stat prøve et vedtak for EFTA-domstolen i samsvar med EØS-avtalens artikkel 108 nr. 2 og med de relevante bestemmelser i overvåkings- og domstolsavtalen, og særlig anmode om anvendelse av artikkel 41 i overvåkings- og domstolsavtalen med sikte på å anvende nasjonal konkurranselovgivning.

Artikkel 10

Frister for innledning av saksbehandlingen og for vedtak

1. Med forbehold for artikkel 6 nr. 4 skal vedtak i henhold til artikkel 6 nr. 1 gjøres innen 25 virkedager. Fristen skal løpe fra første virkedag etter at meldingen er mottatt eller, dersom opplysningene som skal gis sammen med meldingen er ufullstendige, fra første virkedag etter at fullstendige opplysninger er mottatt.

Fristen skal forlenges til 35 virkedager dersom EFTAs overvåkingsorgan mottar en anmodning fra en EFTA-stat i samsvar med artikkel 9 nr. 2, eller dersom de berørte foretak påtar seg forpliktelser for å gjøre en foretakssammenslutning forenlig med EØS-avtalens virkemåte i henhold til artikkel 6 nr. 2.

2. Vedtak i henhold til artikkel 8 nr. 1 eller 2 om meldte foretakssammenslutninger skal gjøres så snart den alvorlige tvil nevnt i artikkel 6 nr. 1 bokstav c) er fjernet, særlig som følge av endringer foretatt av de berørte foretak, og senest innen den frist som er fastsatt i nr. 3.

3. Med forbehold for artikkel 8 nr. 7 skal vedtak i henhold til artikkel 8 nr. 1 til 3 om meldte foretakssammenslutninger gjøres senest innen 90 virkedager etter den dag saksbehandlingen innledes. Denne frist forlenges til 105 virkedager dersom de berørte foretak påtar seg forpliktelser i henhold til artikkel 8 nr. 2 annet ledd for å gjøre foretakssammenslutningen forenlig med EØS-avtalens virkemåte, med mindre disse forpliktelsene er foreslått mindre enn 55 virkedager etter at saksbehandlingen er innledet.

Fristene fastsatt i første ledd forlenges også dersom melderne anmoder om det senest 15 virkedager etter at saksbehandling i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav c) ble innledet. Melderne kan framsette bare én slik anmodning. Fristene fastsatt i første ledd kan også når som helst etter at saksbehandlingen er innledet forlenges av EFTAs overvåkingsorgan med melderens samtykke. Samlet varighet av alle forlengelser i henhold til dette ledd skal ikke overstige 20 virkedager.

4. Fristene fastsatt i nr. 1 og 3 skal i unntakstilfeller avbrytes dersom EFTAs overvåkingsorgan på grunn av omstendigheter som kan tilskrives et av de foretak som deltar i foretakssammenslutningen, har måttet kreve opplysninger ved et vedtak i henhold til artikkel 11 eller kreve en kontroll ved et vedtak i henhold til artikkel 13.

Bestemmelsene i første ledd får også anvendelse på fristen fastsatt i artikkel 9 nr. 4 bokstav b).

5. Dersom EFTA-domstolen avsier en dom som helt eller delvis opphever et vedtak fra EFTAs overvåkingsorgan som er underlagt en frist fastsatt i denne artikkel, skal EFTAs overvåkingsorgan undersøke foretakssammenslutningen på nytt med sikte på å gjøre et vedtak i henhold til artikkel 6 nr. 1.

Foretakssammenslutningen skal undersøkes på nytt på bakgrunn av de aktuelle markedsvilkår.

Melderne skal umiddelbart oversende en ny melding eller utfylle den opprinnelige melding dersom den opprinnelige melding er blitt ufullstendig på grunn av endringer i markedsvilkårene eller i de opplysninger som er gitt. Dersom det ikke har skjedd endringer, skal partene umiddelbart bekrefte dette.

Fristene fastsatt i nr. 1 skal løpe fra den første virkedag etter at fullstendige opplysninger ble mottatt i en ny melding, en utfylt melding eller en bekreftelse i henhold til tredje ledd.

Bestemmelsene i annet og tredje ledd får også anvendelse på tilfellene omhandlet i artikkel 6 nr. 4 og artikkel 8 nr. 7.

6. Dersom EFTAs overvåkingsorgan ikke har gjort vedtak i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav b) eller c) eller artikkel 8 nr. 1, 2 eller 3 innen fristene fastsatt i henholdsvis nr. 1 og 3, skal foretakssammenslutningen anses for å være erklært forenlig med EØS-avtalens virkemåte, med forbehold for artikkel 9.

Artikkel 11

Anmodning om opplysninger

1. For å utføre de oppgaver det er pålagt ved EØS-avtalens artikkel 57 og 58, ved bestemmelser i EØS-avtalens protokoll 24 og vedlegg XIV og overvåkings- og domstolsavtalens protokoll 4 kan EFTAs overvåkingsorgan, ved en enkel anmodning eller ved vedtak kreve at personer omhandlet i artikkel 3 nr. 1 bokstav b) i forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV samt foretak og sammenslutninger av foretak framlegger alle nødvendige opplysninger.

2. Når EFTAs overvåkingsorgan sender en enkel anmodning om opplysninger til en person, et foretak eller en sammenslutning av foretak, skal det angi det rettslige grunnlag for og formålet med anmodningen, angi hvilke

opplysninger som kreves, fastsette fristen for framlegging av opplysningene samt angi sanksjonene fastsatt i artikkel 14 for framlegging av uriktige eller villedende opplysninger.

3. Når EFTAs overvåkingsorgan ved vedtak krever at en person, et foretak eller en sammenslutning av foretak framlegger opplysninger, skal det angi det rettslige grunnlag for og formålet med anmodningen, angi hvilke opplysninger som kreves og fastsette fristen for framlegging av opplysningene. Det skal også vise til sanksjonene fastsatt i artikkel 14 samt vise til eller ilegge sanksjonene fastsatt i artikkel 15. Det skal videre vise til retten til å bringe vedtaket inn for EFTA-domstolen.

4. Foretakenes eiere eller deres representanter og, når det gjelder juridiske personer, selskaper eller foretak, eller sammenslutninger som ikke er juridiske personer, de personer som i henhold til lov eller vedtekter har fullmakt til å representere dem, skal gi de ønskede opplysninger på vegne av det berørte foretak. Personer med behørig fullmakt kan gi de ønskede opplysninger på vegne av sine klienter. Klientene har det fulle ansvar dersom opplysningene er ufullstendige, uriktige eller villedende.

5. EFTAs overvåkingsorgan skal umiddelbart sende en kopi av alle vedtak som er gjort i henhold til nr. 3 til vedkommende myndigheter i den EFTA-stat der vedkommende person har sitt bosted eller vedkommende foretak eller sammenslutning av foretak har sitt forretningskontor, og til vedkommende myndighet i den berørte EFTA-stat. Dersom vedkommende myndighet i en EFTA-stat uttrykkelig anmoder om det, skal EFTAs overvåkingsorgan sende den en kopi av enkle anmodninger om opplysninger om en meldt foretakssammenslutning.

6. På EFTAs overvåkingsorgans anmodning skal EFTA-statenes regjeringer og vedkommende myndigheter gi EFTAs overvåkingsorgan alle opplysninger som er nødvendige for å utføre de oppgaver det er pålagt ved EØS-avtalens artikkel 57 og 58, ved bestemmelser i EØS-avtalens protokoll 24 og vedlegg XIV og overvåkings- og domstolsavtalens protokoll 4.

7. For å utføre de oppgaver det er pålagt ved EØS-avtalens artikkel 57 og 58, ved bestemmelser i EØS-avtalens protokoll 24 og vedlegg XIV og overvåkings- og domstolsavtalens protokoll 4, kan EFTAs overvåkingsorgan innhente uttalelser fra enhver fysisk eller juridisk person som samtykker i det, for å samle inn opplysninger som gjelder gjenstanden for en undersøkelse. Når det innhenter uttalelser per telefon eller på annen elektronisk måte, skal EFTAs overvåkingsorgan begynne med å opplyse om det rettslige grunnlag for og formålet med å innhente uttalelsen.

Når EFTAs overvåkingsorgan ikke innhenter uttalelsen i sine lokaler eller per telefon eller på annen elektronisk måte, skal det på forhånd underrette vedkommende myndighet i den EFTA-stat der uttalelsen innhentes. Dersom vedkommende myndighet i denne EFTA-stat anmoder om det, kan dennes tjenestemenn bistå EFTAs overvåkingsorgans tjenestemenn og andre personer som har fullmakt fra EFTAs overvåkingsorgan til å innhente uttalelsen.

Artikkel 12

Kontroller gjennomført av EFTA-statenes myndigheter

1. På anmodning fra EFTAs overvåkingsorgan skal vedkommende myndigheter i EFTA-statene foreta de kontroller som EFTAs overvåkingsorgan anser som nødvendige i henhold til artikkel 13 nr. 1, eller som det har pålagt ved vedtak i henhold til artikkel 13 nr. 4. Vedkommende myndigheters tjenestemenn i EFTA-statene som skal foreta disse kontrollene, samt de som har fått fullmakt eller er utpekt av dem, skal utøve sin myndighet i samsvar med nasjonal lovgivning.

2. På anmodning fra EFTAs overvåkingsorgan eller vedkommende myndighet i den EFTA-stat der kontrollen skal foretas, kan tjenestemenn og andre ledsagende personer som har fullmakt fra EFTAs overvåkingsorgan bistå vedkommende myndigheters tjenestemenn.

Artikkel 13¹

EFTAs overvåkingsorgans kontrollmyndighet

1. EFTAs overvåkingsorgan kan, for å utføre de oppgaver det er pålagt ved EØS-avtalens artikkel 57 og 58, ved bestemmelser i EØS-avtalens protokoll 24 og vedlegg XIV og overvåkings- og domstolsavtalens protokoll 4, foreta alle nødvendige kontroller i foretak og sammenslutninger av foretak.

2. De tjenestemenn og andre ledsagende personer som har fullmakt fra EFTAs overvåkingsorgan til å gjennomføre en kontroll, skal ha rett til

- a) å få adgang til alle lokaler, eiendommer og transportmidler til foretak og sammenslutninger av foretak,
- b) å kontrollere bøker og andre forretningsdokumenter, uansett hvilket medium de er lagret på,
- c) å ta eller få alle former for kopier eller utdrag av slike bøker eller forretningsdokumenter,
- d) å forsegle alle forretningslokaler og bøker eller forretningsdokumenter i det tidsrom og i det omfang det er nødvendig for kontrollen,
- e) å anmode representanter for eller medarbeidere i foretak eller sammenslutninger av foretak om forklaringer om saksforhold eller dokumenter tilknyttet kontrollens gjenstand og formål og registrere svarene.

3. De tjenestemenn og andre ledsagende personer som har fullmakt fra EFTAs overvåkingsorgan til å gjennomføre en kontroll, skal utøve sin myndighet etter framlegging av en skriftlig fullmakt der kontrollens gjenstand og formål oppgis, og der det vises til at sanksjonene fastsatt i artikkel 14 får anvendelse dersom de bøker

eller forretningsdokumenter som kreves ikke framlegges i sin helhet, eller svarene på spørsmålene i henhold til nr. 2 i denne artikkel er uriktige eller villedende. I god tid før kontrollen skal EFTAs overvåkingsorgan underrette vedkommende myndighet i den EFTA-stat på hvis territorium kontrollen skal foretas, om kontrollen. EFTAs overvåkingsorgan skal også gi en slik fullmakt til representanter for EF-kommisjonen som skal delta i kontrollen i samsvar med artikkel 8 nr. 5 i protokoll 24 til EØS-avtalen.

4. Foretak og sammenslutninger av foretak har plikt til å underkaste seg den kontroll som EFTAs overvåkingsorgan har pålagt ved vedtak. Vedtaket skal angi kontrollens gjenstand og formål, fastsette hvilken dag kontrollen skal innledes og vise til sanksjonene fastsatt i artikkel 14 og 15 og til retten til å bringe vedtaket inn for EFTA-domstolen i samsvar med EØS-avtalens artikkel 108 nr. 2 og de relevante bestemmelser i overvåkings- og domstolsavtalen, særlig artikkel 36. EFTAs overvåkingsorgan skal gjøre slike vedtak etter å ha rådspurt vedkommende myndighet i den EFTA-stat på hvis territorium kontrollen skal foretas.

5. Tjenestemenn ved og personer som har fullmakt fra eller er utpekt av vedkommende myndighet i den EFTA-stat på hvis territorium kontrollen skal foretas, skal etter anmodning fra denne myndighet eller EFTAs overvåkingsorgan aktivt bistå tjenestemennene og andre ledsagende personer som har fullmakt fra EFTAs overvåkingsorgan. For dette formål skal de ha den myndighet som er nevnt i nr. 2.

6. Når de tjenestemenn og andre ledsagende personer som har fullmakt fra EFTAs overvåkingsorgan fastslår at et foretak motsetter seg en kontroll, herunder forsegling av forretningslokaler, bøker eller forretningsdokumenter, som er pålagt i henhold til denne artikkel, skal den berørte EFTA-stat yte den bistand som er nødvendig for at de skal kunne gjennomføre kontrollen, og ved behov anmode om bistand fra politiet eller en tilsvarende myndighet.

7. Dersom bistanden nevnt i nr. 6 i henhold til nasjonal lovgivning krever tillatelse fra en rettsmyndighet, skal det søkes om slik tillatelse. Det kan også søkes om slik tillatelse som et forebyggende tiltak.

8. Når det søkes om tillatelse som nevnt i nr. 7, skal den nasjonale rettsmyndighet prøve om EFTAs overvåkingsorgans vedtak er autentisk og at de planlagte tvangsmidlene verken er vilkårlige eller går for langt i forhold til formålet med kontrollen. Når den prøver om tvangsmidlene står i forhold til formålet, kan den nasjonale rettsmyndighet direkte eller gjennom vedkommende myndighet i EFTA-staten anmode EFTAs overvåkingsorgan om nærmere forklaringer om kontrollens gjenstand. Den nasjonale rettsmyndighet kan likevel verken prøve nødvendigheten av kontrollen eller kreve å få de opplysninger som finnes i EFTAs overvåkingsorgans saksdokumenter. Det er EFTA-domstolens oppgave å kontrollere lovligheten av EFTAs overvåkingsorgans vedtak.

1 Ikke i kraft. Departementet vil treffe vedtak om ikrafttredelse når EØS-komiteens beslutning nr. 79/2004 trer i kraft.

Artikkel 14

Bøter

1. EFTAs overvåkingsorgan kan ved vedtak ilegge personer nevnt i artikkel 3 nr. 1 bokstav b) i forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV, foretak eller sammenslutninger av foretak bøter på opptil 1 % av den samlede omsetningen til det berørte foretak eller den berørte sammenslutning av foretak som definert i artikkel 5 i nevnte forskrift, dersom de forsettlig eller uaktsomt

- a) gir uriktige eller villedende opplysninger i en erklæring, bekreftelse, melding eller et tillegg til en melding i henhold til artikkel 4 nr. 1, 2 og 3 i nevnte forskrift eller artikkel 4 nr. 4 og 5, artikkel 10 nr. 5 eller artikkel 22 nr. 3 i dette kapittel,
- b) gir uriktige eller villedende opplysninger som svar på en anmodning framsatt i henhold til artikkel 11 nr. 2,
- c) gir uriktige, ufullstendige eller villedende opplysninger som svar på en anmodning framsatt ved vedtak gjort i henhold til artikkel 11 nr. 3, eller unnlater å gi opplysninger innen den fastsatte fristen,
- d) ikke framlegger i sin helhet de bøker og andre forretningsdokumenter som kreves framlagt ved kontrollene i henhold til artikkel 13, eller nekter å underkaste seg en kontroll pålagt ved vedtak i henhold til artikkel 13 nr. 4,
- e) som svar på et spørsmål som er stilt i samsvar med artikkel 13 nr. 2 bokstav e)
  - gir et uriktig eller villedende svar,
  - unnlater å rette et uriktig, ufullstendig eller villedende svar gitt av en medarbeider, innen den frist EFTAs overvåkingsorgan har fastsatt, eller
  - unnlater eller nekter å gi et fullstendig svar med hensyn til de faktiske forhold tilknyttet gjenstanden for og formålet med en kontroll pålagt ved vedtak i henhold til artikkel 13 nr. 4,
- f) har brutt forseglinger påsatt i samsvar med artikkel 13 nr. 2 bokstav d) av tjenestemenn eller andre ledsagende personer som har fullmakt fra EFTAs overvåkingsorgan.

2. EFTAs overvåkingsorgan kan ved vedtak ilegge personer nevnt i artikkel 3 nr. 1 bokstav b) i nevnte forskrift, eller de berørte foretak, bøter på opptil 10 % av det berørte foretaks samlede omsetning som definert i artikkel 5 i nevnte forskrift, dersom de forsettlig eller uaktsomt

- a) unnlater å melde en foretakssammenslutning i samsvar med artikkel 4 nr. 1, 2 eller 3 i nevnte forskrift eller artikkel 4 nr. 4 og 5 og artikkel 22 nr. 3 i dette kapittel før den gjennomføres, med mindre de uttrykkelig har fått tillatelse til dette i henhold til artikkel 7 nr. 2, eller ved vedtak i henhold til artikkel 7 nr. 3,
- b) gjennomfører en foretakssammenslutning i strid med artikkel 7,
- c) gjennomfører en foretakssammenslutning som er erklært uforenlig med EØS-avtalens virkemåte ved vedtak i henhold til artikkel 8 nr. 3, eller unnlater å treffe tiltak pålagt ved vedtak i henhold til artikkel 8 nr. 4 eller 5,

- d) unnlater å oppfylle et vilkår eller en forpliktelse pålagt ved vedtak i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav b), artikkel 7 nr. 3 eller artikkel 8 nr. 2 annet ledd.
3. Ved fastsettelse av botens størrelse skal det tas hensyn til overtredelsens art, grovhet og varighet.
4. Bot som ilegges ved vedtak gjort i henhold til nr. 1, 2 og 3, er ikke straff.

Artikkel 15

Tvangsmulfter

1. EFTAs overvåkingsorgan kan ved vedtak ilegge personer nevnt i artikkel 3 nr. 1 bokstav b) i forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV, foretak eller sammenslutninger av foretak tvangsmulfter på opptil 5 % av den gjennomsnittlige daglige omsetningen til det berørte foretak eller den berørte sammenslutning av foretak som definert i artikkel 5 i nevnte forskrift, for hver virkedag fristen overskrides regnet fra den dag som er fastsatt i vedtaket, for å tvinge dem til

- a) å gi fullstendige og riktige opplysninger som EFTAs overvåkingsorgan har anmodet om ved vedtak i henhold til artikkel 11 nr. 3,
- b) å underkaste seg en kontroll EFTAs overvåkingsorgan har pålagt ved vedtak i henhold til artikkel 13 nr. 4,
- c) å overholde en forpliktelse pålagt ved vedtak i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav b), artikkel 7 nr. 3 eller artikkel 8 nr. 2 annet ledd, eller
- d) å gjennomføre de tiltak som er pålagt dem ved vedtak i henhold til artikkel 8 nr. 4 eller 5.

2. Når personer nevnt i artikkel 3 nr. 1 bokstav b) i nevnte forskrift, foretak eller sammenslutninger av foretak har oppfylt den forpliktelse som tvangsmulften ble ilagt for, kan EFTAs overvåkingsorgan fastsette den endelige tvangsmulften til et lavere beløp enn det som ville følge av det opprinnelige vedtak.

Artikkel 16

EFTA-domstolens kontroll

Som definert i artikkel 36 i overvåkings- og domstolsavtalen skal EFTA-domstolen ha full domsmyndighet i henhold til EØS-avtalens artikkel 108 nr. 2 og de relevante bestemmelser i overvåkings- og domstolsavtalen til å kontrollere EFTAs overvåkingsorgans vedtak om fastsettelse av bot eller tvangsmulkt; den kan oppheve, redusere eller forhøye boten eller tvangsmulkten.

Artikkel 17

Taushetsplikt

1. Med forbehold for artikkel 9 i protokoll 24 til EØS-avtalen skal opplysninger som innhentes ved anvendelse av artikkel 57 og 58 i EØS-avtalen, protokoll 24 til EØS-avtalen og dette kapittel, brukes bare for anmodningens, undersøkelsens eller høringens formål.

2. Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 4 nr. 3 i forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV og i artikkel 18 og 20 i dette kapittel skal EFTAs overvåkingsorgan og vedkommende myndigheter i EFTA-statene, deres tjenestemenn og andre ansatte, andre personer som arbeider under disse myndigheters kontroll samt tjenestemenn og ansatte hos andre myndigheter i EFTA-statene ikke gi videre opplysninger som er innhentet ved anvendelse av protokoll 24 til EØS-avtalen, av nevnte forskrift eller av dette kapittel, og som er av en slik art at de er undergitt taushetsplikt.

3. Bestemmelsene i nr. 1 og 2 skal ikke være til hinder for å offentliggjøre generell informasjon eller oversikter som ikke inneholder opplysninger om bestemte foretak eller sammenslutninger av foretak.

Artikkel 18

Uttalelse fra parter og tredjemann

1. EFTAs overvåkingsorgan skal, før det gjør vedtak i henhold til artikkel 6 nr. 3, artikkel 7 nr. 3, artikkel 8 nr. 2 til 6 samt artikkel 14 og 15, på hvert trinn i saksbehandlingen inntil det rådspør Den rådgivende komité, gi de berørte personer, foretak og sammenslutninger av foretak mulighet til å uttale seg om de innsigelser som er gjort mot dem.

2. Som unntak fra nr. 1 kan det gjøres midlertidig vedtak i henhold til artikkel 7 nr. 3 og artikkel 8 nr. 5 uten at de berørte personer, foretak eller sammenslutninger av foretak har fått mulighet til å uttale seg på forhånd, forutsatt at EFTAs overvåkingsorgan gir dem mulighet til dette så snart som mulig etter å ha gjort vedtak.

3. EFTAs overvåkingsorgan skal basere sitt vedtak bare på innsigelser som partene har hatt mulighet til å uttale seg om. Under saksbehandlingen skal retten til å forsvare seg være fullt ut sikret. Rett til dokumentinnsyn skal minst innrømmes de direkte berørte parter, med forbehold for foretakenes rettmessige interesse av å bevare sine forretningshemmeligheter.

4. I den utstrekning EFTAs overvåkingsorgan eller vedkommende myndigheter i EFTA-statene anser det for nødvendig, kan de også la andre fysiske eller juridiske personer uttale seg. Fysiske eller juridiske personer som kan godtgjøre at de har en tilstrekkelig interesse, og særlig medlemmer av de berørte foretaks administrasjons- eller ledelsesorganer eller godkjente representanter for de berørte foretaks arbeidstakere skal, dersom de anmoder om det, ha rett til å uttale seg.

*Artikkel 19***Kontakt med EFTA-statenes myndigheter**

1. EFTAs overvåkingsorgan skal innen tre virkedager sende vedkommende myndigheter i EFTA-statene kopier av meldinger og, så snart som mulig, kopier av de viktigste dokumentene det mottar eller utsteder i henhold til forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV og dette kapittel. Slike dokumenter skal omfatte forpliktelser de berørte foretak påtar seg overfor EFTAs overvåkingsorgan for å gjøre en foretakssammenslutning forenlig med EØS-avtalens virkemåte i henhold til artikkel 6 nr. 2 eller artikkel 8 nr. 2 annet ledd.

2. EFTAs overvåkingsorgan skal gjennomføre den saksbehandling som er fastsatt i nevnte forskrift og i dette kapittel i nær og løpende kontakt med vedkommende myndigheter i EFTA-statene, som skal ha rett til å framlegge merknader til saksbehandlingen. Ved anvendelse av artikkel 9 skal EFTAs overvåkingsorgan innhente opplysninger fra vedkommende myndigheter i EFTA-statene som nevnt i artikkel 9 nr. 2, og gi dem mulighet til å uttale seg på hvert trinn av saksbehandlingen inntil EFTAs overvåkingsorgan gjør vedtak i henhold til nr. 3 i nevnte artikkel; i den forbindelse skal vedkommende myndigheter ha rett til dokumentinnsyn.

EFTAs overvåkingsorgan skal umiddelbart oversende til vedkommende myndigheter i EFTA-statene alle opplysninger mottatt fra EF-kommisjonen i henhold til EØS-avtalens protokoll 24 artikkel 3, 6, 8 og 10.

3. En rådgivende komité for foretakssammenslutninger skal rådspørres før det gjøres vedtak i henhold til artikkel 8 nr. 1 til 6, artikkel 14 eller 15, med unntak av midlertidige vedtak gjort i henhold til artikkel 18 nr. 2.

4. Den rådgivende komité skal være sammensatt av representanter for vedkommende myndigheter i EFTA-statene. Hver EFTA-stat skal utpeke en eller to representanter, som hver ved forfall kan erstattes av en annen representant. Minst en av representantene skal ha kompetanse innen konkurransesaker.

5. Den rådgivende komité skal rådspørres på et felles møte som EFTAs overvåkingsorgan skal innkalle til og lede. Med innkallingen skal det for hver enkelt sak følge et sammendrag av saken med angivelse av de viktigste dokumentene og et foreløpig utkast til vedtak. Møtet skal finne sted tidligst ti virkedager etter at innkallingen er sendt. EFTAs overvåkingsorgan kan i unntakstilfeller fastsette en kortere frist dersom dette er nødvendig for å hindre at foretak som deltar i en sammenslutning, påføres alvorlig skade.

6. Den rådgivende komité skal avgi en uttalelse om EFTAs overvåkingsorgans utkast til vedtak, om nødvendig ved avstemning. Den rådgivende komité kan avgi uttalelse selv om enkelte medlemmer ikke er til stede og heller ikke er representert. Uttalelsen skal være skriftlig og vedlegges utkastet til vedtak. EFTAs overvåkingsorgan skal ta størst mulig hensyn til komiteens uttalelse. Det skal underrette komiteen om på hvilken måte dens uttalelse er tatt hensyn til.

7. EFTAs overvåkingsorgan skal formidle uttalelsen fra Den rådgivende komité, sammen med vedtaket, til dem vedtaket er rettet til. Det skal offentliggjøre uttalelsen sammen med vedtaket, idet det tas hensyn til foretakenes rettmessige interesse av å bevare sine forretningshemmeligheter.

*Artikkel 20***Offentliggjøring av vedtak**

1. EFTAs overvåkingsorgan skal offentliggjøre vedtak gjort i henhold til artikkel 8 nr. 1 til 6, artikkel 14 og 15, med unntak av de midlertidige vedtak som er gjort i henhold til artikkel 18 nr. 2, sammen med uttalelsen fra Den rådgivende komité i EØS-avdelingen av Den europeiske unions tidende.

2. Ved offentliggjøringen skal partenes navn og vedtakets hovedinnhold oppgis; det skal tas hensyn til foretakenes rettmessige interesse av å bevare sine forretningshemmeligheter.

*Artikkel 21***Anvendelse av forskrift om materielle konkurranseregler i EØS-avtalens kapittel XIV og av dette kapittel og denne jurisdiksjon**

1. Bare forskrift om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen kapittel XIV og dette kapittel får anvendelse på foretakssammenslutninger som definert i artikkel 3 i nevnte forskrift. Kapittel II, VI, IX og XI i denne forskrift og kapittel VI og IX i nevnte forskrift får ikke anvendelse unntatt på fellesforetak som ikke er av EFTA-dimensjon og som har til formål eller virkning å samordne fortsatt uavhengige foretaks konkurransemessige atferd.

2. Med forbehold for EFTA-domstolens kontroll i samsvar med i EØS-avtalens artikkel 108 nr. 2 og med de relevante bestemmelser i overvåkings- og domstolsavtalen, skal EFTAs overvåkingsorgan ha enekompetanse på de vilkår som er fastsatt i EØS-avtalens artikkel 58 til å gjøre vedtak etter nevnte forskrift og dette kapittel.

3. EFTA-statene skal ikke anvende sin nasjonale lovgivning på en foretakssammenslutning av EFTA-dimensjon.

Første ledd berører ikke EFTA-statenes myndighet til å foreta de undersøkelser som er nødvendige for å anvende artikkel 4 nr. 4 eller artikkel 9 nr. 2, eller etter en henvisning i henhold til artikkel 9 nr. 3 første ledd bokstav b) eller artikkel 9 nr. 5 å treffe de tiltak som er absolutt nødvendige for å anvende artikkel 9 nr. 8.

4. Uten hensyn til nr. 2 og 3 kan EFTA-statene treffe egnede tiltak for å beskytte andre rettmessige interesser enn dem som er omhandlet i nevnte forskrift og dette kapittel, dersom de er forenlige med de alminnelige prinsipper og andre bestemmelser som direkte eller indirekte følger av EØS-avtalen.

Offentlig sikkerhet, mediemangfold og tilsynsregler skal anses som rettmessige interesser i henhold til første ledd.

Enhver annen offentlig interesse skal meddeles EFTAs overvåkingsorgan av den berørte EFTA-stat, og godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan etter vurdering av om den er forenlig med de alminnelige prinsipper og andre bestemmelser som direkte eller indirekte følger av EØS-avtalen, før det kan treffes tiltak som nevnt ovenfor. EFTAs overvåkingsorgan skal underrette den berørte EFTA-stat om sitt vedtak innen 25 virkedager etter at meddelelse er gitt.

Artikkel 22¹

Henvisning til EFTAs overvåkingsorgan

1. En eller flere EFTA-stater kan anmode EFTAs overvåkingsorgan om å undersøke enhver foretakssammenslutning som definert i artikkel 3 i forskrift om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen kapittel XIV, som ikke er av EFTA-dimensjon som nevnt i artikkel 1 i nevnte forskrift, men som påvirker handelen mellom EFTA-stater, og det er fare for at den i betydelig grad vil påvirke konkurransen på territoriet til den EFTA-stat eller de EFTA-stater som har framsatt anmodningen.

En slik anmodning skal framsettes innen 15 virkedager etter den dag foretakssammenslutningen ble meldt, eller, dersom den ikke er meldingspliktig, etter den dag den på annen måte ble meddelt vedkommende EFTA-stat.

2. EFTAs overvåkingsorgan skal umiddelbart underrette vedkommende myndigheter i EFTA-statene og de berørte foretak om enhver anmodning det har mottatt i henhold til nr. 1.

Enhver annen EFTA-stat har rett til å slutte seg til den opprinnelige anmodningen innen en frist på 15 virkedager etter at den ble underrettet av EFTAs overvåkingsorgan om den opprinnelige anmodning.

Alle nasjonale frister som gjelder foretakssammenslutningen skal avbrytes til det etter framgangsmåten i denne artikkel er fastsatt hvor foretakssammenslutningen skal undersøkes. Så snart en EFTA-stat har underrettet EFTAs overvåkingsorgan og de berørte foretak om at den ikke ønsker å slutte seg til anmodningen, fortsetter de nasjonale frister å løpe.

3. EFTAs overvåkingsorgan kan innen en frist på ti virkedager etter utløpet av fristen fastsatt i nr. 2 vedta å undersøke en foretakssammenslutning dersom det anser at sammenslutningen påvirker handelen mellom EFTA-statene og det er fare for at den i betydelig grad vil påvirke konkurransen på territoriet til den EFTA-stat eller de EFTA-stater som har framsatt anmodningen. Dersom EFTAs overvåkingsorgan ikke gjør vedtak innen denne fristen, skal det anses for å ha vedtatt å undersøke foretakssammenslutningen i samsvar med anmodningen.

EFTAs overvåkingsorgan skal underrette alle EFTA-stater og berørte foretak om sitt vedtak. Det kan kreve melding i samsvar med artikkel 4 nr. 1, 2 og 3 i nevnte forskrift og artikkel 4 nr. 4 og 5 i dette kapittel.

Den eller de EFTA-stater som har framsatt anmodningen, skal ikke lenger anvende sin nasjonale konkurranselovgivning på foretakssammenslutningen.

4. Når EFTAs overvåkingsorgan undersøker en foretakssammenslutning i henhold til nr. 3, får artikkel 2, artikkel 4 nr. 2 og 3 og artikkel 5 i nevnte forskrift og artikkel 6 og artikkel 8 til 21 i dette kapittel anvendelse. Artikkel 7 får anvendelse i den utstrekning foretakssammenslutningen ikke er gjennomført på den dag EFTAs overvåkingsorgan underretter de berørte foretak om at det er framsatt en slik anmodning.

Dersom det ikke kreves melding i henhold til artikkel 4 nr. 1, 2 og 3 i nevnte forskrift og artikkel 4 nr. 4 og 5 i dette kapittel, skal fristen fastsatt i artikkel 10 nr. 1 for innledning av saksbehandlingen begynne å løpe første virkedag etter at EFTAs overvåkingsorgan underretter det berørte foretak om at det i henhold til nr. 3 har vedtatt å undersøke foretakssammenslutningen.

5. EFTAs overvåkingsorgan kan underrette en eller flere EFTA-stater om at det anser at en foretakssammenslutning oppfyller kriteriene i nr. 1. EFTAs overvåkingsorgan kan i så fall oppfordre den eller de berørte EFTA-stater til å framsette anmodning i henhold til nr. 1.

¹ Ikke i kraft. Departementet vil treffe vedtak om ikrafttredelse når EØS-komiteens beslutning nr. 79/2004 trer i kraft.

Artikkel 23

Særlige bestemmelser

EFTAs overvåkingsorgan kan, i samsvar med bestemmelsene i artikkel 49 i overvåkings- og domstolsavtalen, fremlegge forslag for regjeringene i EFTA-statene om blanketter for bruk ved meldinger i henhold til forskrift om materielle konkurranseregler i kapittel XIV artikkel 4 nr. 1, 2 og 3 og artikkel 4 nr. 4 og 5 i dette kapittel, samt forslag til veiledninger til blankettene.

*Artikkel 24***Forbindelse med stater som ikke er parter i EØS-avtalen**

1. EFTA-statene skal underrette EFTAs overvåkingsorgan om alminnelige problemer deres foretak møter i stater som ikke er parter i EØS-avtalen, i forbindelse med foretakssammenslutninger som definert i artikkel 3 i forskrift om materielle konkurranseregler kapittel XIV .

2. EFTAs overvåkingsorgan skal, første gang senest ett år etter at forskrift om materielle konkurranseregler i EØS-avtalens kapittel XIV og dette kapittel har trådt i kraft og deretter regelmessig, utarbeide en rapport der det etter kriteriene i nr. 3 og 4 gjennomgår den behandling foretak som har sitt forretningskontor eller viktigste virksomhetsområde på EFTAs territorium gis i forbindelse med foretakssammenslutninger i stater som ikke er parter i EØS-avtalen. EFTAs overvåkingsorgan skal framlegge rapportene for EFTAs faste komité, eventuelt sammen med rekommandasjoner.

3. Dersom EFTAs overvåkingsorgan, enten på grunnlag av rapportene nevnt i nr. 2 eller ut fra andre opplysninger, fastslår at en stat som ikke er part i EØS-avtalen, ikke behandler foretak som har sitt forretningskontor eller viktigste virksomhetsområde på EFTAs territorium, på en måte som tilsvarende den behandling denne statens foretak får i EFTA-statene, kan EFTAs overvåkingsorgan framlegge forslag for EFTA-statenes regjeringer om en egnet fullmakt til å forhandle med sikte på å oppnå lignende vilkår for EFTA-foretak som har sitt forretningskontor eller viktigste virksomhetsområde på EFTAs territorium.

4. Tiltak som treffes i henhold til denne artikkel, skal være i samsvar med EFTA-statenes forpliktelser i henhold til internasjonale bilaterale og multilaterale avtaler.

Artikkel 25

(Ingen tekst)

*Artikkel 26***Overgangsregler**

(Se artikkel 10 i kapittel XVI.)

Kapittel XVI overskriften skal lyde:

Kapittel XVI. Overgangsregler og andre regler¹

- 1 EØS-avtalens artikler er gjennomført i norsk rett ved lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i Avtale om Det økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. Bestemmelsene i dette kapittel svarer til overvåkings- og domstolsavtalen protokoll 4 del V kapittel XVI, jf. avtale av 4. juni 2004 mellom EFTA-statene om endring av overvåkings- og domstolsavtalens protokoll 4.

Artikkel 10 nytt tredje ledd skal lyde:

Kapittel XIII som anvendt før ikrafttredelsen av forskrift 9. juni 2004 nr. 901 om endring i forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v., får fortsatt anvendelse på enhver foretakssammenslutning som var gjenstand for avtale eller offentliggjøring, eller der det var oppnådd kontroll i henhold til artikkel 4 nr. 1 i kapittel XIV i forskrift 4. desember 1992 nr. 964 om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen, før den dato forskrift 9. juni 2004 nr. 901 om endring i forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. trer i kraft, med forbehold særlig for bestemmelsene om anvendelse i første og andre ledd.

II

Med unntak for kapittel XIII artikkel 13 og 22 trer endringene i kraft 9. juni 2004.

10. juni Nr. 902 2004**Forskrift om endring i forskrift om studier ved Høgskolen i Oslo.**

Fastsatt av Styret for Høgskolen i Oslo 10. juni 2004 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 5, § 44a, § 46, § 47, § 48 og § 49. Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 12. juni 2003 nr. 743 om studier ved Høgskolen i Oslo gjøres følgende endring:

§ 8 fjerde ledd fjerde og nytt femte punktum skal lyde:

Høgskoledirektøren avgjør søknader etter disse bestemmelsene i forhold til cand.mag.-graden. Avdelingsstyret avgjør søknader etter disse bestemmelsene i forhold til grader og utdanninger som gis ved vedkommende avdeling.

II

Endringen trer i kraft straks.

11. juni Nr. 903 2004**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 11. juni 2004 med hjemmel i forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 § 23, gitt med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 13 og § 45 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 gjøres følgende endring:

§ 17 skal lyde:

Fartøy med industritråltillatelse, nordsjøtråltillatelse eller avgrenset nordsjøtråltillatelse kan maksimalt fiske 100 tonn sei som bifangst.

II

Endringen trer i kraft straks.

15. juni Nr. 904 2004**Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.**

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 15. juni 2004 med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 78 og § 79. Kunngjort 22. juni 2004.

*Kap. 1. Virkeområde***§ 1. Virkeområde**

Denne forskrift gjelder ved

- revisjon av kommuners og fylkeskommuners årsregnskap.
- revisjon av kommunale og fylkeskommunale foretaks årsregnskap, jf. kommuneloven kap. 11.
- forvaltningsrevisjon av kommuner og fylkeskommuner, derunder kommunale og fylkeskommunale foretak, jf. kommuneloven kap. 11.

*Kap. 2. Regnskapsrevisjon***§ 2. Revisjonsplikt**

Kommunestyret og fylkestinget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunalt eller fylkeskommunalt foretaks årsregnskap, blir revidert av revisor som tilfredsstiller kravene i kommuneloven § 79 og kap. 5 og 6 i denne forskrift. Det skal velges én revisor for revisjon av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap. Revisjon av kommunale eller fylkeskommunale foretaks (KF eller FKF) årsregnskap kan foretas av annen revisor enn den som er valgt for revisjon av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap.

Revisjon som nevnt i første ledd kan utføres av revisor ansatt i kommunen eller fylkeskommunen, en interkommunal revisjonsenhet, eller av et revisjonsselskap. Der en interkommunal revisjonsenhet eller et revisjonsselskap er valgt, skal revisjonsenheten eller selskapet utpeke en ansvarlig revisor for hvert oppdrag (oppdragsansvarlig revisor).

§ 3. Revisjonens innhold

Revisor skal ved revisjon av årsregnskapet vurdere om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrifter, derunder om det gir et uttrykk for den økonomiske virksomhet i regnskapsåret og stillingen ved årsskiftet som er i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk. Videre skal revisor

- se etter at beløpene i kommunens/fylkeskommunens eller det kommunale/fylkeskommunale foretakets årsregnskap stemmer med regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på riktig beslutningsnivå, og at vesentlige avvik er redegjort for i årsberetningen.
- vurdere om opplysninger i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet.

Revisor skal vurdere om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lover og forskrifter.

Revisor skal se etter at den revisjonspliktige har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Konstateres det misligheter ved revisjon, eller på annen måte, skal revisor straks sende foreløpig innberetning til kontrollutvalget. Når saksforholdet er nærmere klarlagt skal revisor sende endelig innberetning til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av innberetningen til administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet.

§ 4. *Revisors plikter*

Revisjonen skal planlegges, gjennomføres og rapporteres slik lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk krever, herunder vurdere risikoen for at det kan foreligge feilinformasjon i årsregnskapet som følge av misligheter og feil.

Revisor skal skriftlig påpeke følgende forhold overfor kontrollutvalget med kopi til administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet:

1. mangler ved plikten til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger,
2. feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen,
3. misligheter,
4. feil som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet,
5. om det ikke er redegjort for vesentlige avvik mellom beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap og regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på riktig beslutningsnivå,
6. begrunnelse for manglende underskrift ved bekreftelser overfor offentlige myndigheter som gis i henhold til lov eller forskrift, og
7. begrunnelse for å si fra seg oppdrag etter § 16.

Brev med påpekninger som nevnt i denne paragraf skal nummereres fortløpende.

Kontrollutvalget skal ha kopi av brev med påpekninger etter annet ledd.

§ 5. *Revisjonsberetningen*

Revisor skal avgi revisjonsberetning uten unødig opphold etter at årsregnskapet er avlagt og senest 15. april. Revisjonsberetning skal avgis også der årsregnskap ikke foreligger eller er ufullstendig.

Revisjonsberetningen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Det skal sendes kopi til kontrollutvalget, formannskapet eller fylkesutvalget, og administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet.

I revisjonsberetningen skal revisor bekrefte at revisjonen er utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk.

Revisor skal ved revisjon av årsregnskapet vurdere om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et uttrykk for den økonomiske virksomhet i regnskapsåret og stillingen ved årsskiftet som er i overensstemmelse med god kommunal regnskapskikk.

I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om følgende forhold:

1. om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov, forskrifter og god kommunal regnskapskikk,
2. om de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og om beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap stemmer med regulert budsjett,
3. om opplysninger i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet, og om forslag til anvendelse av regnskapsmessig overskudd eller dekning av regnskapsmessig underskudd, er i samsvar med lov og forskrifter,
4. om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Dersom årsregnskapet ikke gir de opplysninger om den revisjonspliktiges virksomhet i regnskapsåret og stilling ved årsskiftet som burde vært gitt, skal revisor presisere dette eller ta forbehold og eventuelt gi nødvendige tilleggsopplysninger i sin beretning

Finner revisor at årsregnskapet ikke bør vedtas slik det foreligger, skal dette angis særskilt.

Kap. 3. Forvaltningsrevisjon

§ 6. *Revisjonsplikt*

Kommunens eller fylkeskommunens virksomhet skal være gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel. Forvaltningsrevisjon kan utføres av andre enn den som er ansvarlig for revisjon av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap, eller et kommunalt eller fylkeskommunalt foretaks årsregnskap.

Der en interkommunal revisjonsenhet, et revisjonsselskap eller annet foretak/selskap er valgt, skal revisjonsenheten eller selskapet utpeke en ansvarlig forvaltningsrevisor for hvert oppdrag (oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor).

§ 7. *Forvaltningsrevisjonens innhold*

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger. Herunder om

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- b) forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
- c) regelverket etterleves,
- d) forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- e) beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets eller fylkestingets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området, og det skal etableres revisjonskriterier for det enkelte prosjekt.

§ 8. Rapportering om forvaltningsrevisjon

Revisor skal fortløpende rapportere til kontrollutvalget om resultatene av gjennomførte forvaltningsrevisjoner.

Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet skal gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som fremgår av rapporten. Administrasjonssjefens eller kommune-/fylkesrådets kommentarer skal fremgå av rapporten.

Der et kommunalt/fylkeskommunalt foretak er gjenstand for forvaltningsrevisjon, skal styret og daglig leder gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som fremgår av rapporten.

Kap. 4. Dokumentasjon

§ 9. Dokumentasjon av revisjonens utførelse

Revisor skal dokumentere hvordan revisjonen er gjennomført, samt resultatet av revisjonen, på en måte som er tilstrekkelig til å kunne underbygge og etterprøve revisors konklusjoner. Forhold som tilsier at det kan foreligge misligheter eller feil, skal dokumenteres særskilt med angivelse av hva revisor har foretatt seg i den anledning.

Dersom revisor sier fra seg oppdraget og i denne forbindelse fraråder en annen revisor å påta seg oppdraget i henhold til § 17, skal dette dokumenteres og begrunnes. Også en ny revisors begrunnelse for å påta seg et oppdrag i strid med den tidligere revisors råd skal dokumenteres.

Ved utføring av rådgivning og andre tjenester for revisjonspliktig skal revisor kunne dokumentere oppdragets art, omfang og eventuell anbefaling.

§ 10. Oppbevaring

Revisor skal oppbevare dokumentasjon, nummererte brev og annen korrespondanse etter denne forskrift på en ordnet og betryggende måte i minst 10 år. Det samme gjelder korrespondanse i tilknytning til rådgivning.

Originaldokument av papir kan erstattes av kopi i annet medium. I så fall skal papiroriginalen oppbevares på en velordnet måte i 3 år og 6 måneder etter slutten av regnskapsåret som dokumentet gjelder. Dokumentasjon som lagres elektronisk, skal oppbevares og gjengis i standard dataformat.

Kap. 5. Krav til revisors kvalifikasjoner mv.

§ 11. Krav til utdanning og praksis for oppdragsansvarlig revisor

Den som er oppdrags ansvarlig for revisjon av årsregnskap for en revisjonspliktig etter denne forskrift skal ha bestått eksamen til bachelor i revisjon eller høyere revisoreksamen (master i revisjon) iht. Kredittilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor, og i tillegg ha tre års praksis fra regnskapsrevisjon.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor skal ha minimum tre års utdannelse fra universitet/høyskole.

Departementet kan gi dispensasjon fra kravet i første og annet ledd.

§ 12. Krav til vandel mv. for oppdragsansvarlig revisor

Den som skal ansettes som revisor i kommune eller fylkeskommune, eller gis ansvar for revisjonsoppdrag for kommuner, fylkeskommuner eller kommunale eller fylkeskommunale foretak, må

1. ha ført en hederlig vandel,
2. være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, og
3. være myndig.

Kap. 6. Nærmere krav til revisors uavhengighet og objektivitet

§ 13. Spesielle krav til uavhengighet

Den som foretar revisjon etter denne forskrift kan ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.

Den som foretar revisjon kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.

Den som foretar revisjon kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

§ 14. Rådgivningstjenester mv.

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune etter denne forskrift kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, dersom dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet.

Den som foretar revisjon kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges egne ledelses- og kontrolloppgaver.

Den som foretar revisjon kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige. Unntak fra dette gjelder ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218.

§ 15. Dokumentasjon av uavhengighet

Den som foretar revisjon skal løpende vurdere sin uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

En skriftlig egenvurdering om oppdragsansvarlig revisors uavhengighet skal følge alle tilbud om revisjon.

Kap. 7. Avtale med annen revisor – skifte av revisor, fratreden og overføring av revisjonsoppdrag**§ 16. Revisors rett til å si fra seg sitt oppdrag**

Der en kommune eller fylkeskommune har tildelt revisjonsoppdrag til revisor etter en anbudsrunde, har revisor for revisjon av årsregnskap etter denne forskrift rett til å si fra seg oppdraget som revisor når revisor under sitt arbeid har avdekket og påpekt vesentlige brudd på lov og forskrifter som den revisjonspliktige er underlagt, og den revisjonspliktige ikke iverksetter nødvendige tiltak for å rette på forholdene.

Dersom det ikke foreligger forhold som nevnt i første ledd har revisor bare rett til å ensidig si fra seg oppdraget dersom revisor ikke gis mulighet til å oppfylle sine plikter etter lov eller forskrift, eller det foreligger andre særlige grunner.

Revisor skal gi den revisjonspliktige rimelig forhåndsvarsel før vedkommende sier fra seg oppdraget som revisor.

§ 17. Ny revisor

Før en revisor påtar seg å revidere årsregnskap for en revisjonspliktig etter denne forskrift som ansvarlig revisor, skal revisoren be om en uttalelse fra den revisjonspliktiges forrige revisor om hvorvidt det foreligger forhold som tilsier at en ny revisor ikke bør påta seg oppdraget. Den forrige revisoren skal uten ugrunnet opphold opplyse skriftlig om begrunnelsen for sin fratreden.

Den revisjonspliktiges forrige revisor skal uten hinder av taushetsplikten gi opplysninger og dokumentasjon om sitt revisoroppdrag når den nye revisoren ber om det og dette kan ha betydning for den fremtidige revisjonen.

Dersom en revisor påtar seg oppdraget i strid med den forrige revisors råd, skal begrunnelse for dette dokumenteres.

§ 18. Overføring av revisjonsoppdrag ved sammenslutning og omorganisering

Ved sammenslutning av revisjonsselskaper fortsetter det sammensluttede selskap de revisjonsoppdrag som selskapene før sammenslutningen hadde for revisjonspliktige etter denne forskrift. Det samme gjelder ved selskapsrettslig omorganisering av revisjonsselskapet. Bestemmelsene foran får tilsvarende anvendelse når personlig drevet revisjonsvirksomhet opptas i revisjonsselskap.

Adgangen til overføring av revisjonsoppdrag etter første ledd medfører ingen innskrenkninger i oppdragsgivers adgang til å bytte revisor.

Person eller selskap som nevnt i første ledd skal uten ugrunnet opphold gi skriftlig melding om sammenslutning, omorganisering eller opptak til oppdragsgiveren.

Kap. 8. Revisors møteplikt, møterett, opplysningsplikt og begrensninger i taushetsplikten mv.**§ 19. Revisors møteplikt og møterett i kommunestyret/fylkestinget**

Oppdragsansvarlig revisor eller dennes stedfortreder har møteplikt i kommunestyrets eller fylkestingets møter når saker som har tilknytning til revisors oppdrag skal behandles.

For øvrig har oppdragsansvarlig revisor eller dennes stedfortreder møterett i kommunestyret eller fylkestinget.

§ 20. Opplysningsplikt til kommunen/fylkeskommunen

Oppdragsansvarlig revisor skal innenfor rammen av oppdraget gi opplysninger om forhold vedrørende den revisjonspliktige etter denne forskrift som revisor har fått kjennskap til under revisjonen, når dette kreves av et medlem av kommunestyret/fylkestinget eller kontrollutvalget.

Får revisor utenfor møte anmodning om å gi informasjon til et medlem av kommunestyret/fylkestinget eller kontrollutvalget, kan revisor kreve å få gi svar i møte.

§ 21. Begrensninger i taushetsplikten

Uten hinder av revisors taushetsplikt kan oppdragsansvarlig revisor avgi forklaring og fremlegge dokumentasjon vedrørende revisjonsoppdrag eller andre tjenester til politiet når det er åpnet etterforskning i straffesak. Revisor kan videre underrette politiet dersom det i forbindelse med revisjonsoppdrag eller andre tjenester fremkommer forhold som gir grunn til mistanke om at det er foretatt en straffbar handling.

Uten hinder av revisors taushetsplikt kan revisor gi opplysninger til skatteetaten om en persons forbindelse med kommunen eller fylkeskommunen, der det er nødvendig for å fremme skatteetatens kontroll oppgaver etter lov, forskrift eller instruks.

Revisors taushetsplikt er ikke til hinder for at kontrollører engasjert av bransjeorganisasjoner kan foreta kontroll av utførelsen av revisjonen, herunder av skriftlig dokumentasjon.

§ 22. Taushetsplikt for revisors medarbeidere

Revisors taushetsplikt etter kommuneloven § 78 nr. 7 gjelder tilsvarende for revisors medarbeidere.

Kap. 9. Ikrafttreden

§ 23. *Ikrafttreden*

Forskriften trer i kraft fra 1. juli 2004. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 13. januar 1993 nr. 4045 om revisjon og forskrift 13. august 1997 nr. 1542 om kvalifikasjonskrav for kommune-, fylkes- og distriktsrevisjon.

15. juni Nr. 905 2004

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner.

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 15. juni 2004 ved hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 11. Kunngjort 22. juni 2004.

Kap. 1. Virkeområde

§ 1. *Virkeområde*

Forskriften omfatter kommunens og fylkeskommunens kontrollutvalg, og gjelder utvalgets ansvar og oppgaver, regler om saksbehandling m.m. jf. kommuneloven § 77.

Kap. 2. Kontrollutvalgets sammensetning. Utskifting av medlemmer

§ 2. *Valg og sammensetning*

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning på sine vegne. Utvalget skal ha minst tre medlemmer. Kommunestyret og fylkestinget velger selv medlemmer og varamedlemmer til utvalget, og blant medlemmene leder og nestleder.

Minst ett av utvalgets medlemmer skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utvalgets leder og nestleder har møte- og talerett i kommunestyret og fylkestinget når utvalgets saker behandles.

§ 3. *Utskifting av medlemmer*

Kommunestyret eller fylkestinget kan når som helst foreta nyvalg av utvalgets medlemmer. Ved utskifting av ett eller flere medlemmer av utvalget skal det foretas nyvalg av samtlige medlemmer i utvalget.

Kap. 3. Alminnelige regler om kontrollutvalgets ansvar og oppgaver

§ 4. *Tilsyn og kontroll*

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer.

§ 5. *Innhenting av opplysninger*

Kontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. For kontrollutvalgets medlemmer og dets sekretariat gjelder forvaltningslovens alminnelige bestemmelser om taushetsplikt, jf. forvaltningsloven § 13 mv.

Dersom kommunen eller fylkeskommunen har egen ansatt revisor, kan kontrollutvalget be om adgang til revisjonens arbeidsdokumenter og kan kreve opplysninger av revisjonen.

Kap. 4. Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

§ 6. *Regnskapsrevisjon*

Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor.

§ 7. *Uttalelse om årsregnskapet*

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet/kommunerådet eller fylkesutvalget/fylkesrådet i hende tidnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget.

§ 8. *Oppfølging av revisjonsmerknader*

Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4, skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp.

Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader er blitt fulgt opp.

Kap. 5. Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon

§ 9. Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel.

Forvaltningsrevisjon kan utføres av andre enn den som er ansvarlig for revisjon av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap eller et kommunalt eller fylkeskommunalt foretaks årsregnskap.

§ 10. Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

§ 11. Rapporter om forvaltningsrevisjon

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om resultatene av disse, jf. § 8 i forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner.

§ 12. Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporter

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Kap. 6. Selskapskontroll

§ 13. Selskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.

§ 14. Selskapskontrollens innhold

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.

§ 15. Rapportering om selskapskontrollen

Kontrollutvalget fastsetter selv hvordan utført selskapskontroll skal rapporteres til utvalget, herunder hvilket innhold slik rapport skal ha. Et selskap som er omfattet av selskapskontrollen, og den som utøver kommunens eierfunksjon, skal alltid gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som omtales i rapporten. Eventuelle kommentarer skal fremgå av rapporten.

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av selskapskontroll skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvilke kontroller som er gjennomført samt om resultatene av disse.

Kap. 7. Særlige oppgaver for kontrollutvalget

§ 16. Valg av revisjonsordning. Valg av revisor

Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Dersom kommunestyret eller fylkestinget vedtar å konkurransetsette hele eller deler av revisjonen, foretar kommunestyret eller fylkestinget selv valg av revisor etter innstilling fra kontrollutvalget.

Valgt revisor tjenestegjør inntil ny revisor er valgt av kommunestyret eller fylkestinget.

§ 17. Saker om ansettelse, suspensjon, oppsigelse og avskjedigelse

Der det er en egen revisjon i kommunen eller fylkeskommunen, avgir kontrollutvalget innstilling til kommunestyret eller fylkestinget om saker om ansettelse, suspensjon, oppsigelse og avskjed av ansvarlig revisor.

Der det er en egen revisjon i kommunen eller fylkeskommunen, foretar kontrollutvalget ansettelse, suspensjon, oppsigelse og avskjedigelse av revisjonens øvrige personale når slik myndighet ikke er delegert til revisor.

§ 18. Budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapet/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Der kommunen eller fylkeskommunen har en egen revisjon avgir revisjonen innstilling til kontrollutvalget om budsjett for revisjonen.

Kap. 8. Saksbehandling og sekretariat.**§ 19. Saksbehandling. Møte- og talerett i kontrollutvalgets møter**

Kontrollutvalgets møter holdes for lukkede dører dersom ikke utvalget selv har bestemt noe annet. Dersom møtet holdes for åpne dører, skal dørene likevel lukkes dersom utvalget skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. Kommuneloven § 31 nr. 3 siste punktum gjelder tilsvarende.

Innkalling til møtet skal med høvelig varsel sendes utvalgets medlemmer, ordfører eller fylkesordfører og kommunens eller fylkeskommunens oppdragsansvarlig(e) revisor(er). Innkallingen skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles samt saksdokumenter.

Oppdragsansvarlig revisor, eller dennes stedfortreder, har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter og kan forlange sine uttalelser på møtet protokollert. Møteretten gjelder likevel ikke når sak som angår en revisors tilsetningsforhold behandles.

§ 20. Sekretariat

Kommunestyret eller fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget har sekretariatsbistand som til enhver tid tilfredstiller utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til kommunens eller fylkeskommunens administrasjon. Den som utfører revisjonsoppgaver for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen kan ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget.

Den som utfører sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir. Administrasjonssjefen har innenfor kontrollutvalgets myndighetsområde ikke instruksjons- eller avgjøringsmyndighet overfor sekretariatet.

Kap. 9 Ikrafttredelse – overgangsregler**§ 21. Ikrafttredelse m.m.**

Forskriften trer i kraft fra 1. juli 2004. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 13. januar 1993 nr. 4044 om kontrollutvalg.

Bestemmelsen i § 2 annet ledd med krav om at minst ett av kontrollutvalgets medlemmer skal velges blant kommunestyret eller fylkestingets medlemmer trer i kraft fra 1. november 2007.

Bestemmelsen i § 20 om sekretariatet trer i kraft fra 1. januar 2005.

§ 22. Overgangsregler

Kravet i § 10 om at kontrollutvalget senest ett år etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, skal vedta en plan for forvaltningsrevisjon, gjelder først fra ny valgperiode starter 1. november 2007. I inneværende valgperiode skal slik plan være utarbeidet innen 31. desember 2005. Tilsvarende gjelder for kravet i § 13 om at kommunestyret eller fylkestinget senest innen utgangen av året etter at det er konstituert skal utarbeide en plan for selskapskontroll.

Fram til 1. januar 2005 kan kommunens revisor utføre saksutredning og sekretærbistand for kontrollutvalget.

15. juni Nr. 906 2004**Forskrift om endring i forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner).**

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 15. juni 2004 med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 48 nr. 6. Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 15. desember 2000 nr. 1424 om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) gjøres følgende endring:

§ 10 skal lyde:

Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Årsregnskapet skal være avlagt av fagsjef for regnskap innen 15. februar i året etter regnskapsåret.

Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet utarbeider årsberetningen, og fremmer denne for det organ kommunestyret eller fylkestinget bestemmer. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget, skal den oversendes til kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret eller fylkestinget samtidig med at årsregnskapet skal behandles.

Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett.

Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet skal vurdere tiltak for å bedre den økonomiske oppfølgingen gjennom året dersom det oppstår vesentlige avvik fra regulert budsjett.

II

Endringen trer i kraft 1. juli 2004.

18. juni Nr. 907 2004**Delegering av myndighet til Vegdirektoratet etter vegtrafikkloven § 19a.**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 18. juni 2004 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 19a. Kunngjort 22. juni 2004.

I

Samferdselsdepartementet delegerer med dette departementets myndighet til å fastsette forskrifter med hjemmel i vegtrafikkloven § 19a til Vegdirektoratet.

II

Vedtaket trer i kraft straks.

18. juni Nr. 908 2004**Forskrift om endring i forskrift om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer.**

Fastsatt av Sosialdepartementet 18. juni 2004 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 sjettede ledd. Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 18. april 1997 nr. 337 om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd skal lyde:

Trygden yter stønad til anskaffelse av høreapparat med tilbehør og individuelt tilpassede ørepropper etter bestemmelsene i § 3–8. Til barn under 18 år med spesialtilpasset høreapparat som krever lang reparasjonstid kan det også ytes stønad til reservehøreapparat. Stønad til reservehøreapparat kan også ytes dersom det er nødvendig for at medlemmet skal kunne skaffe seg eller beholde høvelig arbeid og det er dokumentert at det ikke finnes et høreapparat på markedet som kan dekke både dagliglivets og arbeidslivets behov.

II

Endringen trer i kraft straks.

18. juni Nr. 909 2004**Delegering av myndighet til Matmerk etter forskrift om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på landbruksbaserte næringsmidler, fisk og fiskevarer.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet 18. juni 2004 med hjemmel i forskrift 5. juli 2002 nr. 698 om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på landbruksbaserte næringsmidler, fisk og fiskevarer § 25 annet ledd. Kunngjort 22. juni 2004.

Omfang

Det sentrale Mattilsynet delegerer med hjemmel i forskrift 5. juli 2002 nr. 698 om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på landbruksbaserte næringsmidler, fisk og fiskevarer § 25 annet ledd, følgende myndighet til Matmerk:

- å vurdere søknad og å innstille til det sentrale Mattilsynet samt fatte enkeltvedtak om henleggelse og avslag på søknad etter forskriftens § 15.
- å vurdere søknad om endring av produktforskrift gitt med hjemmel i forskriftens § 15, og å innstille til det sentrale Mattilsynet etter forskriftens § 16.
- å vurdere innsigelse og fatte enkeltvedtak om innsigelsen skal tas til følge eller ikke etter forskriftens § 20.
- å vurdere søknad om godkjenning etter produktforskrift gitt med hjemmel i forskriftens § 15, og å innstille til det sentrale Mattilsynet etter forskriftens § 22.
- å fastsette og kreve inn gebyr etter forskriftens § 27.

Rettslige følger av delegeringen

Det sentrale Mattilsynet kan gi nærmere instruks om utførelsen av myndigheten. Det sentrale Mattilsynet er klageinstans for enkeltvedtak fattet av Matmerk i henhold til delegert myndighet.

Endring og oppheving

Denne delegeringen kan når som helst endres eller oppheves av det sentrale Mattilsynet.

Ikrafttredelse

Denne delegeringen trer i kraft straks. Samtidig oppheves vedtak 7. november 2003 nr. 1337 om delegering av myndighet til Matmerk etter forskrift om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på landbruksbaserte næringsmidler, fisk og fiskevarer.

18. juni Nr. 910 2004**Forskrift om endring i forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 18. juni 2004 med hjemmel i forskrift 11. oktober 2002 nr. 1124 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler § 44. Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 11. oktober 2002 nr. 1124 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler gjøres følgende endringer:

§ 5 punkt 5 oppheves.

§ 5 nåværende punkt 6–11 blir nye punkt 5–10.

§ 38 nytt punkt 2 skal lyde:

2. Master, normert studietid 2 år.

§ 40 nytt kolon tas inn foran punkt 1:

Krigsskolen kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

§ 41 nytt kolon tas inn foran punkt 1:

Luftkrigsskolen kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

§ 42 nytt kolon tas inn foran punkt 1:

Sjøkrigsskolen kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

§ 43 nytt kolon tas inn foran punkt 1:

Hærens ingeniørskole kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Ny § 44 skal lyde:

§ 44. Politihøgskolen

Politihøgskolen kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

Nåværende § 44, § 45 og § 46 blir § 45, § 46 og ny § 47.

II

Endringene trer i kraft straks.

18. juni Nr. 911 2004

Forskrift om endring i forskrift om tilskott til avløyning.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 18. juni 2004 med heimel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18 og etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 23. november 1998 nr. 1086 om tilskott til avløyning blir det gjort følgende endringar:

§ 12 første ledd nummer 1 skal lyde:

- 1) *Sjukdom mv.*; sjukdom, svangerskap/fødsel, dødsfall, når foreldre må følge barn under 12 år eller funksjonshemma barn under 16 år til sjukehus, og når foreldre er heime med barn under 16 år som har ein kronisk sjukdom.

§ 13 første ledd nummer 5 opphevast.

§ 13 første ledd nummer 6 blir ny nummer 5.

II

Endringane trer i kraft 1. juli 2004.

18. juni Nr. 912 2004

Ikrafttredelse av lov 11. juni 1993 nr. 106 om endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet.

Fastsatt ved kgl.res. 18. juni 2004 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 106 om endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet del II. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 22. juni 2004.

Lovendringen i viltloven § 48a, vedtatt ved lov 11. juni 1993 nr. 106 om endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet, settes i kraft med virkning fra 1. januar 2005.

18. juni Nr. 913 2004

Forskrift om ivaretagelse av dødt vilt.

Fastsatt ved kgl.res. 18. juni 2004 med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet § 48a, § 49 og § 49a. Fremmet av Miljøverndepartementet. Jf. EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1a (direktiv 92/51/EØF endret ved direktiv 2001/19/EF). Kunngjort 22. juni 2004.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1. Formål

Ivaretagelsen av dødt vilt skal skje på en måte som sikrer vernet av viltet, fremmer vitenskapelige, museale og andre offentlige formål, og samtidig ivaretar hensynet til preparantyrket som næring.

Alle som har eller får eiendomsrett til dødt vilt skal kunne disponere over dette til preparering i medhold av og i samsvar med bestemmelsene i denne forskrift.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder innenfor det stedlige virkeområde til lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet.

Forskriften omfatter alt dødt vilt som er Viltfondets eller andres eiendom etter lovbestemmelse eller reglene i denne forskrift. Bestemmelsene gjelder både egg og vilt og preparater av vilt, skinn av fugler og pattedyr, og tilsvarende når slike innføres fra utlandet til Norge.

Viltarter angitt i vedlegget til forskriften og som er innført fra utlandet til Norge omfattes også av plikten til registrering og merking.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift menes med følgende begreper:

- a) *Registreringspliktig vilt*: Døde individer av viltarter som Viltfondet etter lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet § 48 hevder eiendomsretten til, og som skal føres i et sentralt register før det kan prepareres. De arter som er registreringspliktige fremgår av vedlegget til denne forskrift.
- b) *Merkepliktig vilt*: Registreringspliktig vilt som skal merkes med godkjent merke etter preparering. De arter som er merkepliktige fremgår av vedlegg til denne forskrift.
- c) *Preparering*: All bearbeiding av dødt vilt med sikte på varig konservering. Koking og bleking av hodeskaller av lovlig jaktbytte omfattes ikke av begrepet preparering. Det samme gjelder buntmaker- og garverivirksomhet.
- d) *Ervervsmessig preparering*: Enhver preparering mot gjenytelse, herunder ethvert salg eller annen overføring av eiendomsretten til vilt som preparanten selv har preparert.

Kapittel 2. Ivaretagelse av registreringspliktig vilt

§ 4. Registreringspliktige viltarter

Alt registreringspliktig vilt skal disponeres over av Viltfondet v/Direktoratet for naturforvaltning til offentlige museale og vitenskapelige formål. Direktoratet kan tilgodese andre interesser når særlige forhold tilsier det.

Hvor Viltfondet ikke hevder eiendomsretten til eksemplarer av dødt vilt, tilfaller eiendomsretten finneren, eller den som har foretatt slik lovlig avlaving som gir eiendomsrett til det felte vilt.

Den som tar hånd om fallvilt av arter som Viltfondet hevder eiendomsrett til plikter å rapportere dette til kommunen, samt å ta vare på viltet på en forsvarlig måte ved innpakking og innfrysing.

Dersom finneren ønsker å beholde vilt som Viltfondet hevder eiendomsretten til, plikter han å ta vare på det slik at det ikke blir ødelagt. Viltet skal leveres til autorisert preparant innen 4 uker etter at det ble funnet.

Vilt som ved undersøkelser viser seg å være ulovlig avlivet, skal inndras til fordel for Viltfondet. Dette gjelder alt vilt mottatt for preparering, og inntil preparatet leveres ut.

Kapittel 3. Autorisasjon av preparanter og preparantens plikter

§ 5. Krav om autorisasjon for å utøve preparantyrket

Det kreves autorisasjon fra Direktoratet for naturforvaltning for å foreta ervervsmessig preparering av vilt samt preparering av registreringspliktig vilt. Autorisasjon kan bare utstedes til enkeltpersoner, ikke til selskaper eller andre sammenslutninger.

Den som preparerer vilt som lærling, kan gjøre dette uten autorisasjon når dette skjer i samsvar med den tilsynsplikten som en godkjent lærlingbedrift har for lærlingen i henhold til lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa, jf. kapitlene 3, 4 og 12.

§ 6. Autorisasjon for preparering av vilt

Autorisasjon skal utstedes den som har avlagt og bestått svenneprøve i taxidermistfaget etter lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa, jf. kapitlene 3, 4 og 12.

Autorisasjon skal også utstedes til statsborger som omfattes av EØS-avtalen og derved EUs direktiv 92/51/EØF og direktiv 2001/19/EF i den grad vedkommende tilfredsstillende vilkårene i direktivene, jf. EUs direktiv 92/51/EØF kapittel III artikkel 3 og 4 og kapittel IV artikkel 5 samt kapittel VI–XI.

Autorisasjon kan også utstedes den som har avlagt prøve i annet land som tilsvarer nivået i norsk svenneprøve.

Direktoratet for naturforvaltning kan sette nærmere vilkår for å få autorisasjon.

Direktoratet for naturforvaltning kan nekte å utstede autorisasjon til den som er straffet for overtredelse av viltlovgivningen.

§ 7. Tilsyn og kontroll med preparantvirksomhet

Direktoratet for naturforvaltning, eller den direktoratet bemyndiger, kan føre tilsyn med autoriserte preparanter, herunder kontrollere vilt som oppbevares.

Kapittel 4. Registrering og merking av dødt vilt

§ 8. Registrerings- og merkeplikt for dødt vilt

Direktoratet for naturforvaltning bestemmer hvilke arter som skal registreres. Alt vilt av registreringspliktige viltarter skal registreres i et sentralt dataregister opprettet av direktoratet. Autorisert preparant skal foreta denne registreringen og registreringen skal skje innen 48 timer etter at viltet er mottatt.

Direktoratet bestemmer hvilke egg og eggsmalinger av fuglearter det ikke er tillatt å samle egg fra, som skal registreres i dataregisteret. Eier eller besitter av slike egg er ansvarlig for å melde fra om slike egg/eggsmalinger til direktoratet.

Direktoratet bestemmer hvilke arter som skal merkes. Autorisert preparant skal merke preparater av disse viltarter med merker fastsatt av direktoratet.

Merkene skal være permanent festet til viltet. Preparater skal være registrert og merket før preparatet utleveres fra preparant. Det er forbudt å fjerne merket fra et preparat uten tillatelse fra direktoratet.

Direktoratet fastsetter ved forskrift hvilke arter av vilt som skal merkes med tilbakevirkende kraft, og i hvilket tidsrom slik merking skal skje. Eldre dødt eller preparert vilt og egg og eggstillinger registreres og merkes av autorisert preparant.

Dødt vilt og preparater av disse artene som ikke er registrert og merket i henhold til denne forskrift, er Viltfondets eiendom. Slikt vilt og preparater kan ikke lovlig oppbevares uten at man godtgjør å ha nødvendig tillatelse til å oppbevare det enkelte egg, eggstilling og preparat.

Direktoratet kan etter søknad frita museale, vitenskapelige eller tilsvarende institusjoner fra plikten til registrering og merking av dødt vilt.

§ 9. *Oppbevaring av deler av vilt i preparantverksted*

Autorisert preparant kan på sitt arbeidssted likevel oppbevare deler av vilt som nyttes i prepareringsformål uten at det registreres eller merkes.

§ 10. *Krav til merkingen av preparatet*

For merkepliktige arter skal preparanten merke preparatet med mikrochip slik Direktoratet for naturforvaltning bestemmer. På preparater av pattedyr skal merket festes i nakken. På fugler skal merket festes på ryggen mellom vingene. For andre arter bestemmer direktoratet hvordan merkingen skal skje.

I tillegg til mikrochip skal preparatet være merket med et synlig merke som viser preparantens autorisasjonsnummer.

§ 11. *Gebyr*

For preparater som både registreres og merkes skal eier av viltet betale gebyr som fastsettes av Miljøverndepartementet.

Før preparanten utleverer merkepliktig vilt som er preparert, jf. § 10, skal dokumentasjon på betalt gebyr for registrering og merking foreligge.

§ 12. *Salg eller overføring av eiendomsretten for registrerte vilt og egg*

Den som selger eller overfører eiendomsretten for et registrert og merket preparat, plikter innen fire uker å melde overføringen til autorisert preparant eller til Direktoratet for naturforvaltning. Det samme gjelder den som selger eller overfører ett eller flere registrerte egg. Den som arver slikt vilt eller egg, har samme plikt til å melde overføringen til autorisert preparant eller til direktoratet. Registreringsnummer, dato for salget eller overføringen samt den nye eierens navn og adresse må fremgå av meldingen.

Kapittel 5. Klageadgang, straff og ikraftreden

§ 13. *Klage*

Enkeltvedtak etter bestemmelsene i kap. 3 om autorisasjon, samt vedtak etter § 8 siste ledd i denne forskriften kan påklages i samsvar med forvaltningslovens regler.

§ 14. *Dispensasjon*

Direktoratet for naturforvaltning kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i § 5, § 6, og § 10.

§ 15. *Straff*

Overtredelser av bestemmelser gitt i denne forskrift straffes etter viltloven § 56.

§ 16. *Endringer i forskriften*

Direktoratet for naturforvaltning kan vedta endringer i denne forskrift.

§ 17. *Ikrafttredelse og oppheving*

Forskriftens kapittel 3 om autorisasjon av preparanter trer i kraft 1. juli 2004. Fra samme tidspunkt oppheves § 1, § 2, § 3, § 5 og § 8 i forskrift 31. januar 1986 nr. 228 om autorisasjon av preparanter. For øvrig trer forskriften i kraft fra 1. januar 2005. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 31. januar 1986 nr. 228 om autorisasjon av preparanter i sin helhet.

Vedlegg til forskrift om ivaretagelse av dødt vilt

Artsliste

<i>Art</i>	<i>Registreringspliktig</i>	<i>Merkepliktig</i>	<i>Kommentar</i>
<i>Insektetere</i>			
Piggsvin			
Liten dvergspissmus	X		
Dvergspissmus	X		
Lappspissmus	X		
Taigaspissmus	X		
Vanlig spissmus	X		Har med alle spissmus og flaggermus fordi de er vanskelig å skille fra hverandre
Vannspissmus	X		

<i>Art</i>	<i>Registreringspliktig</i>	<i>Merkepliktig</i>	<i>Kommentar</i>
<i>Flaggermus</i>			
Vannflaggermus	X	X	
Børsteflaggermus	X	X	
Skjeggflaggermus	X	X	
Brandtflaggermus	X	X	
Skimmelflaggermus	X	X	
Nordflaggermus	X	X	
Storflaggermus	X	X	
Dvergflaggermus	X	X	
Trollflaggermus	X	X	
Langøreflaggermus	X	X	
Bredøreflaggermus	X	X	
<i>Haredyr</i>			
Kanin			
Sørhare			
Hare			
<i>Gnagere</i>			
Ekorn			
Bever			
Skoglemen			
Lemen			
Rødmus			
Klatremus			
Gråsidemus			
Vånd			
Bisamrotte			
Markmus			
Østmarkmus			
Fjellrotte			
Dvergmus	X		
Stor skogmus			
Liten skogmus			
Svartrotte	X		
Rotte			
Husmus			
Bjørkemus	X		
<i>Rovdyr</i>			
Ulv	X	X	
Mårhund			
Rev			
Fjellrev	X	X	
Bjørn	X	X	
Isbjørn	X		
Røyskatt			
Snømus			
Mink			
Ilder	X		
Mår			
Jerv	X	X	
Grevling			
Oter	X		
Gaupe	X	X	
<i>Partåede hovdyr</i>			
Villsvin			
Dåhjort			
Hjort			
Elg			
Rådyr			
Villrein			
Moskusfe	X		
<i>Lommer</i>			

<i>Art</i>	<i>Registreringspliktig</i>	<i>Merkepliktig</i>	<i>Kommentar</i>
Smålom	X		
Storlom	X		
Islom	X		
Gulnebbloom	X		
<i>Lappedykkere</i>			
Dvergdykker	X		
Toppdykker	X		
Horndykker	X		
Svarthalsdykker	X		
Gråstrupedykker	X		
<i>Stormfugler</i>			
Havhest			
Havsvale	X		
Stormsvale	X		
Grålire	X		
Havlire	X		
<i>Pelikanfugler</i>			
Havsule	X		
Storskarv			
Storskarv P.c. sinesis			
Toppskarv			
<i>Storkefugler</i>			
Gråhegre			
<i>Andefugler</i>			
Knoppsvane			
Sangsvane	X		
Sædgås	X		
Kortnebbgås			
Tundragås			
Dverggås	X	X	Tilbakemerking
Grågås			
Snøgås			
Stripegås			
Kanadagås			
Hvitkinngås			
Ringgås (Branta bernicla hrota)	X	X	
Gravand	X		
Mandarinand			
Brunnakke			
Snadderand	X		
Krikkand			
Stokkand			
Stjertand	X		
Knekkand	X		
Skjeand	X		
Taffeland	X		
Toppand			
Bergand	X		
Ærfugl			
Praktærfugl	X		
Stellerand	X		
Havelle			
Svartand			
Sjøorre	X		
Kvinand			
Lappfiskand	X		
Siland			
Laksand			
<i>Haukefugler</i>			
Vepsevåk	X	X	
Havørn	X	X	Tilbakemerking

<i>Art</i>	<i>Registreringspliktig</i>	<i>Merkepliktig</i>	<i>Kommentar</i>
Sivhauk	X	X	
Myrhauk	X	X	
Hønehauk	X	X	
Spurvehauk			
Fjellvåk	X		
Musvåk	X		
Kongeørn	X	X	Tilbakemerking
Fiskeørn	X	X	
<i>Falkefugler</i>			
Tårnfalk	X		
Dvergfalk	X		
Lerkefalk	X		
Jaktfalk	X	X	Tilbakemerking
Vandrefalk	X	X	Tilbakemerking
<i>Hønsfugler</i>			
Jerpe			
Lirype			
Fjellrype			
Orrfugl			
Storfugl			
Rapphøne	X		
Vaktel	X		
Fasan			
<i>Tranefugler</i>			
Vannrikse	X		
Myrrikse	X		
Åkerrikse	X	X	
Sivhøne			
Sothøne			
Trane	X		
Tjeld			
Avosett	X		
Dverglo	X		
Sandlo			
Boltit	X		
Heilo			
Tundralo			
Vipe			
Polarsnipe			
Dvergsnipe			
Temmincksnipe			
Tundrasnipe			
Fjæreplytt			
Myrsnipe			
Myrsnipe C. a. schinzii	X	X	
Myrsnipe C. a. alpina			
Fjellmyrløper	X	X	
Brushane			
Kvartbekkasin	X		
Enkeltbekkasin			
Dobbeltbekkasin	X	X	
Rugde			
Svarthalespove	X		
Lappspove	X		
Småspove	X		
Storspove			
Sotsnipe	X		
Rødstilk			
Gluttsnipe			
Skogsnipe			
Grønnstilk			

<i>Art</i>	<i>Registreringspliktig</i>	<i>Merkepliktig</i>	<i>Kommentar</i>
Strandsnipe			
Steinvender			
Svømmesnipe	X		
Polarjo	X		
Tyvjo	X		
Fjelljo	X		
Storjo	X		
Dvergmåke	X		
Hettemåke			
Fiskemåke			
Sildemåke			
Sildemåke L. f. fuscus	X	X	
Sildemåke L. f. intermedius			
Sildemåke L. f. graellsii			
Gråmåke			
Grønlandsmåke			
Polarmåke			
Svartbak			
Rosenmåke	X		
Krykkje			
Ismåke	X		
Rovterne	X		
Splitterne	X		
Makrellterne			
Rødnebbterne			
Dvergterne	X		
Lomvi	X		
Polarlomvi	X		
Alke	X		
Teist			
Alkekonge			
Lunde	X		
<i>Duefugler</i>			
Klippedue C. l. var domestica			
Skogdue	X		
Ringdue			
Tyrkerdue	X		
<i>Gjøkfugler</i>			
Gjøk			
<i>Ugler</i>			
Hubro	X	X	
Snøugle	X	X	Tilbakemerking
Haukugle	X		
Spurveugle	X		
Kattugle			
Slagugle	X	X	Tilbakemerking
Lappugle	X	X	Tilbakemerking
Hornugle	X		
Jordugle			
Perleugle	X		
<i>Nattravner</i>			
Nattravn	X	X	
<i>Seilere</i>			
Tårnseiler			
<i>Råkefugler</i>			
Isfugl	X		
Hærfugl	X		
<i>Spettefugler</i>			
Vendehals	X		
Gråspett	X		
Grønnspekk	X		

<i>Art</i>	<i>Registreringspliktig</i>	<i>Merkepliktig</i>	<i>Kommentar</i>
Svartspett	X		
Flaggspett			
Hvittryggspett	X	X	
Dvergspett	X		
Tretåspett	X		
<i>Spurvefugler</i>			
Trelerke	X		
Sanglerke			
Fjellerke	X	X	
Sandsvale			
Låvesvale			
Taksvale			
Trepiplerke			
Heipiplerke			
Lappiplerke	X		
Skjærpiplerke			
Gulerle			
Gulerle M. f. flava	X		
Gulerle M. f. flavissima	X	X	
Gulerle M. f. thunbergi	X	X	
Vintererle	X		
Linerle			
Linerle M. a. alba			
Linerle M. a. yarrellii	X		
Sitronerle			
Sidensvans			
Fossefall			
Gjerdsmett			
Jernspurv			
Rødstrupe			
Nattergal	X		
Blåstrupe			
Svartrødstjert	X		
Rødstjert			
Buskskvett			
Svartstrupe	X		
Steinskvett			
Ringtrost			
Svarttrost			
Gråtrost			
Måltrost			
Rødvingetrost			
Duetrost			
Gresshoppesanger	X		
Elvesanger	X		
Trostesanger	X		
Sivsanger			
Myrsanger	X		
Rørsanger	X		
Busksanger	X		
Gulsanger			
Hauksanger	X		
Møller	X		
Tornsanger	X		
Hagesanger	X		
Munk			
Østsanger	X		
Lappsanger	X		
Bøksanger	X		
Gransanger			
Løvsanger			

<i>Art</i>	<i>Registreringspliktig</i>	<i>Merkepliktig</i>	<i>Kommentar</i>
Fuglekonge			
Gråfluesnapper			
Dvergfluesnapper	X		
Svarthvit Fluesnapper			
Skjeggmeis	X		
Stjertmeis			
Løvmeis			
Granmeis			
Lappmeis	X		
Toppmeis			
Svartmeis			
Blåmeis			
Kjøttmeis			
Spettmeis			
Trekryper			
Pungmeis	X		
Pirol	X		
Tornskate	X		
Varsler	X		
Nøtteskrike			
Lavskrike			
Skjære			
Nøttekråke	X		
Kaie			
Kornkråke	X		
Kråke			
Ravn			
Stær			
Gråspurv			
Pilfink			
Bokfink			
Bjørkefink			
Grønnfink			
Stillits			
Grønnsisik			
Tornirisk			
Bergirisk	X		
Gråsisik			
Gråsisik C. f. flammea			
Brunsisik			
Polarsisik			
Båndkorsnebb	X		
Grankorsnebb			
Furukorsnebb			
Rosenfink	X		
Konglebit	X		
Dompap			
Kjernebiter	X		
Lappspurv			
Snøspurv			
Gulspurv			
Hortulan	X	X	
Vierspurv	X		
Dvergspurv	X		
Sivspurv			
<i>Skjellkrypdyr</i>			
Firfisle			
Slettsnok	X	X	
Buorm	X		
Hoggorm	X		
Stålorm	X		

<i>Art</i>	<i>Registreringspliktig</i>	<i>Merkepliktig</i>	<i>Kommentar</i>
<i>Amfibier</i>			
Vanlig frosk			
Spissnutefrosk	X		
Damfrosk	X	X	
Padde	X		
Stor salamander	X	X	
Liten salamander	X	X	
Alle fugleegg	X	X	

Fallvilt av viltarter som ikke har fast tilhold eller reproduserer i Norge, men som finnes dødt innenfor forskriftens stedlige virkeområde.

18. juni Nr. 914 2004

Ikrafttredelse av midlertidig lov 18. juni 2004 nr. 39 om fortrinnsrett og ventelønn for arbeidstakere i Statens kartverk som går over til privat aktør.

Fastsatt ved kgl.res. 18. juni 2004 med hjemmel i midlertidig lov 18. juni 2004 nr. 39 om fortrinnsrett og ventelønn for arbeidstakere i Statens kartverk som går over til privat aktør § 4. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 22. juni 2004.

Midlertidig lov 18. juni 2004 nr. 39 om fortrinnsrett og ventelønn for arbeidstakere i Statens kartverk som går over til privat aktør trer i kraft fra 1. juli 2004.

18. juni Nr. 915 2004

Ikrafttredelse av lov 12. desember 2003 nr. 113 om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m. (kommunal revisjon).

Fastsatt ved kgl.res. 18. juni 2004 med hjemmel i lov 12. desember 2003 nr. 113 om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m. (kommunal revisjon) del VI. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 22. juni 2004.

1. Lov 12. desember 2003 nr. 113 om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m. (kommunal revisjon) gjelder fra 1. juli 2004, likevel slik at § 77 nr. 1 tredje punktum først skal tre i kraft 1. november 2007.
2. Vedtak 12. desember 2003 nr. 1505 om ikrafttredelse av lov av 12. desember 2003 nr. 113 om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m. (kommunal revisjon) oppheves.

18. juni Nr. 916 2004

Omorganisering av departementsstrukturen.

Fastsatt ved kgl.res. 18. juni 2004. Fremmet av Statsministerens kontor. Kunngjort 22. juni 2004.

1. [...]
2. [...]
3. [...]
4. [...]
5. [...]
6. [...]
7. [...]
8. [...]
- 9.

- a) Landbruksdepartementets navn endres til Landbruks- og matdepartementet, forkortet til LMD. Endringen iverksettes fra det tidspunkt Statsministerens kontor bestemmer.
- b) Delegering til Landbruks- og matdepartementet til å foreta de endringer i forskrifter, avtaler, instruksjoner og bestemmelser som nødvendig følger av navneendringen.

10.

- a) Fiskeridepartementet endrer navn til Fiskeri- og kystdepartementet, forkortet til FKD. Endringen iverksettes fra det tidspunkt Statsministerens kontor bestemmer.
- b) Delegering til Fiskeri- og kystdepartementet til å foreta de endringer i forskrifter, avtaler, instruksjoner og bestemmelser som nødvendig følger av navneendringen.

18. juni Nr. 917 2004**Forskrift om delvis innlemming av Politihøgskolen under lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler.**

Fastsatt ved kgl.res. 18. juni 2004 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 1 nr. 3. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 22. juni 2004.

§ 1. Formål og virkeområde

Forskriften gjør lov om universiteter og høyskoler delvis gjeldende for Politihøgskolen. Formålet er å sidestille Politihøgskolen med øvrige statlige institusjoner som loven gjelder for, med hensyn til faglige fullmakter m.m.

§ 2. Definisjoner

Der loven gir myndighet til departementet, forstås i denne forskrift Justis- og politidepartementet i saker etter lovens § 37 nr. 5, § 46 nr. 4, § 54 nr. 3 og § 55.

§ 3. Bestemmelser som skal gjelde for Politihøgskolen

Følgende bestemmelser i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler skal gjelde for Politihøgskolen:

Kapittel 1, § 1, § 2, og § 2a

Kapittel 3, § 12, § 13 og § 14

Kapittel 5, § 19 nr. 2

Kapittel 7, § 27 og § 28

Kapittel 8, § 29, § 30 nr. 2, 4 og 6

Kapittel 9, § 37, § 38 nr. 1 og 3

Kapittel 10, § 44, § 44a, § 44b, § 45, § 46, § 47, § 48, § 49, § 50, § 51, § 52, § 53 og § 54

Kapittel 11, § 55 og § 56

Kapittel 12, § 57.

§ 4. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

18. juni Nr. 918 2004**Forskrift om sikkerhet og terrorberedskap i havner på Svalbard.**

Fastsatt ved kgl.res. 18. juni 2004 med hjemmel i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4. Fremmet av Fiskeridepartementet. Kunngjort 22. juni 2004.

§ 1. Formål

Forskriftens formål er å forebygge og hindre terroranslag mot fartøy i internasjonal fart og mot havneterminaler som betjener slike fartøy. Den stiller krav til etablering, iverksettelse og oppfølging av sikkerhets- og terrorberedskapstiltak for havneterminaler på Svalbard.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for havneterminaler som betjener følgende fartøy i internasjonal fart:

- Passasjerskip, herunder hurtiggående passasjerfartøy,
- lasteskip, herunder hurtiggående lastefartøy med bruttotonnasje 500 og derover,
- flyttbare boreinnretninger som forflyttes ved hjelp av eget fremdriftsmaskineri.

Forskriften gjelder også for havneterminaler som betjener passasjerskip i passasjerskipsklasse A.

Forskriften gjelder ikke for havneterminaler som kun betjener fartøy som tilhører eller brukes av den norske stat og som benyttes til ikke-kommersielle formål.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften betyr:

- Beredskapsnivå 1*: Det nivået hvor et minimum av relevante sikkerhets- og terrorberedskapstiltak skal opprettholdes til enhver tid.
- Beredskapsnivå 2*: Det nivået hvor relevante sikkerhets- og terrorberedskapstiltak skal opprettholdes for en viss tidsperiode på grunn av en midlertidig økt risiko for hendelser som kan true sikkerheten.
- Beredskapsnivå 3*: Det nivået hvor relevante sikkerhets- og terrorberedskapstiltak skal opprettholdes for en begrenset tidsperiode når en hendelse som kan true sikkerheten er umiddelbart forestående eller sannsynlig.
- Fartøyets internasjonale sikkerhets- og terrorberedskapssertifikat (International Ship Security Certificate – ISSC)*: Internasjonalt sikkerhets- og terrorberedskapssertifikat.
- Fartøyets sikkerhets- og terrorberedskapsplan (Ship Security Plan – SSP)*: Sikkerhets- og terrorberedskapsplan for fartøy. Plan som skal etablere relevante rutiner til beskyttelse av mannskap, passasjerer, last og fartøy mot ulovlige handlinger.
- Fartøyets sikkerhets- og terrorberedskapsoffiser (Ship Security Officer – SSO)*: Person oppnevnt av fartøyets reder til å inneha ansvaret for sikkerheten om bord, herunder sørge for at SSP er implementert, fulgt og oppdatert.

- g) *Flyttbar boreinnretning*: Flyttbar plattform, herunder boreskip, med eget fremdriftsmaskineri, og som har utstyr for boring etter undersjøiske petroleumforekomster.
- h) *Godkjenningsbevis (Statement of Compliance)*: Bevis utstedt av Kystdirektoratet som stadfester at sikkerhets- og terrorberedskapsplan er utarbeidet og godkjent, og at fysiske tiltak er gjennomført iht. ISPS-koden.
- i) *Havneterminal (Port Facility)*: Havneterminaler som faller inn under § 2 i denne forskriften. Havneterminalen omfatter det arealet hvor det foregår interaksjon mellom fartøy og havn. I tillegg omfattes ankringsplasser, venteplasser og lignende steder fra hvor det foretas anløp til havn.
- j) *Havneterminalens sikkerhets- og terrorberedskapsplan (Port Facility Security Plan – PFSP)*: Plan utviklet for å sikre bruk av relevante sikkerhets- og terrorberedskapstiltak til beskyttelse av havneterminalen, fartøy, last, personer og forsyninger til fartøy.
- k) *Havneterminalens sikkerhets- og terrorberedskapssjef (Port Facility Security Officer – PFSO)*: Person utpekt som ansvarlig for utvikling, iverksettelse, revisjon og vedlikehold av sikkerhets- og terrorberedskapsplanen for havneterminalen.
- l) *Hurtiggående passasjerfartøy*: Fartøy som definert i SOLAS regel X/1 og som kan føre mer enn 12 passasjerer.
- m) *IMO*: International Maritime Organization, FNs sjøfartsorganisasjon.
- n) *Internasjonal fart*: Sjøreise fra et land tilsluttet SOLAS-konvensjonen til havneterminal i et annet land, eller omvendt.
- o) *ISPS-koden*: International Ship and Port Facility Security Code som vedtatt på IMOs diplomatkonferanse 5/32 av 12. desember 2002, resolusjon 2, med senere endringer.
- p) *Passasjerskip*: Fartøy som kan føre mer enn 12 passasjerer, som definert i SOLAS regel I/2 bokstav (f).
- q) *Passasjerskip i passasjerskipsklasse A*: Fartøy klassifisert i henhold til forskrift 28. mars 2000 nr. 305 om besiktigelse, bygging og utrustning av passasjerskip i innenriksfart.
- r) *RSO (Recognized Security Organization)*: Virksomhet som er godkjent av Kystdirektoratet til å utføre sårbarhetsvurderinger og utarbeide sikkerhets- og terrorberedskapsplaner iht. ISPS-koden.
- s) *Sikkerhets- og terrorberedskapsavtale (Declaration of Security – DOS)*: Avtale som beskriver fordeling av ansvar for iverksettelse av nødvendige sikkerhets- og terrorberedskapstiltak mellom fartøy og havneterminal, mellom fartøy og fartøy, eller mellom fartøy og annen enhet som ikke har krav til ISSC-sertifikat.
- t) *SOLAS (Safety of Life at Sea Convention)*: Den internasjonale konvensjon av 1974 om sikkerhet for menneskeliv til sjøs, med senere endringer.
- u) *Sårbarhetsvurdering (Port Facility Security Assessment – PFSA)*: Vurdering med hensyn til sårbarhet for terroranslag mot en havneterminal.

§ 4. Forhold til internasjonalt regelverk

Havneterminaler som omfattes av forskriften skal følge de relevante kravene i SOLAS kap. XI-2, ISPS-koden del A, samt følgende bestemmelser i ISPS-koden del B; 1.16, 4.1, 4.4, 4.5, 4.7, 4.8, 4.14, 4.15, 4.16, 4.18, 4.41, 4.45, 15.3, 15.4, 16.3, 16.8, 18.5 og 18.6. ISPS-koden del B for øvrig er veiledende retningslinjer, når ikke annet er bestemt i del A.

§ 5. Forholdet til EU-regelverk

[Paragrafteksten vil bli utarbeidet når forordningen er gjort gjeldende i norsk rett.]

§ 6. Terminaleiers plikter

Terminaleier er ansvarlig for at alle oppgaver og forpliktelser som følger av denne forskriften overholdes.

§ 7. Sårbarhetsvurdering, sikkerhets- og terrorberedskapsplan og internrevidering

Terminaleier er ansvarlig for at det blir utarbeidet sårbarhetsvurdering (PFSA) og sikkerhets- og terrorberedskapsplan (PFSP) som beskrevet i ISPS-koden del A seksjon 14, 15 og 16 for hver havneterminal. Sårbarhetsvurderingen skal utarbeides av Kystdirektoratet eller godkjent virksomhet (RSO) etter oppdrag fra terminaleier. Sikkerhets- og terrorberedskapsplanen kan utarbeides av den enkelte terminaleier eller godkjent virksomhet (RSO). Sårbarhetsvurderinger utarbeidet av andre enn Kystdirektoratet og sikkerhets- og terrorberedskapsplaner skal godkjennes av Kystdirektoratet.

Sårbarhetsvurderingen og sikkerhets- og terrorberedskapsplanen skal internrevideres hvert år.

Det skal utarbeides ny sårbarhetsvurdering og sikkerhets- og terrorberedskapsplan ved endringer av betydning i grunnlaget for disse.

Sårbarhetsvurderinger og sikkerhets- og terrorberedskapsplaner skal utarbeides og oppbevares i samsvar med ISPS-koden del A seksjon 16, og skal for øvrig behandles i samsvar med sikkerhetslovens bestemmelser, i den grad loven kommer til anvendelse for slike dokumenter.

§ 8. Godkjenningsbevis

Når sårbarhetsvurderingen og sikkerhets- og terrorberedskapsplanen er godkjent, og Kystdirektoratet har verifisert at havneterminalen oppfyller kravene i ISPS-koden del A, SOLAS kapittel XI-2 og de retningslinjer som følger av denne forskriften, utsteder Kystdirektoratet et godkjenningsbevis (Statement of Compliance). Godkjenningsbeviset er bevis for at havneterminalen er godkjent i henhold til ISPS-kodens bestemmelser. Godkjente havneterminaler vil bli innrapportert til IMO etter kodens bestemmelser.

Godkjenningsbeviset er gyldig i 5 år av gangen, forutsatt at Kystdirektorat etter oppdrag fra terminaleier har foretatt minst én mellomliggende revisjon som nevnt i § 9 i løpet av perioden.

Kystdirektoratet kan trekke tilbake godkjenningsbeviset ved vesentlige brudd på bestemmelsene i forskriften her.

§ 9. Revisjon

Mellomliggende revisjon som nevnt i § 8 andre ledd skal foretas i perioden mellom andre og tredje årsdato av gyldighetsperioden som definert i SOLAS, kap. I, regel 2 (n). Den mellomliggende revisjonen skal inkludere kontroll av at terminalens sikkerhets- og terrorberedskapstiltak er i samsvar med forskriftens krav.

Kystdirektoratet, eller den det bemyndiger, kan kreve at ytterligere revisjoner blir foretatt hvis dette er påkrevet.

§ 10. Havneterminalens sikkerhets- og terrorberedskapssjef

Havneterminalen skal oppnevne en sikkerhets- og terrorberedskapssjef (PFSO) som tildeles oppgaver og ansvar i samsvar med ISPS-koden del A seksjon 17. Flere havneterminaler kan ha samme sikkerhets- og terrorberedskapssjef. Krav til kompetanse, samt opplæring av sikkerhets- og terrorberedskapssjefen, skal være i henhold til bestemmelsene gitt i ISPS-koden del A seksjon 18 og med hensyn til del B seksjon 18.

§ 11. Beredskapsnivå

Havneterminalene skal tilpasse sikkerhets- og terrorberedskapstiltakene til det beredskapsnivå som til enhver tid er fastsatt av norske myndigheter.

§ 12. Sikkerhets- og terrorberedskapsavtale

Sikkerhets- og terrorberedskapsavtale kan fylles ut, men er ikke begrenset til de tilfeller, når sårbarhetsvurderingen og sikkerhets- og terrorberedskapsplanen anbefaler bruk av slik avtale. Sikkerhets- og terrorberedskapsavtalen skal fylles ut når fartøyets flaggstat krever at fartøyet skal inngå slik avtale med havneterminalen. Vedlagte avtaleskjema nr. 1 anbefales benyttet.

Sikkerhets- og terrorberedskapsavtalen skal oppbevares i minimum tre år.

§ 13. Likeverdige løsninger

Kystdirektoratet kan tillate at havneterminaler innfører andre sikkerhets- og terrorberedskapstiltak enn dem som er beskrevet i SOLAS kap. XI-2 og ISPS-koden, forutsatt at slike tiltak er minst like effektive.

§ 14. Forbud mot bruk av farvann (sikkerhetssone)

Fartøyets sikkerhets- og terrorberedskapsoffiser (SSO) og havneterminalens sikkerhets- og terrorberedskapssjef (PFSO) kan i samråd fastsette sikkerhetssoner rundt fartøy på inntil 200 meter. Farvannet omfattet av sikkerhetssonen skal ikke benyttes av andre fartøyer, farkoster, dykkere eller svømmere. Fartøyets sikkerhets- og terrorberedskapsoffiser (SSO) og havneterminalens sikkerhets- og terrorberedskapssjef (PFSO) kan i samråd fastsette unntak fra dette. Fartøy i offentlig tjeneste, og militære fartøy med tilknyttet personell, omfattes ikke av sikkerhetssonene.

Sikkerhetssonens omfang skal fastsettes ut i fra havneterminalens beredskapsnivå, sårbarhetsvurdering og sikkerhets- og terrorberedskapsplan, samt fartøyets sikkerhets- og terrorberedskapsplan.

§ 15. Tilsyn

Kystdirektoratet, eller den det bemyndiger, skal føre tilsyn med at havnene oppfyller kravene etter forskriften her.

§ 16. Straff

Overtredelse av forskriften straffes med bøter etter § 4, 2. ledd i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard.

§ 17. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2004.

I forhold til havneterminalers betjening av passasjerskip i passasjerskipsklasse A, trer forskriften i kraft 1. juli 2005.

Vedlegg: Avtaleskjema for sikkerhetsavtale (DOS).

Form of a Declaration of Security between a ship and a port facility

DECLARATION OF SECURITY (DoS)

Name of ship: .....

Port of registry: .....

IMO Number: .....

Name of port facility: .....

This Declaration of Security is valid from ..... until .....
for the following activities:

.....
(List the activities with relevant details)

under the following security levels

Security level(s) for the ship: .....

Security level(s) for the port facility: .....

The port facility and ship agree to the following security measures and responsibilities to ensure compliance with the requirements of part A of the International Code for the Security of Ships and of Port Facilities.

The affixing of the initials of the SSO or PFSO under these columns indicates that the activity will be done, in accordance with the relevant approved plan, by

<i>Activity</i>	<i>The port facility:</i>	<i>The ship:</i>
Ensuring the performance of all security duties		
Monitoring restricted areas to ensure that only authorized personnel have access		
Controlling access to the port facility		
Controlling access to the ship		
Monitoring of the port facility, including berthing areas and areas surrounding the ship		
Monitoring of the ship, including berthing areas and areas surrounding the ship		
Handling of cargo		
Delivery of ships stores		
Handling unaccompanied baggage		
Controlling the embarkation of persons and their effects		
Ensuring that security communication is readily available between the ship and port facility		

The signatories to this agreement certify that security measures and arrangements for both the port facility and the ship during the specified activities meet the provisions of chapter XI-2 and part A of the Code that will be implemented in accordance with the provisions already stipulated in their approved plan or the specific arrangements agreed to and set out in the attached annex.

Dated at ..... on the .....

Signed for and on behalf of

the port facility:

the ship:

.....
(Signature of port facility security officer)

.....
(Signature of master or ship security officer)

Name and title of person who signed

Name: .....

Name: .....

Title: .....

Title: .....

Contact details

(to be completed as appropriate)

(indicate the telephone numbers or the radio channels or frequencies to be used)

for the port facility: .....

for the ship: .....

Port facility

Port facility

Master

Ship security officer

Company

Company security officer

18. juni Nr. 919 2004**Forskrift om endring i forskrift om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser ved fritt rettsråd og straffesaker (stykkprisforskriften).**

Fastsatt ved kgl.res. 18. juni 2004 med hjemmel i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 78, § 107 og § 107d, jf. delegeringsvedtak 8. oktober 1982 nr. 1445 og delegeringsvedtak 13. desember 1985 nr. 2095, lov 21. juli 1916 nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m.v. § 10, lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp § 3 og § 7, jf. delegeringsvedtak 8. oktober 1982 nr. 1445 og forskrift 3. desember 1997 nr. 1441 om salær fra det offentlige til advokater m.v. § 2 tredje ledd. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 22. juni 2004.

I

I forskrift 18. september 2001 nr. 1088 om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser ved fritt rettsråd og straffesaker (stykkprisforskriften) gjøres følgende endring:

§ 5 første ledd annet punktum skal lyde:

For hovedforhandling som overstiger 3,5 timer betales 2,25 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår under hovedforhandling for tingretten, og 2 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår under ankeforhandlingen for lagmannsretten.

II

Endringen trer i kraft 1. juli 2004.

18. juni Nr. 920 2004**Ikraftsettning av lov 18. juni 2004 nr. 38 om endring i straffelova (avgrensa rett til offentlig framsyning av grove valdsskildringar utanfor næring).**

Fastsatt ved kgl.res. 18. juni 2004 med heimel i lov 18. juni 2004 nr. 38 om endring i straffelova (avgrensa rett til offentlig framsyning av grove valdsskildringar utanfor næring) del II. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 22. juni 2004.

Lov 18. juni 2004 nr. 38 om endring i straffelova (avgrensa rett til offentlig framsyning av grove valdsskildringar utanfor næring) gjeld frå 1. august 2004.

21. juni Nr. 921 2004**Instruks for Sivilforsvarets distriktssjefer og om inndeling av Sivilforsvarets distrikter.**

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 21. juni 2004 med hjemmel i lov 17. juli 1953 nr. 9 om sivilforsvaret § 8. Kunngjort 22. juni 2004.

I. Overordnede ansvars- og myndighetsforhold

§ 1. Riket er inndelt i sivilforsvarsdistrikter med en distriktssjef som leder av hvert distrikt. Distriktssjefen er øverste leder for sivilforsvarsstyrkene i distriktet og har ansvaret for planlegging og gjennomføring av alle sivilforsvarstiltak i distriktet. Innen rammen av fastsatte mål, krav, gjeldende bestemmelser og gitte bevilgninger har distriktssjefen ansvaret for at Sivilforsvaret i distriktet kan løse sine oppgaver i fred, ved sikkerhetspolitiske kriser og i krig.

§ 2. Distriktssjefenes nærmeste foresatte er Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

II. Operative forhold

§ 3. Distriktssjefen er administrativ og operativ leder av distriktets sivilforsvarsstyrker. Distriktssjefen skal legge forholdene til rette for at nødetatene og andre kan bruke sivilforsvarsstyrkene og Sivilforsvarets materiell ved behov.

§ 4. Ved behov kan distriktssjefen anmode et nabadistrikt om støtte. Når slik støtte gis har distriktssjefen i distriktet som anmoder om støtte den samlede ledelse av sivilforsvarsstyrken. Omdisponering av sivilforsvarsressursene ut over dette, avgjøres av DSB eller den direktoratet bemyndiger.

§ 5. Distriktssjefen plikter å motta oppnevning i lokal redningsentral (LRS) og å tiltre LRS når denne etableres.

§ 6. Blir forbindelsen med DSB brutt i krig, utøver distriktssjefen på eget ansvar og i samarbeid med sivile og militære myndigheter nødvendig myndighet for å ivareta Sivilforsvarets oppgaver.

III. Planlegging, administrasjon og samarbeid

§ 7. Distriktssjefen skal sørge for at sivilforsvarsdistriktet har utarbeidet beredskapsplaner. Beredskapsplanene skal sikre at ivaretagelsen av de oppgaver Sivilforsvaret skal utføre under kriser og krig er planlagt.

§ 8. Distriktssjefen skal ta initiativ til og følge opp samarbeid med nødetatene, kommunene, fylkesmennene, militære myndigheter, frivillige organisasjoner og andre det er naturlig å etablere og utvikle samarbeid med.

§ 9. Distriktssjefen gir pålegg om tjenesteplikt for kvinner og menn i sitt sivilforsvarsdistrikt iht. lov 17. juli 1953 nr. 9 om Sivilforsvaret, og kan gi tjenestepliktige pålegg om tjenestegjøring som befal eller instruktør og å gjennomgå den nødvendige utdanning for stillingen. Distriktssjefen skal ha oversikt over sivilforsvarsdistriktets personell i tråd med de til enhver tid gjeldende bestemmelser for Sivilforsvarets personellforvaltning.

§ 10. Distriktssjefen skal påse at opplæring og øvelsesaktiviteter gjennomføres i tråd med gjeldende direktiver.

§ 11. Distriktssjefen har budsjett- og økonomiansvar for tjenestestedet iht. gjeldende bestemmelser, instruks, tildelingsbrev mv.

§ 12. Distriktssjefen er ansvarlig for at forvaltning, drift og vedlikehold av Sivilforsvarets bygg, anlegg og materiell i distriktet gjennomføres i tråd med gjeldende instruks.

§ 13. Distriktssjefen skal utøve disiplinærmyndighet etter forskrifter 29. juni 1973 nr. 9785 for sivilforsvaret (Disiplinærreglement).

IV. Tilsyn og inspeksjonsrett

§ 14. Distriktssjefen skal føre tilsyn med at bygging, drift, vedlikehold og bruk av offentlige og private tilfluktsrom i sivilforsvarsdistriktet skjer i samsvar med gjeldende forskrifter.

§ 15. Distriktssjefen har inspeksjonsrett overfor industrivernet. Mangler ved industrivernet rapporteres til DSB.

V. Delegering av distriktssjefens myndighet

§ 16. Distriktssjefen kan delegere fullmakt til å utføre de oppgaver som fremgår av denne instruks, med unntak av:

- a) Avgjørelser om omfordeling av sivilforsvarsressurser, jf. § 4.
- b) Myndighetsutøvelse i samsvar med § 6.
- c) Pålegg om tjenesteplikt etter sivilforsvarslovens § 23 og § 24, jf. denne instruks § 9.
- d) Utøvelse av disiplinærmyndighet, jf. § 13.

VI. Sivilforsvarets distrikter

§ 17. Sivilforsvarets distrikter er inndelt fylkesvis. I Nord-Norge følger distriktene grensene for politidistriktene i Midtre-Hålogaland, Troms, Vest-Finnmark og Øst-Finnmark.

VII. Ikrafttredelse

§ 18. Denne instruks trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves midlertidig instruks 19. desember 2003 nr. 1788 for Sivilforsvarets krets- og distriktssjefer, fastsatt av Justis- og politidepartementet.

1. juni Nr. 922 2004

Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).

Fastsatt av Miljøverndepartementet 1. juni 2004 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 114, jf. delegeringsvedtak 12. oktober 1979 nr. 1 og lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4 og § 8, jf. forskrift 5. august 1977 nr. 2 om gjennomføring av lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester og delegeringsvedtak 7. september 1990 nr. 730. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kapittel XV nr. 4 (direktiv 76/769/EØF endret ved direktiv 79/663/EØF, direktiv 82/806/EØF, direktiv 82/828/EØF, direktiv 83/264/EØF, direktiv 85/467/EØF, direktiv 89/677/EØF, direktiv 91/173/EØF, direktiv 91/338/EØF, direktiv 91/339/EØF, direktiv 94/27/EF, direktiv 94/48/EF, direktiv 94/60/EF, direktiv 96/55/EF, direktiv 97/16/EF, direktiv 97/64/EF, direktiv 1999/51/EF, direktiv 2001/90/EF, direktiv 2001/91/EF, direktiv 2002/45/EF, direktiv 2002/61/EF, direktiv, 2002/62/EF og direktiv 2003/11/EF), jf. nr. 2 (direktiv 73/404/EØF endret ved direktiv 82/242/EØF og direktiv 86/94/EØF), nr. 3 (direktiv 73/405/EØF endret ved direktiv 82/243/EØF) og nr. 11 (direktiv 91/157/EØF endret ved direktiv 93/86/EØF, direktiv 98/10/EF og direktiv 98/101/EF), kapittel XVII nr. 6a (direktiv 98/70/EF endret ved direktiv 2000/71/EF), nr. 7 (direktiv 94/62/EF), og vedlegg XX nr. 22 (direktiv 96/59/EF), nr. 33 (direktiv 2000/53/EF og vedtak 2002/151/EF) og nr. 21aa (forordning (EF) nr. 2037/2000 endret ved forordning (EF) nr. 2038/2000, forordning (EF) nr. 2039/2000, forordning (EF) nr. 1804/2003, vedtak 2003/160/EF og vedtak 2004/232/EF). Kunngjort 24. juni 2004.

*Kapittel 1. Innledende bestemmelser***§ 1-1. Formål**

Formålet med forskriften er å forebygge at enkelte skadelige stoff eller stoffblandinger medfører helseskade eller miljøforstyrrelse.

§ 1-2. Virkeområde

Forskriften gjelder ikke bruk av produkter til analyse og forskningsformål, med mindre annet framgår særskilt av de enkelte bestemmelser.

*Kapittel 2. Regulerte stoff eller stoffblandinger***§ 2-1. Vinylklorid**

Det er forbudt å bruke vinylklorid (kloreten/kloretylen, CAS-nr. 75-01-4) som drivmiddel i spraybokser/aerosolbokser.

§ 2-2. PCB og erstatningsstoff for PCB

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder:

Navn	CAS-nr.
a) polyklorerte bifenyler (PCB)	1336-36-3
b) polyklorerte terfenyler (PCT) hvis stoffblandingen inneholder mer enn 0,005 vektprosent PCT	12642-23-8
c) diklor [(diklorfenyl)metyl] metylbenzen, blanding av isomere	76253-60-6
d) brombenzylbromtoluen, blanding av isomere	99688-47-8
e) monometyl-diklordifenylmetan	ukjent

§ 2-3. Benzen

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder 0,1 vektprosent eller mer benzen (CAS-nr. 71-43-2). Forbudet gjelder ikke

- brennstoff som omfattes av regler om helse- og miljøskadelige stoffer i motorbensin,
- stoff eller stoffblandinger som er ment for industrielle prosesser der tillatt utslipp av benzen er regulert ved utslippstillatelse gitt i medhold av forurensningsloven § 11.

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette leketøy eller deler av leketøy som inneholder mer enn 5 mg fritt benzen pr. kg.

§ 2-4. Benzidin, 4-aminobifenyl, 2-naftylamin, 4-nitrobifenyl

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette stoff og stoffblandinger som inneholder følgende stoff eller deres salter:

Navn	CAS-nr.
a) benzidin	92-87-5
b) 4-aminobifenyl	92-67-1
c) 2-naftylamin	91-59-8
d) 4-nitrobifenyl	92-93-3

Forbudet gjelder ikke produksjon, import, eksport og omsetning til yrkesmessig bruk av stoffblandinger som inneholder mindre enn 0,1 vektprosent av stoffene i første ledd eller deres salter. I tillegg til forskriftsmessig helse-, miljø-, brann- og eksplosjonsfaremerking skal emballasjen være merket med lettleselig og varig påskrift som lyder: «Bare til yrkesmessig bruk».

§ 2-5. Bly og blyforbindelser

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke maling som inneholder:

Navn	CAS-nr.
blykarbonater	598-63-0 og 1319-46-6
blyulfater	7446-14-2 og 15739-80-7

Det er forbudt å bruke blyhagl på skytebaner. Fra 1. januar 2005 er det forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke blyhagl.

§ 2-6. Kvikksølv og kvikksølvforbindelser

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder kvikksølv eller kvikksølvforbindelser

- for å hindre begroing av mikroorganismer, planter eller dyr på skipsskrog og innretninger eller utstyr som er helt eller delvis nedsenket i vann,

- b) til behandling av vann som brukes i industrien, uansett vannets bruk,
- c) til trebeskyttelse,
- d) til impregnering av kraftige industrielle tekstiler og garn til framstilling av disse.

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette kvikksølvtermometre. Forbudet mot kvikksølvtermometre gjelder også for bruk til analyse- og forskningsformål.

§ 2–7. *Arsen og arsenforbindelser*

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder arsen eller arsenforbindelser

- a) for å hindre begroing av mikroorganismer, planter eller dyr på skipsskrog og innretninger eller utstyr som er helt eller delvis nedsenket i vann,
- b) til trebeskyttelse,
- c) til behandling av vann som brukes i industrien, uansett vannets bruk.

Forbudet i første ledd bokstav a og b gjelder ikke løsninger av uorganiske salter av type kobber, krom og arsen (CCA) brukt i industrianlegg til trykk- eller vakuuimpregnering av tre.

§ 2–8. *Organiske tinnforbindelser*

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder tributyltinn- og trifenyltinnforbindelser.

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder andre organiske tinnforbindelser for

- a) å hindre begroing av mikroorganismer, planter eller dyr på skipsskrog og innretninger eller utstyr som er helt eller delvis nedsenket i vann,
- b) behandling av vann som brukes i industrien, uansett vannets bruk.

Forbudet mot bruk i første og annet ledd gjelder ikke

- a) tilstedeværelse av organiske tinnforbindelser for å hindre begroing på fartøyer over 25 meter, hvis midlene er påført før 1. januar 2003. Unntaket gjelder fram til 1. januar 2008,
- b) tilstedeværelse av organiske tinnforbindelser for å hindre begroing på fartøyer over 25 meter, hvis midlene er påført før 1. januar 2003 og er forseglet og overmalt slik at videre utlekking ikke skjer,
- c) tilstedeværelse av organiske tinnforbindelser for å hindre begroing på faste og flytende installasjoner på norsk kontinentalsokkel, hvis midlene er påført før 1. januar 2003 og installasjonen ikke har vært i tørrdokk etter 1. januar 2003.

§ 2–9. *Dibutyltinnhydrogenborat (dioksodibutyltinnhydroksiboran (DBB))*

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder 0,1 vektprosent eller mer dibutyltinnhydrogenborat (dioksodibutyltinnhydroksiboran (DBB), CAS-nr. 75113–37–0).

Forbudet gjelder ikke hvis stoffene og stoffblandingene utelukkende omdannes til ferdige produkter som har en konsentrasjon av DBB på 0,01 vektprosent eller mindre.

§ 2–10. *Pentaklorfenol*

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder 0,1 vektprosent eller mer pentaklorfenol (CAS-nr. 87–86–5) eller dens salter eller estere.

§ 2–11. *Kadmium og kadmiumforbindelser i fargestoff*

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke maling og lakk med kadmium (CAS-nr. 7440–43–9) eller kadmiumforbindelser. Maling og lakk med et høyt sinkinnhold kan likevel ha en restkonsentrasjon av kadmium på inntil 0,1 vektprosent.

Det er forbudt å bruke kadmium (CAS-nr. 7440–43–9) eller kadmiumforbindelser for å farge produkter som er framstilt av følgende stoff eller stoffblandinger:

- a) polyvinylklorid (PVC),
- b) polyuretan (PUR),
- c) polyeten low density (PEL), unntatt PEL som brukes til produksjon av fargede master batcher,
- d) cellulose acetat (CA),
- e) cellulose acetat butyrat (CAB),
- f) epoksy resiner,
- g) melaminformaldehydresiner (MF),
- h) ureaformaldehydresiner (UF),
- i) umettet polyester (UP),
- j) polyetenterftalat (PERT),
- k) polybutenterftalat (PBT),
- l) transparent/alminnelig polystyren,
- m) akrylnitrilmetylmetakrylat (AMMA),
- n) tverrbundet polyeten (VPE),
- o) slagfast polystyren,
- p) polypropen (polypropylen) (PP).

Det er også forbudt å importere, eksportere og omsette slike produkter dersom kadmiuminnholdet i plasten, uttrykt som Cd metall, overskrider 0,01 vektprosent.

Forbudene gjelder ikke produkter som må farges av sikkerhetsmessige grunner.

§ 2–12. *Kadmium og kadmiumforbindelser som stabilisator i produkter*

Det er forbudt å bruke kadmium eller kadmiumforbindelser for å stabilisere følgende produkter framstilt av polymere eller kopolymerer av vinylklorid:

- a) emballasje (poser, beholdere, flasker, lokk),
- b) kontor- eller skolerekvisita,
- c) utrustning til møbler, karosseri o.l.,
- d) artikler og tilbehør til bekledning, inkludert hansker,
- e) gulv- og veggbelegg,
- f) impregnerte, belagte, laminerte osv. tekstiler,
- g) kunstlær,
- h) grammofonplater,
- i) rør og ledninger og tilbehør til disse,
- j) svingdører,
- k) kjøretøy for veitransport, og deler og tilbehør til disse,
- l) belegg på stålplater som brukes innen bygg og anlegg eller i industrien,
- m) isolasjon til elektriske ledninger.

Det er forbudt å importere, eksportere og omsette slike produkter eller komponenter av produkter dersom de er stabilisert med kadmiumforbindelser, og kadmiuminnholdet i polymeren, uttrykt som Cd metall, er over 0,01 vektprosent.

Forbudene gjelder ikke produkter der kadmiumstabilisatorer brukes av sikkerhetsmessige grunner.

§ 2–13. *Kadmium og kadmiumforbindelser ved overflatebehandling av metall*

Med overflatebehandling menes enhver form for avsetning eller belegg av metallisk kadmium på en metalloverflate.

Det er forbudt å bruke kadmium og kadmiumforbindelser til overflatebehandling av metallprodukter eller metallkomponenter, som brukes innen følgende sektorer eller bruksområder:

- a) utstyr og maskiner til bruk i
  - næringsmiddelproduksjon,
  - landbruk,
  - kjøling og frysing,
  - trykking og bokbinding,
- b) utstyr og maskiner for produksjon av
  - husholdningsvarer,
  - møbler,
  - sanitærprodukter,
  - sentralvarmeanlegg og klimaanlegg,
  - papir og papirprodukter,
  - tekstiler og klær,
  - håndteringsutstyr og maskineri til industrien,
  - vei- og landbrukskjøretøyer,
  - rullende jernbanemateriell,
  - skip.

Det er forbudt å importere, eksportere og omsette slike produkter eller komponenter hvis de er overflatebehandlet med kadmium eller kadmiumforbindelser.

Forbudene i annet og tredje ledd gjelder ikke for produkter eller komponenter som brukes i

- a) luftfart, romfart, gruvedrift, offshore, atomanlegg og andre områder som krever høy sikkerhetsstandard,
- b) sikkerhetsutstyr i vei- og landbrukskjøretøyer, rullende jernbanemateriell og skip,
- c) elektriske kontakter til ethvert bruksområde for å sikre påliteligheten som kreves for det apparatet de er installert i.

§ 2–14. *Kreosot*

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke til trebeskyttelse stoff eller stoffblandinger som inneholder ett eller flere av følgende stoff:

<i>Navn</i>	<i>EC-nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>
a) kreosot; vaskeolje	232–287–5	8001–58–9
b) kreosotolje; vaskeolje	263–047–8	61789–28–4
c) destillater (stenkulltjære), naftalenoljer	283–484–8	84650–04–4
d) kreosotolje, acenaftenfraksjon; vaskeolje	292–605–3	90640–84–9
e) destillater (stenkulltjære), øvre; tung antracenolje	266–026–1	65996–91–0
f) antracenolje	292–602–7	90640–80–5

<i>Navn</i>	<i>EC-nr.</i>	<i>CAS-nr.</i>
g) tjæresyrer, stenull, rå; råfenoler	266-019-3	65996-85-2
h) kreosot av tre (tretjære)	232-419-1	8021-39-4
i) ekstraktrester (kull), lavtemperatur stenulltjære alkalisk; uspesifisert	310-191-5	122384-78-5

Forbudet gjelder ikke produksjon, import, eksport, omsetning og bruk av stoff eller stoffblandinger som skal brukes til behandling av trevirke i industrianlegg eller til etterbehandling av trevirke, utført på stedet av yrkesutøvere som er omfattet av EØS-avtalens bestemmelser om vern av arbeidstakere hvis stoffene eller stoffblandingene inneholder

- benzo(a)pyren i en konsentrasjon på under 0,005 vektprosent,
- vannekstraherbare fenoler i konsentrasjoner på mindre enn 3 vektprosent.

Stoff og stoffblandinger som nevnt i annet ledd kan bare produseres, importeres, eksporteres og omsettes i emballasje på minst 20 liter. I tillegg til forskriftsmessig helse-, miljø-, brann- og eksplosjonsfaremerking skal emballasjen være merket med letleselig og varig påskrift som lyder: «Bare til bruk i industrianlegg eller til yrkesmessig bruk».

§ 2-15. Klorerte løsemidler

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff og stoffblandinger som inneholder 0,1 vektprosent eller mer av følgende stoff:

<i>Navn</i>	<i>CAS-nr.</i>
a) triklormetan	67-66-3
b) 1,1,2-trikloreten	79-00-5
c) 1,1,2,2-tetrakloreten	79-34-5
d) 1,1,1,2-tetrakloreten	630-20-6
e) pentakloreten	76-01-7
f) 1,1-dikloreten	75-35-4

Forbudet gjelder ikke

- legemidler som definert i lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v.,
- kosmetiske produkter som definert i generell forskrift 26. oktober 1995 nr. 871 om produksjon, import og frambud mv av kosmetikk og kroppsspleieprodukter.

Forbudet gjelder heller ikke dersom stoffene eller stoffblandingene kun brukes i lukkede industriprosesser som ikke gir diffuse utslipp. I tillegg til forskriftsmessig helse-, miljø-, brann- og eksplosjonsfaremerking skal emballasje til slike stoff og stoffblandinger være merket med letleselig og varig påskrift som lyder: «Bare til bruk i lukkede industriprosesser».

§ 2-16. Heksakloreten

Det er forbudt å bruke heksakloreten (CAS-nr. 67-72-1, EC-nr. 200-666-4) ved produksjon eller bearbeiding av ikke-jernholdige metaller.

§ 2-17. Kortkjedete klorparafiner

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke kortkjedete klorparafiner. Forbudet gjelder også stoffblandinger og faste bearbeidede produkter som inneholder mer enn 0,1 vektprosent kortkjedete klorparafiner. Med kortkjedete klorparafiner menes klorerte alkaner med 10-13 karboner i kjeden og minst 48 vektprosent klor.

For transportbånd i gruveindustrien og tetningsmaterialer til demninger gjelder forbudet fra 1. januar 2005.

§ 2-18. Nonylfenol, oktylfenol og deres etoksilater

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke nonylfenol, oktylfenol og deres etoksilater, og stoffblandinger som inneholder disse stoffene.

Forbudet gjelder ikke maling, lakk, smøreolje og faste bearbeidede produkter. Forbudet gjelder heller ikke hvis bruk av stoff og stoffblandinger som nevnt i første ledd er regulert gjennom annen lovgivning.

§ 2-19. Akrylamid og metylolakrylamid

Det er forbudt å bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder akrylamid (CAS-nr. 79-06-1) eller metylolakrylamid (CAS-nr. 924-42-5) til tetting av vannlekkasjer i forbindelse med anleggsvirksomhet.

Forbudet gjelder ikke polyakrylamidprodukter som inneholder mindre enn 1 vektprosent av akrylamid eller metylolakrylamid eller mindre enn 1 vektprosent av summen av begge stoffene.

§ 2-20. Penta- og okta-BDE

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff og stoffblandinger som inneholder 0,1 vektprosent eller mer av følgende stoff:

<i>Navn</i>	<i>CAS-nr.</i>	<i>Formel</i>
a) Penta-bromdifenyleter	32534-81-9	C ₁₂ H ₅ Br ₅ O
b) Okta-bromodifenyleter	32536-52-0	C ₁₀ H ₂ Br ₈ O

Det er også forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette produkter eller flammehemmende deler av produkter som inneholder 0,1 vektprosent eller mer av et av disse stoffene.

Kapittel 3. Regulerte produktgrupper

§ 3-1. Produkter som inneholder PCB eller erstatningsstoff for PCB

Det er forbudt å importere, eksportere, omsette, ta i bruk og gjenbruke faste bearbejdede produkter som inneholder PCB eller erstatningsstoffer regulert i § 2- 2. Det er også forbudt å ha følgende PCB-holdige produkter i bruk:

- transformatorer,
- kraftkondensatorer som kan inneholde mer enn 1 kg PCB eller PCB-holdig materiale,
- kondensatorer i innendørs lysrørarmaturer produsert fra og med 1965 til og med 1979 og i innendørs og utendørs damplysearmaturer produsert fra og med 1960 til og med 1979, dersom det ikke kan dokumenteres at de likevel er PCB-frie. Forbudet gjelder fra 1. januar 2005,
- strømgjennomføringer som fører strøm ut og inn av transformatorer eller gjennom veggmateriale i kraftstasjoner og lignende anlegg. Forbudet gjelder fra 1. januar 2010.

Den som har PCB-holdig produkt skal gjennom merking, skilting eller andre tiltak sørge for at det tydelig framgår at produktet inneholder PCB. Merking eller skilting skal være varig, med sort skrift på sterkt gul bunn.

Kravet om merking gjelder ikke for kondensatorer i belysningsarmaturer, andre elektriske og elektroniske forbruksartikler og bygningsmaterialer som ikke foreligger i klart avgrensede enheter.

PCB-holdige produkter skal være sikret mot lekkasje.

§ 3-2. Spraybokser/aerosolbokser

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette aerosolbeholdere til morosaker og dekorasjonsformål, hvis de har som drivmiddel stoff som er oppført i liste over farlige stoff og andre stoff som oppfyller kriteriene for brannfare i forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier, jf. forskriftens vedlegg VI og I.

Aerosolbeholdere som omfattes av første ledd kan produseres, importeres, eksporteres og omsettes til yrkesmessig bruk. I tillegg til forskriftsmessig helse-, miljø-, brann- og eksplosjonsfaremerking skal emballasjen til slike aerosolbeholdere være merket med lettleselig og varig påskrift som lyder: «Bare til yrkesmessig bruk».

Bestemmelsene i denne paragraf gjelder ikke for aerosolbeholdere omfattet av § 11 i forskrift 1. mars 1996 nr. 229 om aerosolbeholdere.

§ 3-3. Dekorasjonsgjenstander, moroartikler, lampeolje, oljelamper m.m.

Det er forbudt å bruke flytende stoff og stoffblandinger som er klassifiseringspliktige i henhold til forskrift om klassifisering og merking av farlige kjemikalier

- i dekorasjonsgjenstander som skal gi lys- eller fargeeffekter ved hjelp av forskjellige faser, f.eks. i dekorative lamper og askebegre,
- i spill, spøk- og moroartikler.

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette stoff eller stoffblandinger som kan bli brukt som brensel i oljelamper hvis stoffene eller stoffblandingen

- på grunn av aspirasjonsfare skal være merket med advarselsetning R65 i henhold til forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier,
- markedsføres i beholdere som rommer inntil 15 l, og
- inneholder fargestoffer og/eller parfyme.

Forbudet gjelder ikke hvis fargestoffet er benyttet som merking i forbindelse med avgifter på kjemikaliene.

Emballasjen til stoff eller stoffblandinger som skal være merket med advarselsetning R65, jf. annet ledd bokstav a, men som markedsføres uten farge/parfyme eller i beholdere over 15 l, skal i tillegg til forskriftsmessig helse-, miljø-, brann- og eksplosjonsfaremerking være merket med lettleselig og varig påskrift som lyder: «Oljelamper som inneholder denne væsken skal oppbevares utilgjengelig for barn».

Det er forbudt å produsere og omsette oljelamper med åpent bluss beregnet for petroleumbrennstoff med løs vekeholder, løstsittende veke eller med separat påfyllingshull uten fast lokk.

§ 3-4. Tekstil- og lærvarer

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette tekstiler som er ment å komme i kontakt med huden, f.eks. klær og sengetøy med følgende stoff:

<i>Navn</i>	<i>CAS-nr.</i>
a) tris((2,3-dibrompropyl)fosfat	126-72-7
b) tris-(1-aziridiny)-fosfinoksid	5455-55-1
c) polybromerte bifenyl (PBB)	59536-65-1

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette tekstil- og lærvarer som kan komme i langvarig kontakt med hud eller munnhuler og som inneholder azofargestoff som kan brytes ned til et av følgende aromatiske aminer (arylaminer) i påvisbare konsentrasjoner (dvs. 30 ppm.):

<i>Navn (Navn)</i>	<i>CAS-nr.</i>
1 4-aminobifenyl	92-67-1
2 benzidin, (4,4'-diaminobifenyl)	92-87-5
3 4-klor-o-toluidin	95-69-2
4 2-naftylamin	91-59-8
5 4-o-tolyazo-o-toluidin, (4-amino-2',3-dimetyla zobensen, o-minoazotoluen)	97-56-3
6 2-amino-4-nitrotoluen	99-55-8
7 4-kloranilin	106-47-8
8 2,4-diaminoanisol (4-metoxy-m-fenylendiamin)	615-05-4
9 4,4'-diaminodifenylnmetan (4,4'-metylendianilin)	101-77-9
10 3,3'-diklorbenzidin	91-94-1
11 3,3'-dimetoksybenzidin, (o-dianisidin)	119-90-4
12 4,4'-bi-o-toluidin, (3,3-dimetylbenzidin)	119-93-7
13 4,4'-metylendi-o-toluidin, (4,4'-metylenbis, 2-metylanilin)	838-88-0
14 p-cresidin (6-metoksimetylanilin)	120-71-8
15 2,2-diklor-4,4'-metylendianilin, (4,4'-metylenbis(2-kloranilin))	101-14-4
16 4,4'-oksidianilin (4,4'-diaminodifenyleter)	101-80-4
17 4,4'-tiodianilin	139-65-1
18 o-toluidin	95-53-4
19 4-metyl-m-fenylendiamin (2,4-diaminotoluen)	95-80-7
20 2,4,5-trimetylanilin	137-17-7
21 2-metoksyanilin	90-04-0
22 4-aminoazobenzen	60-09-3

For analyse av arylaminer skal metoden som det henvises til i tysk regulering¹ av azofargestoffer i tekstiler eller ekvivalente metoder benyttes, inntil det foreligger en standardisert analysemetode. Inntil 1. januar 2005 gjelder ikke forbudet for azofargestoffer for tekstilvarer som er framstilt av gjenbrukte fibre, hvis arylaminene stammer fra fargen i de gjenbrukte fibre, og avgis i konsentrasjoner på under 70 ppm.

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette tekstiler og lær som inneholder mer enn 5 ppm. pentaklorfenol eller dens salter eller estere. For analyse av pentaklorfenol skal metoden US EPA 8270 eller ekvivalente metoder benyttes.

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette tekstiler med et innhold av fri og delvis hydrolysert formaldehyd som overskrider følgende grenseverdier:

- tekstiler for barn under to år: 30 mg/kg tekstil,
- tekstiler som normalt kommer i direkte kontakt med hud: 100 mg/kg tekstil,
- tekstiler som normalt ikke kommer i direkte kontakt med hud: 300 mg/kg tekstil.

For tekstilprodukt merket med en forbrukerveiledning som anbefaler å vaske tekstilene før bruk, gjelder grenseverdiene for formaldehyd etter at tekstilene er vasket ifølge anvisningen. For analyse av formaldehyd skal ISO-standardisert metode NS-EN ISO 14184-1 eller ekvivalente metoder benyttes.

¹ Publisert i tidsskriftet «Amtliche Sammlung von Analysemethoden nach § 35 des Lebensmittel- und Bedarfsgegenständegesetzes» Methode B-82.02, Blatt 2 und 4. ISBN 3-410-11220-0. Lösbladutgaven kan bestilles hos Beuth Verlag, Burggrafenstr. 6, D-10787 Berlin.

§ 3-5. Nikkelholdig kroppsnynt, smykker, briller, knapper m.m.

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og yrkesmessig bruke følgende produkter som inneholder nikkel (CAS-nr. 7440-02-0, EC-nr. 231-111-4) eller dets forbindelser.

- Stikkere som varig eller midlertidig settes inn i hull i ørene eller andre deler av kroppen under helingen av det såret som oppstår når hullet lages. Forbudet gjelder ikke dersom stikkene er homogene og nikkelkonsentrasjonen, uttrykt som nikkelmengdens prosentdel av den samlede mengde, er mindre enn 0,05 vektprosent.
- Produkter som er beregnet på å komme i direkte og varig kontakt med hud, hvis nikkelmengden som avgis fra de delene av produktet som kommer i direkte og langvarig kontakt med hud, er større enn 0,5 mmg/cm² /uke. Dette gjelder for eksempel
  - øredobber og lignende kroppsnynt,
  - halskjeder, armbånd og -lenker, fotlenker og fingerringe,
  - bakkapsler på armbånds-sur, klokkeremmer og -spenner,
  - naglede knapper, spenner, nagler, glidelåser og metallmerker brukt i klesplagg,
  - brilleinnfatninger og brillelenker (snorer).

Forbudene i første ledd gjelder ikke produkter som er dekket av et annet belegg enn nikkel, hvis belegget sikrer at de delene av produktet som kommer i direkte og langvarig kontakt med hud, ikke avgir mer nikkel enn 0,5 mmg/cm² /uke over en periode på minst to år ved normal bruk.

For analyse av nikkel i produkter som nevnt i første ledd bokstav a skal metoden NS-EN 1810 benyttes. For analyse av produkter som nevnt i første ledd bokstav b skal metoden NS-EN 1811 benyttes. For analyse av avgivelse av nikkel fra produkter som nevnt i annet ledd skal metoden NS-EN 12427 benyttes.

§ 3–6. *Krom- eller arsenbehandlet trevirke*

Det er forbudt å importere, eksportere, omsette og ta i bruk eller gjenbruke trevirke og produkter av trevirke som er behandlet med forbindelser av krom eller arsen. Forbudet gjelder ikke trevirke til bruk i næringsvirksomhet hvor det av hensyn til sikkerheten er nødvendig med god beskyttelse mot råte.

Den som produserer eller importerer slikt trevirke, skal påse at alt trevirke behandlet med arsen eller krom skal være tørket til under 30 vektprosent fuktighet før det leveres til forhandler eller bruker.

Trevirke behandlet med løsninger av kobber, krom eller arsen skal merkes med informasjon om hvilke metaller det inneholder.

§ 3–7. *Kreosotbehandlet trevirke*

Det er forbudt å importere, eksportere, omsette og ta i bruk eller gjenbruke trevirke som er behandlet med stoff eller stoffblandinger som nevnt i § 2–14.

Forbudet gjelder ikke trevirke som er behandlet i henhold til § 2–14, og som skal brukes til næringsvirksomhet av yrkesutøvere som er omfattet av EØS-avtalens bestemmelser om vern av arbeidstakere, for eksempel bruk til jernbaner, i elektrisk kraftoverføring og telekommunikasjoner, til inngjerding, til landbruksformål (f.eks. staker til oppstøtting av trær) og i havner og vannveier. Det vises likevel til fjerde ledd.

Forbudet gjelder heller ikke omsetning og gjenbruk av brukt trevirke som er behandlet med kreosot før 1. juli 2003. Det vises likevel til fjerde ledd.

Kreosotbehandlet trevirke kan uansett ikke brukes

- a) inne i bygninger,
- b) i leker,
- c) på lekeplasser,
- d) i parker, hager og anlegg for rekreasjon og fritidsaktiviteter dersom dette kan medføre en risiko for hyppig hudkontakt,
- e) i produksjon av utemøbler som f.eks. hagebord, stoler, benker m.m.,
- f) til produksjon, bruk og etterbehandling av
  - beholdere til dyrkingsformål,
  - emballasje som kan komme i kontakt med råmaterialer, halvfabrikata eller ferdige produkter beregnet til konsum for mennesker eller dyr,
  - andre materialer som kan forurense slike produkter.

§ 3–8. *Vaskemidler – biologisk nedbrytbarhet*

Vaskemidler som produseres, importeres eller omsettes for bruk i Norge skal ha en gjennomsnittlig biologisk nedbrytbarhet større enn 90 % for de overflateaktive stoffene som inngår i produktet. Dette kravet gjelder for hver av de følgende kategorier tensider: kationiske, anioniske, nonioniske og amfotære.

Bruk av overflateaktive stoffer med en gjennomsnittlig biologisk nedbrytbarhet som er større enn 90% må ikke ved normal bruk være skadelige for menneskers eller dyrs helse.

Den biologiske nedbrytbarheten til et tensid skal analyseres i henhold til en av følgende metoder:

- a) OECD-metoden, offentliggjort i OECDs tekniske rapport av 11. juni 1976 om «Proposed Method for the Determination of the Biodegradability of Surfactants used in Synthetic Detergents».
- b) Metode gjeldende i Tyskland, stadfestet ved «Verordnung über die Abbaurkeit anionischer und nichtionischer grenzflächenaktiver Stoffe in Wash- und Reinigungsmitteln» av 30. januar 1977 med endringer av 18. juni 1980.
- c) Metode gjeldende i Frankrike, stadfestet ved arrêté 28. desember 1977 og forsøksnorm T 73–260, offentliggjort av det franske Standardiseringsråd (AFNOR).
- d) Metode gjeldende i Storbritannia, benevnt «Porous Pot test», beskrevet i teknisk rapport Nr. 70 (1978) fra «Water Research Center».

For avklaring av om et tensid er i samsvar med forskriften eller ikke, benyttes referansemetoden som beskrevet i direktiv 82/242/EØF og direktiv 82/243/EØF.

§ 3–9. *Vaskemidler – innhold av fosfor*

Det er forbudt å produsere, importere eller omsette for bruk i Norge vaskemidler med høyere innhold i vektprosent av fosfor enn

- a) tøyvaskemidler: 0,2%,
- b) maskinoppvaskemidler: 3,8%,
- c) flytende rengjøringsmidler og oppvaskemidler: 0,2%,

- d) rengjøringsmidler i pulverform: 2,5%,
- e) spesialmidler for meierier og næringsmiddelindustri: 10,0%,
- f) spesialmidler for melkeproduksjon og øvrig industri: 2,5%.

§ 3–10. *Vaskemidler – merking*

Vaskemiddelemballasje skal i tillegg til eventuell forskriftsmessig helse-, miljø-, brann- og eksplosjonsfaremerking være merket med lettleselig og varig påskrift som lyder

- a) «MED FOSFAT» hvis produktets innhold av fosfat eller annen fosforforbindelse gir mer enn 0,2 vektprosent fosfor,
- b) «UTEN FOSFAT» hvis produktets innhold av fosfat eller annen fosforforbindelse gir 0,2 eller mindre vektprosent fosfor.

§ 3–11. *Tungmetall i emballasje*

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette emballasje der det samlede innhold av bly, kadmium, kvikksølv og seksverdig krom overstiger 100 mg/kg. Forbudet gjelder ikke for emballasje som bare inneholder blykrystallglass som definert i tolltariffen nr. 70.13.

Med emballasje menes alle produkt som blir brukt til å inneholde, beskytte eller levere en vare fra produsent til bruker eller forbruker. Engangsartikler brukt til det samme formål ansees også som emballasje.

Forbudet i første ledd gjelder ikke for containere for veg-, jernbane-, sjø- og lufttransport.

§ 3–12. *Ftalater i leketøy og en del sped- og småbarnsprodukter til barn under 36 måneder*

Det er forbudt å produsere, omsette, ervervsmessig importere eller eksportere leketøy eller deler av leketøy som markedsføres til barn under 36 måneder eller som må forventes anvendt som leketøy av barn i denne aldersgruppen, og som er tilsatt ftalater. Forbudet gjelder også sped- og småbarnsprodukter som er konstruert eller bestemt for slike formål at det er påregnelig at barn under 36 måneder vil suge eller tygge på dem.

Med leketøy menes produkt som er klart konstruert eller bestemt for det formål å bli brukt i lek av barn.

Med ftalater menes estere av o-ftalsyre.

§ 3–13. *Batterier – merking*

Produsent eller importør plikter å merke som angitt i vedlegg I til dette kapitlet:

- a) Nikkelkadmium-batterier (oppladbart batteri hvor overføring av den kjemiske energien er basert på kjemisk reaksjon mellom nikkelhydroksid og kadmium) som inneholder til sammen 0,025 vektprosent eller mer kvikksølv og kadmium.
- b) Emballasje med enkeltvise knappecellebatterier (blisterpakning) av typen kvikksølvoksid, sølvoksid, sink/luft eller andre typer knappeceller som inneholder til sammen 0,025 vektprosent eller mer kvikksølv og kadmium.
- c) Batterier som er bygget opp av flere knappeceller som inneholder til sammen 0,025 vektprosent eller mer kvikksølv og kadmium.
- d) Batterier som inneholder 0,4 vektprosent eller mer bly.
- e) Batterier som faller inn under bokstavene a, b eller d som er innmontert i en gjenstand og selve gjenstanden der det er praktisk mulig.

Produsent eller importør plikter i tillegg å merke åpne batterier som inneholder mer enn 5% svovelsyre eller mer enn 1% lut som er etsende i henhold til forskrift 16. juli 2002 nr. 1139 om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier.

Det er forbudt å omsette ovennevnte batterier og/eller emballasje og gjenstander med slike batterier innmontert og som ikke er merket i henhold til denne paragrafen.

Bestemmelser om returordninger og avfallshåndtering av batterier er inntatt i forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 3.

§ 3–14. *Forbud mot og krav til visse typer batterier*

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere eller omsette

- a) batterier som inneholder 5 ppm eller mer kvikksølv, unntatt knappecellebatterier som inneholder under 2 vektprosent kvikksølv,
- b) batterier som er merkepliktige etter § 3–13, og som er innmontert i gjenstander og som ikke lett kan fjernes fra gjenstanden av forbruker når de er utbrukt. Batterier som er innmontert i gjenstander som er nevnt i vedlegg II til dette kapitlet, er unntatt fra forbudet.

§ 3–15. *Kjøretøy – utfasing av komponenter, merking og informasjonsplikt*

Fra 1. juli 2003 er det forbudt å importere kjøretøy produsert etter 1. juli 2003 som inneholder bly, kvikksølv, kadmium eller seksverdig krom på andre bruksområder enn dem som er unntatt i vedlegg III til dette kapitlet. Fra samme tidspunkt er det forbudt å produsere slike kjøretøy.

Med kjøretøy menes i denne paragrafen kjøretøy i gruppe M1 og N1 samt trehjulsmotorvogn som ikke er trehjulet motorsykkel, jf. forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).

Den som produserer eller importerer kjøretøy med komponenter og materialer som er unntatt fra forbudet i første ledd, jf. vedlegg III til dette kapitlet, plikter å merke eller på annen måte gjøre identifiserbare disse komponentene og materialene som ved kassering skal fjernes før videre behandling.

Den som ervervsmessig produserer eller importerer kjøretøy, plikter å sørge for at det foreligger demonteringsopplysninger for hver type nytt kjøretøy som produseres eller importeres, senest seks måneder etter at kjøretøyet er tilgjengelig for omsetning.

Den som ervervsmessig produserer eller importerer komponenter til kjøretøy, skal på anmodning fra virksomheter som driver behandling av kasserte kjøretøyer, gi demonteringsopplysninger.

Med demonteringsopplysninger menes alle opplysninger som er nødvendige for å behandle kasserte kjøretøy på en miljømessig forsvarlig måte, herunder opplysninger om plassering av komponenter og materialer med innhold av farlige stoffer og opplysninger om gjenvinnbarhet.

Bestemmelser om retursystem og håndtering av kasserte kjøretøy er inntatt i forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 4.

§ 3–16. *Kvaliteten på bensin og autodiesel til bruk i motorvogner*

De som importerer, sammensetter, distribuerer eller omsetter bensin og autodiesel til bruk i motorvogner her i riket, skal oppfylle kravene til kvalitet på bensin og autodiesel i vedlegg IV til dette kapitlet. Forsvarets bruk av flydrivstoff til drift av bakkeutstyr omfattes ikke av disse bestemmelsene.

Med bensin menes alle flyktige mineraloljer som kan anvendes i forbrenningsmotorer med styrt tenning for framdrift av kjøretøyer og som omfattes av EUs tolltariffnumre (CN koder) 2710 00 27, 2710 00 29, 2710 00 32, 2710 00 34 og 2710 00 36.

Med autodiesel menes gassoljer som kan anvendes i motorvogner og som omfattes av EUs tolltariffnummer (CN kode) 2710 00 66.

Kravene til bensin som framgår av tabell 1 i vedlegg IV til dette kapitlet skal være oppfylt før 1. juni 2000.

Kravene til bensin som framgår av tabell 3 i vedlegg IV til dette kapitlet skal være oppfylt før 1. januar 2005.

For bruk av bensin i bevaringsverdige kjøretøyer tillates maksimalt blyinnhold på 0,15 gram pr. liter bensin. Bensinen skal også oppfylle kravet til benzeninnhold som vist i tabell 1 i vedlegg IV til dette kapitlet. Salget må ikke overskride 0,5% av det totale årlige bensinsalget.

Kravene til autodiesel som framgår av tabell 2 i vedlegg IV til dette kapitlet, skal være oppfylt før 1. juni 2000. Autodiesel til bruk i ikke-veigående maskiner og landbrukstraktorer er unntatt fra kravene i tabell 2 i vedlegg IV til dette kapitlet. Maksimalt svovelinnhold for slik diesel er 500 mg/kg fra 1. juni 2000.

Kravet til svovelinnhold i autodiesel som framgår av tabell 4 i vedlegg IV til dette kapitlet, skal være oppfylt innen 1. januar 2005.

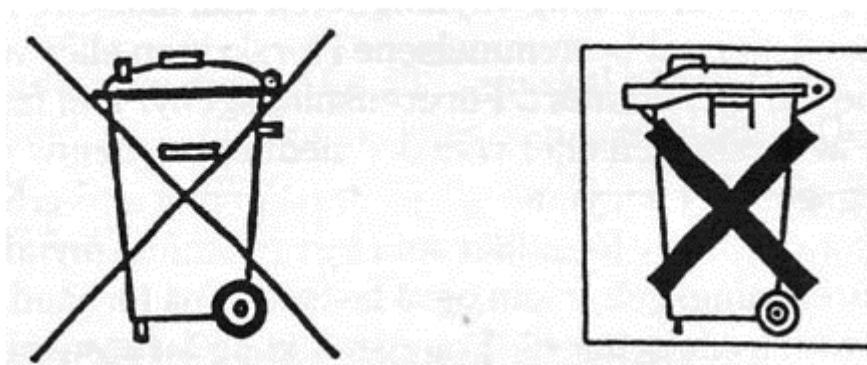
De som importerer, sammensetter, distribuerer og omsetter bensin og autodiesel, skal sørge for kontroll av drivstoffkvalitetene i henhold til gjeldende analysemetoder, jf. tabellene 1 til 4 i vedlegg IV til dette kapitlet.

Rapportering av analyseresultater skal skje etter nærmere bestemmelser fastsatt av Statens forurensningstilsyn.

Vedlegg til kapittel 3

Vedlegg I. Batterier – merking

1. Merkepliktige batterier, og der det er praktisk mulig for gjenstander med innmonterte batterier, også den gjenstanden de er innmontert i, skal være merket med et av de to følgende symboler:

2. I tillegg skal de være merket med:

Symbol som indikerer tungmetallinnholdet. Dette skal bestå av det kjemiske symbolet for det aktuelle tungmetallet, Hg, Cd eller Pb.

Merkingen skal være varig og lett synlig, og være trykket på selve batteriets overflate og/eller emballasje/gjenstand hvor batteriet er innmontert. I de tilfeller der dette ikke er mulig, skal symbolet være godt festet og tåle syre/lut slik at det er tydelig lesbart og følger batteriet/akkumulatoren hele levetiden. Symbolet skal utgjøre minst 3% av den største siden av batteriet og/eller emballasjens overflate, opp til maksimum 5 x 5 cm. For

sylindriske celler skal symbolet dekke minst 3% av halvparten av sideoverflaten og ha en maksimum størrelse på 5 x 5 cm. Hvis 3% av batterioverflaten utgjør mindre enn 0,5 x 0,5 cm, skal i stedet emballasjen merkes med ett symbol på 1 x 1 cm.

Symbolet referert til i pkt 2. (angivelse av tungmetallinnholdet) skal trykkes under symbolet referert til i pkt 1. Det skal dekke et areal på minst 25% av symbolet referert til i pkt. 1.

Vedlegg II. Batterier – Unntak fra forbudet mot innmonterte batterier

For følgende kategorier av gjenstander stilles det ikke krav til at innmonterte batterier lett skal la seg kunne fjerne av forbruker:

1. Gjenstander hvor batteriene er loddet, sveiset eller på annen måte permanent fastgjort til kontaktpunktet for å sikre kontinuerlig energitilførsel til intensive industriformål, eller for å bevare minne og datafunksjoner i visse former for informasjonsteknologi- og kontorutstyr, hvor bruk av batterier er teknisk nødvendig.
2. Referanseceller i vitenskapelig eller annet teknisk utstyr, og batterier innmontert i medisinsk utstyr konstruert for å opprettholde livsviktige funksjoner, og i pacemakere, hvor det er absolutt påkrevd med kontinuerlig drift, og hvor batteriene bare kan fjernes av kvalifisert personell.
3. Bærbart utstyr, hvor skifte av batterier av ukvalifisert personell kan representere en sikkerhetsrisiko for brukeren, eller innvirke på utstyrets funksjon, og profesjonelt utstyr beregnet på bruk i spesielt følsomme omgivelser, f.eks. i nærvær av brann- og eksplosjonsfarlige forbindelser.

De gjenstander som har batterier som ikke lett kan fjernes av bruker, skal være vedlagt bruksanvisning til brukeren som informerer om at det er innmontert miljøskadelige batterier, og som angir hvordan de uten fare kan fjernes.

Vedlegg III. Kjøretøy – Materialer og komponenter som er unntatt fra forbudet i § 3–15

<i>Materialer og komponenter</i>	<i>Rekkevidde og utløpsdato for fritaket</i>	<i>Skal merkes eller gjøres identifiserbare, jf. § 3–15 tredje ledd og fjernes etter forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 4 § 4–7, senest fra og med 1. juli 2003</i>
----------------------------------	--	---

Bly som legeringskomponent

1. Stål til maskineri og galvanisert stål som inneholder høyst 0,35 vektprosent bly
- 2a) Aluminium til maskineri som inneholder høyst 2 vektprosent bly
- 2b) Aluminium til maskineri som inneholder høyst 1 vektprosent bly
3. Kobberlegeringer med høyst 4 vektprosent bly
4. Lagre og stempler i bly/bronse

Bly og blyforbindelser i komponenter

5. Batterier		X
6. Støtdempere		X
7. Avbalanseringslodd for hjul	Kjøretøy som er typegodkjent før 1. juli 2003 og avbalanseringslodd som er ment for vedlikehold av disse kjøretøy: 1. juli 2005	X
8. Vulkaniseringsmiddel og stabilisatorer for elastomerer som brukes til væsker og kraftoverføringer	1. juli 2005	
9. Stabilisator i beskyttelsesmaling	1. juli 2005	
10. Karbonbørster for elektriske motorer	Kjøretøy som er typegodkjent før 1. juli 2003 og karbonbørster for elektriske motorer som er ment for vedlikehold av disse kjøretøy: 1. januar 2005	
11. Loddetinn i elektroniske kretskort og i andre elektriske bruksområder		X ¹

<i>Materialer og komponenter</i>	<i>Rekkevidde og utløpsdato for fritaket</i>	<i>Skal merkes eller gjøres identifiserbare, jf. § 3–15 tredje ledd og fjernes etter forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 4 § 4–7, senest fra og med 1. juli 2003</i>
12. Kobber i bremsebelegg som inneholder mer enn 0,5 vektprosent bly	Kjøretøy som er typegodkjent før 1. juli 2003 og vedlikehold av disse kjøretøy: 1. juli 2004	X
13. Ventilseter	Motortyper utviklet før 1. juli 2003: 1. juli 2006	
14. Elektriske komponenter som inneholder bly bundet i glass eller keramisk materiale unntatt glass i lyspærer og tennplugger som er glassert		X ² (for andre komponenter enn piezo i motorer)
15. Glass i lyspærer og tennplugger som er glassert	1. januar 2005	
16. Pyrotekniske tennsatser <i>Sekstverdig krom</i>	1. juli 2007	
17. Rusthindrende belegg	1. juli 2007	
18. Absorpsjonskjøleapparat i motorisert husvogn (campingbil) <i>Kvikksølv</i>		X
19. Kasserte lyspærer og instrumentbelysning <i>Kadmium</i>		X
20. Tykk foliepastas	1. juli 2006	
21. Batterier for elektriske kjøretøy	Etter 31. desember 2005 er det kun tillatt å tilføre markedet NiCd batterier som skal brukes som erstatning for batterier i kjøretøy som er satt på markedet før denne dato.	X

- Gjelder demontering som skjer i sammenheng med pkt. 14, og som overskrider en gjennomsnittlig terskelverdi på 60 gram bly og blyforbindelser pr. kjøretøy. Ved bruk av denne bestemmelsen regnes elektrisk utstyr som ikke er installert av fabrikkens produksjonslinje, ikke med.
- Gjelder demontering som skjer i sammenheng med pkt. 11, og som overskrider en gjennomsnittlig grenseverdi på 60 gram bly og blyforbindelser pr. kjøretøy. Ved bruk av denne bestemmelsen regnes elektrisk utstyr som ikke er installert av fabrikkens produksjonslinje, ikke med.

Merknader:

- Maksimum konsentrasjonsverdi opptil 0,1 vektprosent og pr. ensartet materiale for bly, sekstverdig krom og kvikksølv og opptil 0,01 vektprosent pr. ensartet materiale for kadmium skal godtas, forutsatt at disse stoffene ikke er tilsatt med hensikt.¹
- Maksimum konsentrasjonsverdi opptil 0,4 vektprosent for bly i aluminium skal også godtas, forutsatt at dette stoffet ikke er tilsatt med hensikt.¹
- Maksimum konsentrasjonsverdi opptil 0,4 vektprosent for bly i kobber, bestemt for friksjonsmateriale i bremsebelegg skal godtas inntil 1. juli 2007, forutsatt at dette stoffet ikke er tilsatt med hensikt.¹
- Gjenbruk av deler fra kjøretøy som allerede var på markedet ved utløpsdatoen for et unntak er tillatt uten begrensninger siden de ikke er dekket av § 3–15.
- Inntil 1. juli 2007 gjelder de samme unntakene for nye (erstatnings)delers som er bestemt for reparasjon² av deler av kjøretøyet som er unntatt fra bestemmelsen i § 3–15.

1 «Tilsatt med hensikt» forstås som benyttet med vilje ved tillaging av et materiale eller en komponent for at stoffets fortsatte tilstedeværelse skal gi sluttproduktet en spesiell egenskap, kvalitet eller utseende. Bruken av gjenvunnet materiale som råmateriale for produksjon av nye produkter, hvor en andel gjenvunnet materiale kan inneholde en viss mengde regulert materialer, regnes ikke som tilsatt med hensikt.

2 Denne kommentaren knytter seg til erstatningsdelers og ikke til komponenter for normalt vedlikehold av kjøretøyer. Den gjelder ikke avbalanseringslodd for hjul, karbonbørster for elektriske motorer og bremsebelegg siden disse komponentene er dekket gjennom egne punkter.

Vedlegg IV. Krav til autodiesel og bensin

Tabell 1

Krav til bensin fra 1. juni 2000

Parameter	Enhet	Grenseverdier ¹		Analyse	
		Min	Maks	Metode	Publisert år
Research oktantall (RON)		95		EN 25164	1993
Motor oktantall (MON)		85		EN 25163	1993
Damptrykk, sommertid ²	kPa		70	pr. EN 13016-1 (DVPE)	1997
Destillasjon:				pr. EN-ISO 3405	1998
– fordampet ved 100 °C	v/v	46,0			
– fordampet ved 150 °C	v/v	75,0			
Svovelinhold ³	mg/kg		150	EN ISO 14596	1998 1995
				EN ISO 8754	1994
				EN 24260	
Blyinnhold	g/l		0,005	EN 237	1996
Hydrokarbonanalyse:					
– olefiner ⁴	v/v		18,0 ⁶	ASTM D1319	1995
– aromater ⁴	v/v		42,0	ASTM D1319	1995
– benzen ⁵	v/v		1,0	EN 12177	1998
				EN 238	1996
Oksygeninnhold ⁷	m/m		2,7	EN 1601	1997
				pr. EN 13132	1998
Oksygenater: ⁷				EN 1601	1997
				pr. EN 13132	1998
– Metanol, stabiliseringsmidler må tilsettes	v/v		3		
– Etanol, stabiliseringsmidler kan være nødvendig	v/v		5		
– Isopropylalkohol	v/v		10		
– Tertiær-butylalkohol	v/v		7		
– Isobutylalkohol	v/v		10		
– Etere som inneholder 5 eller flere karbon-atomer pr. molekyl	% v/v		15		
Andre oksygenater ⁸	v/v		10		

1 Verdiene som angis i spesifikasjonen er «virkelige verdier». Ved fastsettelse av grenseverdiene har vilkårene i ISO 4259 «Petroleumprodukter – bestemmelse og anvendelse av presisjonsdata i forhold til testmetoder» blitt lagt til grunn, og ved fastsettelse av en minimumsverdi har en minste forskjell på 2R over null vært anvendt (R = reproduserbarhet). Resultatene av de enkelte målingene skal tolkes på basis av kriteriene beskrevet i ISO 4259 (publisert i 1995).

2 Sommerperioden skal begynne senest 1. juni og slutte tidligst 31. august.

3 Ved disputt skal EN ISO 14596:1998 benyttes.

4 Innholdet av oksygenater skal bestemmes for å gjøre korreksjonene i henhold til avsnitt 13.2 i ASTM D1319:1995. Når etyl-tertiær-butyleter (ETBE) er til stede i prøven, skal aromatsonen bestemmes fra den rosa/brune ringen nedenfor den røde ringen som normalt benyttes når prøven ikke inneholder ETBE. Hvorvidt prøven inneholder ETBE kan bestemmes fra analysen nevnt i første setning i denne fotnoten. I denne sammenhengen skal ASTM D1319:1995 benyttes uten det valgfrie trinnet for pentanfjerning. Avsnittene 6.1, 10.1 og 14.1 skal derfor ikke benyttes.

5 Ved disputt skal EN 12177:1998 benyttes.

6 Med unntak for blyfri bensin regulær [minste motor oktantall (MON) på 81 og minste research oktantall (RON) på 91] hvor maksimalt olefininnhold skal være 21% v/v. Disse grenseverdiene skal ikke forhindre innføring av en annen blyfri bensin i markedet med lavere oktantall enn det som angis i dette vedlegget.

7 Ved disputt skal EN 1601:1997 benyttes.

8 Andre enverdige alkoholer med destillasjonssluttpunkt som ikke overstiger det destillasjonssluttpunktet som er angitt i nasjonale standarder, eller der disse mangler, i industrielle spesifikasjoner for motordrivstoff.

Tabell 2

Krav til autodiesel fra 1. juni 2000

Parameter	Enhet	Grenseverdier ¹		Analyse	
		Min	Maks	Metode	Publisert år
Cetantall		51,0		EN ISO 5165	1998
Densitet ved 15 °C ²	kg/m ³		845	EN ISO 3675 EN ISO 12185	1998 1996
Destillasjon: 95% punkt	°C		360	pr. EN ISO 3405	1998
Svovelinhold ³	mg/kg		350	EN ISO 14596 EN ISO 8754 EN 24260	1998 1995 1994
Polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) ⁴	m/m		11	IP 391	1995

1 Jf. fotnote 1 til tabell I.

2 Ved disputt skal EN ISO 3675:1998 benyttes.

3 Ved disputt skal EN ISO 14596:1998 benyttes.

4 PAH-innhold er definert som det totale aromatinnholdet minus innholdet av monoaromater som bestemt ved IP 391.

Tabell 3

Krav til bensin fra 1. januar 2005

Parameter	Enhet	Grenseverdier ¹		Analyse	
		Min	Maks	Metode	Publisert år
Research oktantall (RON)		95		EN 25164	1993
Motor oktantall (MON)		85		EN 25163	1993
Damptrykk, sommertid	kPa			pr. EN 13016-1 (DVPE)	1997
Destillasjon: – fordampet ved 100 °C – fordampet ved 150 °C	v/v			pr. EN ISO 3405	1998
Svovelinhold ²	mg/kg		50	pr. EN ISO 14596 EN ISO 8754 EN 24260	1998 1995 1994
Blyinnhold	g/l			EN 237	1996
Hydrokarbonanalyse:					
– olefiner ³	% v/v		35,0	ASTM	1995
– aromater ³	% v/v			D1319	1995
– benzen ⁴	% v/v			ASTM D1319 EN 12177 EN 238	1998 1996
Oksygeninnhold ⁵	m/m			EN 1601 pr. EN 13132	1997 1998

1 Jf. fotnote 1 til tabell I.

2 Ved disputt skal EN ISO 14596:1998 benyttes.

3 Jf. fotnote 4 til tabell I.

4 Ved disputt skal EN 12177:1998 benyttes.

5 Ved disputt skal EN 1601:1997 benyttes.

Tabell 4

Krav til autodiesel fra 1. januar 2005

Parameter	Enhet	Grenseverdier ¹		Analyse	
		Min	Maks	Metode	Publisert år
Cetantall				EN ISO 5165	1998
Densitet ved 15 °C ²	kg/m ³			EN ISO 3675	1998
				EN ISO 12185	1996
Destillasjon:	°C			pr. EN ISO 3405	1998
95% punkt				EN ISO 14596	1995
Svovelinhold ³	mg/kg		50	EN ISO 8754	1994
				EN 24260	
Polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) ⁴	m/m			IP 391	1995

1 Jf. fotnote 1 til tabell I.

2 Ved disputt skal EN ISO 3675:1998 benyttes.

3 Ved disputt skal EN ISO 14596:1998 benyttes.

4 Jf. fotnote 4 til tabell II.

Kapittel 4. Totalforbud mot stoff eller stoffblanding

§ 4-1. Forbud mot enkelte andre stoff eller stoffblandinger

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder:

Navn	CAS-nr.
a) DDT	50-29-3
b) aldrin	309-00-2
c) klordan	57-74-9
d) klordekon	143-50-0
e) dieldrin	60-57-1
f) endrin	72-20-8
g) heptaklor	76-44-8
h) mirex	2385-85-5
i) toksafen	8001-35-2
j) heksaklorbenzen	118-74-1
k) heksabrombifenyl	36355-01-8
l) lindan (HCH) inklusive blandinger av isomere	58-89-9
	608-73-1

Forbudet gjelder også forskning rettet mot bruk av disse stoffene eller stoffblandingene.

Kapittel 5. Omsetningsrestriksjoner for giftige stoffer

§ 5-1. Omsetning og import av meget giftige og giftige kjemikalier til privat bruk

Til privat bruk er det forbudt å importere kjemikalier merket med faresymbol og farebetegnelse «meget giftig» eller «giftig» i henhold til forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier. Forbudet mot privat import gjelder ikke for motorbensin eller dieselolje til transportformål som innføres på kjøretøyets drivstofftank eller i godkjente reservetanker.

Den som vil omsette kjemikalier som nevnt i første ledd til privat bruk, må ha tillatelse fra Statens forurensningstilsyn. Statens forurensningstilsyn kan fastsette nærmere vilkår for tillatelsen. Apotek er unntatt fra kravet om omsetningstillatelse.

Til privat bruk kan slike kjemikalier bare selges til personer over 18 år som ved rekvisisjon dokumenterer behov for kjemikaliene. En forutsetning er at kjemikaliene ikke kan erstattes med mindre farlige kjemikalier til den aktuelle bruken. Rekvisisjonen skal skrives på fastsatt skjema som fås ved henvendelse til politiet eller Statens forurensningstilsyn. Rekvisisjonen skal inneholde opplysninger om kjøperens navn og adresse, kjemikaliet handelsnavn, kjemikaliet bruksformål og ønsket mengde. Rekvisisjonen skal samtidig omfatte en erklæring fra kjøperen om at kjemikaliet bare vil bli brukt til det oppgitte formål, at kjemikaliet vil bli oppbevart forsvarlig, og at det ikke vil bli overdratt til andre. Rekvisisjonen skal ha påtegning fra politiet om at de tillater utlevering til det oppgitte formål. Rekvisisjonen er gyldig i ett år. Den skal leveres selgeren samtidig med utleveringen av kjemikaliene, og selgeren skal oppbevare den i minst to år.

Før utlevering har selgeren plikt til å forvise seg om at kjøperen tilfredsstiller kravene i denne bestemmelsen. Utleveres kjemikalier til andre enn kjøperen, må denne fremlegge skriftlig fullmakt fra kjøperen. Kjemikalier omfattet av denne paragrafen må uansett ikke utleveres til personer under 18 år.

Omsetningsrestriksjonene gjelder ikke for motorbensen, dieselolje til transportformål, parafin, fyringsolje til faste eller mobile anlegg og som selges i detalj fra tankbil, og brensel som selges i lukkede systemer som f.eks. gassflasker med flytende gass. Restriksjonene gjelder heller ikke for ferdigproduserte farger og penner til kunstnerisk bruk og for ferdigformulerte kjemikalier i pulver- eller væskeform til fotografisk bruk. Ferdigformulerte fotokjemikalier som er klassifisert som kreftfremkallende, arvestoff- eller reproduksjonsskadelige og tildelt faresymbolet «giftig», i henhold til forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier, kan derimot ikke omsettes til privat bruk.

Kapittel 6. Regulering av ozonreduserende stoffer

§ 6-1. Formål

Formålet med bestemmelsene i dette kapitlet er å hindre utslipp av stoffer som fører til nedbrytning av ozonlaget i stratosfæren.

§ 6-2. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet fastsetter regler om produksjon, import, eksport, omsetning, bruk, gjenvinning, gjenbruk, regenerering og destruksjon av ozonreduserende stoffer, og om produksjon, import, eksport, omsetning og bruk av produkter og utstyr som inneholder kjemiske stoffer som kan føre til nedbrytning av ozonlaget i stratosfæren.

Med ozonreduserende stoffer menes stoffer som framgår av vedlegg I til dette kapitlet. Med nye ozonreduserende stoffer menes stoffer som framgår av vedlegg II til dette kapitlet.

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder i riket, herunder Svalbard og Jan Mayen, om bord på norske skip, om bord på norske luftfartøyer i områder som ikke er undergitt noen stats høyhetsrett og på anlegg og innretninger på den norske kontinentalsokkel.

§ 6-3. Forbud mot produksjon, import, eksport og bruk av ozonreduserende stoffer og blandinger

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og bruke ozonreduserende stoffer som ren vare eller i blandinger hvis det ikke er tillatt etter denne paragraf, § 6-7 til § 6-18 eller ved særskilt tillatelse etter § 6-6.

Forbudet mot bruk av KFK, tetraklormetan (karbontetraklorid) og 1,1,1-trikloretan (metylkloroform) som ren vare eller i blandinger gjelder ikke bruk til laboratorieformål frem til 31. desember 2005. Det er likevel forbudt å bruke ozonreduserende stoffer til olje i vannanalyser.

Forbudet mot bruk av ozonreduserende stoffer gjelder ikke bruk som innsatskjemikalium ved produksjon av andre kjemikalier, hvor stoffet omdannes fullstendig i prosessen og hvor utslippene er ubetydelige.

Forbudet mot produksjon av ozonreduserende stoffer gjelder ikke ozonreduserende stoff som oppstår i ubetydelige mengder ved tilvirkning av andre kjemiske stoffer.

§ 6-4. Forbud mot omsetning av ozonreduserende stoffer og blandinger

Det er forbudt å omsette følgende ozonreduserende stoffer som ren vare eller i blandinger uten særskilt tillatelse etter § 6-6:

KFK, halon, tetraklormetan (karbontetraklorid), 1,1,1-trikloretan (metylkloroform), HBFK og bromklormetan.

Forbudet mot omsetning av halon gjelder ikke omsetning til bruksformål som er tillatt etter § 6-10.

§ 6-5. Nye ozonreduserende stoffer

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke nye ozonreduserende stoffer som framgår av vedlegg II til dette kapitlet.

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bestemmer kan ved forskrift tilføye til vedlegg II til dette kapitlet nye stoffer som ifølge Montrealprotokollens faglige panel har betydelig ozonreduserende evne.

§ 6-6. Tillatelse

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bestemmer kan gi tillatelse til produksjon, import, eksport, omsetning og bruk av ozonreduserende stoffer og stoffblandinger.

For produksjon og import av HKFK og metylbromid kan det bare gis tillatelse innenfor grensene i nedtrappingsplanen i vedlegg III til dette kapitlet eller i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser.

Ozonreduserende stoffer og blandinger skal uansett ikke produseres, importeres eller omsettes i engangsbeholdere, unntatt til essensielle bruksområder.

§ 6-7. Forbud mot produksjon, import og eksport av produkter og utstyr

Det er forbudt å produsere, importere og eksportere produkter og utstyr som inneholder følgende ozonreduserende stoffer:

KFK, halon, tetraklormetan (karbontetraklorid), 1,1,1-trikloretan (metylkloroform), metylbromid, HBFK og bromklormetan.

Det er også forbudt å eksportere produkter som er avhengig av tilgang til stoffene i første ledd for fortsatt å fungere.

§ 6–8. Forbud mot omsetning av produkter og utstyr

Det er forbudt å omsette produkter og utstyr som inneholder følgende ozonreducerende stoffer:

KFK, halon, tetraklormetan (karbontetraklorid), 1,1,1-trikloreten (metylkloroform), HBFK og bromklormetan.

§ 6–9. Forbud mot bruk av produkter med tetraklormetan (karbontetraklorid) og 1,1,1-trikloreten (metylkloroform)

Det er forbudt å bruke produkter med tetraklormetan (karbontetraklorid) eller 1,1,1-trikloreten (metylkloroform).

§ 6–10. Utfasing av faste brannsløkkeanlegg og håndsløkkere

Håndsløkkere med halon skal tas ut av bruk innen 31. desember 2003.

Det er forbudt å installere og ha faste brannsløkkeanlegg med halon.

Om bord på skip og flyttbare innretninger er det likevel tillatt å ha brannsløkkeanlegg med halon frem til 31. desember 2003.

Forbudene mot faste brannsløkkeanlegg og håndsløkkere med halon i første og andre ledd gjelder ikke for kritiske bruksområder som definert i vedlegg IV til dette kapitlet.

Forbudet mot bruk av halon i § 6–3 gjelder ikke for etterfylling av halon til kritiske bruksområder som definert i vedlegg IV til dette kapitlet.

§ 6–11. Unntak for import og omsetning av brannsløkkeanlegg med halon

Forbudene i § 6–7 og § 6–8 mot import og omsetning av produkter og utstyr gjelder ikke for brannsløkkeanlegg med halon til kritiske bruksområder som definert i vedlegg IV til dette kapitlet.

§ 6–12. Unntak for import, eksport og omsetning av kjøretøy med KFK i klimaanlegg

Forbudet i § 6–8 mot omsetning gjelder ikke for kjøretøy med KFK i klimaanlegg dersom kjøretøyet ble importert før 31. desember 1993, dersom kjøretøyet klimaanlegg er installert før 1. juli 1991, eller dersom import eller installasjon er foretatt senere med dispensasjon fra SFT etter forskrift 21. januar 1991 nr. 55 om tilvirkning, innførsel, utførsel og bruk av klorfluorkarboner (KFK) og haloner, opphevet fra 1. januar 2003.

Forbudet i § 6–7 mot import og eksport og forbudet i § 6–8 mot omsetning gjelder ikke for kjøretøy produsert før 1. oktober 2000, dersom kjøretøyet innføres eller utføres som flyttegods i forbindelse med at eieren flytter til eller fra Norge, eller dersom kjøretøyet er bevaringsverdig, jf. forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) § 1–8 og § 1–9.

§ 6–13. Unntak for omsetning av brukte kuldemøbler med KFK som kuldemedium

Forbudet i § 6–8 mot omsetning gjelder ikke for brukte kuldemøbler med KFK som kuldemedium, dersom fyllingen er mindre enn 1 kg pr. enhet og dersom kuldemøblene er produsert før 1. juli 1991 eller senere med dispensasjon fra SFT etter forskrift 21. januar 1991 nr. 55 om tilvirkning, innførsel, utførsel og bruk av klorfluorkarboner (KFK) og haloner.

§ 6–14. Unntak for inhalatorer med doseringsinnretning

Bestemmelsene i dette kapitlet er ikke til hinder for import og omsetning av KFK-holdige legemidler av typen inhalator med avmålt dose (MDI).

§ 6–15. Forbud mot produksjon, import, omsetning og installasjon av utstyr og produkter med HKFK

Det er forbudt å produsere, importere, omsette og installere utstyr og produkter som inneholder HKFK. For utstyr og produkter som er regulert i § 6–16 til § 6–18, gjelder forbudet mot produksjon, import, omsetning og installasjon likevel ikke før fra den dagen reguleringen trer i kraft. Produkter og utstyr som er produsert før bruksbegrensningen trer ikraft, kan likevel importeres, omsettes og installeres.

§ 6–16. HKFK i klimaanlegg og varmepumper

Forbudet i § 6–9 mot bruk av HKFK gjelder ikke før fra 1. januar 2004 for utstyr til reversible klima- og varmepumpeanlegg produsert etter 31. desember 2003, fra 31. desember 2008 for militært bruk av motorkjøretøy, traktor, terrenggående kjøretøy og tilhengervogn.

Forbudet i § 6–3 mot bruk av HKFK gjelder ikke for etterfylling eller vedlikehold av kulde- og klimaanlegg som er lovlig produsert, importert, omsatt og installert i forhold til tidligere reguleringer. Fra 1. januar 2010 er det likevel forbudt å bruke ny HKFK til etterfylling eller vedlikehold av slike kulde- og klimaanlegg. Fra 1. januar 2015 er også etterfylling eller vedlikehold med brukt eller gjenvunnet HKFK forbudt.

§ 6–17. HKFK til produksjon av skum

Forbudet i § 6–3 mot bruk av HKFK gjelder ikke for produksjon av stivt isolasjonsskum før fra 1. januar 2004.

Det er likevel forbudt å bruke HKFK til produksjon av

- polyetylenisolasjonsskum,
- polyuretanskum til apparater og maskiner,
- polyuretan lamitatskum med fleksibel overflate,
- polyuretan sandwichpanel, og
- ekstrudert polystyrenskum.

De tre siste skumtypene kan likevel produseres til isolasjon av kjøletransport fram til 1. januar 2004.

§ 6–18. HKFK til andre formål

Forbudet i § 6–3 mot bruk av HKFK gjelder ikke bruk av HKFK

- a) til analyseformål,
- b) som bæregass ved sterilisering i lukkede systemer for utstyr produsert før 31. desember 1997,
- c) som prosesshjelpstoff (vedlegg V til dette kapitlet),
- d) til erstatning for eksisterende halon til brannslukningsformål til kritiske bruksområder (vedlegg IV til dette kapitlet) på følgende vilkår:
  - halon i anlegget skal fjernes fullstendig,
  - fjernet halon skal destrueres,
  - 70% av destruksjonskostnadene skal dekkes av leverandøren av HKFK,
  - den ansvarlige for anlegget/fjerningen skal rapportere den mengde halon som er erstattet til Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger.

§ 6–19. Gjenvinning og destruksjon av brukte ozonreduserende stoffer

I forbindelse med service og vedlikehold, eller før demontering eller avhending skal den ansvarlige for operasjonen sørge for at ozonreduserende stoffer i kjøle-, klima- og varmpumper, i utstyr som inneholder løsemidler og i brannslukkeutstyr gjenvinnes for destruksjon, gjenbruk eller regenerering.

Ozonreduserende stoffer i andre produkter, installasjoner og utstyr skal gjenvinnes hvis det er praktisk mulig.

Destruksjon skal skje ved hjelp av anerkjent destruksjonsteknologi.

For KFK-holdige kuldemøbler gjelder likevel forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 2.

§ 6–20. Forebygging av utslipp

Alle praktisk gjennomførbare forebyggingstiltak skal treffes for å hindre og begrense utslipp av ozonreduserende stoffer.

Den ansvarlige for fast utstyr med kuldemediefylling på mer enn 3 kg plikter å sørge for at utstyret kontrolleres for lekkasje årlig.

Den som bruker metylbromid til desinfeksjon av jord, skal sørge for at jorden dekkes med en praktisk talt ugjennomtrengelig duk/folie i et tilstrekkelig tidsrom, eller det skal benyttes en annen metode som sikrer minst like god beskyttelse av miljøet.

Vedlegg til kapittel 6**Vedlegg I. Kjemiske stoff som fører til nedbryting av ozonlaget (ozonreduserende stoff)****Klorfluorkarboner (KFK)**

<i>Kjemisk formel</i>	<i>Handelsnavn</i>	<i>ODP-verdi*</i>
CFCl ₃	(KFK 11)	1,0
CF ₂ Cl ₂	(KFK 12)	1,0
C ₂ F ₃ Cl ₃	(KFK 113)	0,8
C ₂ F ₄ Cl ₂	(KFK 114)	1,0
C ₂ F ₅ Cl	(KFK 115)	0,6
CF ₃ Cl	(KFK 13)	1,0
C ₂ FCl ₅	(KFK 111)	1,0
C ₂ F ₂ Cl ₄	(KFK 112)	1,0
C ₃ FCl ₇	(KFK 211)	1,0
C ₃ F ₂ Cl ₆	(KFK 212)	1,0
C ₃ F ₃ Cl ₅	(KFK 213)	1,0
C ₃ F ₄ Cl ₄	(KFK 214)	1,0
C ₃ F ₅ Cl ₃	(KFK 215)	1,0
C ₃ F ₆ Cl ₂	(KFK 216)	1,0
C ₃ F ₇ Cl	(KFK 217)	1,0

* ODP (Ozone-Depleting Potential) angir stoffenes relative evne til å bryte ned ozon.

Halon

<i>Kjemisk formel</i>	<i>Handelsnavn</i>	<i>ODP-verdi*</i>
CF ₂ BrCl	(halon 1211)	3,0
CF ₃ Br	(halon 1301)	10,0
C ₂ F ₄ Br ₂	(halon 2402)	6,0

* ODP (Ozone-Depleting Potential) angir stoffenes relative evne til å bryte ned ozon.

Tetraklormetan (karbontetraklorid)

<i>Kjemisk formel</i>	<i>Handelsnavn</i>	<i>ODP-verdi*</i>
CCl ₄		1,1

* ODP (Ozone-Depleting Potential) angir stoffenes relative evne til å bryte ned ozon.

1,1,1-trikloreten (metylchloroform)

<i>Kjemisk formel</i>	<i>Handelsnavn</i>	<i>ODP-verdi*</i>
C ₂ H ₃ Cl ₃		0,1

* ODP (Ozone-Depleting Potential) angir stoffenes relative evne til å bryte ned ozon.

Metyl bromid

<i>Kjemisk formel</i>	<i>Handelsnavn</i>	<i>ODP-verdi*</i>
CH ₃ Br		0,6

* ODP (Ozone-Depleting Potential) angir stoffenes relative evne til å bryte ned ozon.

Hydrobromfluorkarboner (HBFK)

<i>Kjemisk formel</i>	<i>Handelsnavn</i>	<i>ODP-verdi*</i>
CHBr ₂		1,00
CHF ₂ Br	(HBFK-22B1)	0,74
CH ₂ FBr		0,73
C ₂ HFBr ₄		0,8
C ₂ HF ₂ Br ₃		1,8
C ₂ HF ₃ Br ₂		1,6
C ₂ HF ₄ Br		1,2
C ₂ H ₂ FBr ₃		1,1
C ₂ H ₂ F ₂ Br ₂		1,5
C ₂ H ₂ F ₃ Br		1,6
C ₂ H ₃ FBr ₂		1,7
C ₂ H ₃ F ₂ Br		1,1
C ₂ H ₄ FBr		0,1
C ₃ HFBr ₆		1,5
C ₃ HF ₂ Br ₅		1,9
C ₃ HF ₃ Br ₄		1,8
C ₃ HF ₄ Br ₃		2,2
C ₃ HF ₅ Br ₂		2,0
C ₃ HF ₆ Br		3,3
C ₃ H ₂ FBr ₅		1,9
C ₃ H ₂ F ₂ Br ₄		2,1
C ₃ H ₂ F ₃ Br ₃		5,6
C ₃ H ₂ F ₄ Br ₂		7,5
C ₃ H ₂ F ₅ Br		1,4
C ₃ H ₃ FBr ₄		1,9
C ₃ H ₃ F ₂ Br ₃		3,1
C ₃ H ₃ F ₃ Br ₂		2,5
C ₃ H ₃ F ₄ Br		4,4
C ₃ H ₄ FBr ₃		0,3
C ₃ H ₄ F ₂ Br ₂		1,0
C ₃ H ₄ F ₃ Br		0,8
C ₃ H ₅ FBr ₂		0,4
C ₃ H ₅ F ₂ Br		0,8
C ₃ H ₆ FBr		0,7

* ODP (Ozone-Depleting Potential) angir stoffenes relative evne til å bryte ned ozon.

Hydroklorfluorkarboner (HKFK)

<i>Kjemisk formel</i>	<i>Handelsnavn</i>	<i>ODP-verdi*</i>
CHCl ₂	(HCFC-21)	0,040
CHF ₂ Cl	(HCFC-22)	0,055
CH ₂ FCl	(HCFC-31)	0,020
C ₂ HFCl ₄	(HCFC-121)	0,040
C ₂ HF ₂ Cl ₃	(HCFC-122)	0,080

<i>Kjemisk formel</i>	<i>Handelsnavn</i>	<i>ODP-verdi*</i>
C ₂ HF ₃ Cl ₂	(HCFC-123)	0,020
C ₂ HF ₄ Cl	(HCFC-124)	0,022
C ₂ H ₂ FCl ₃	(HCFC-131)	0,050
C ₂ H ₂ F ₂ Cl ₂	(HCFC-132)	0,050
C ₂ H ₂ F ₃ Cl	(HCFC-133)	0,060
C ₂ H ₃ FCl ₂	(HCFC-141)	0,070
CH ₃ CFCl ₂	(HCFC-141b)	0,110
C ₂ H ₃ F ₂ Cl	(HCFC-142)	0,070
CH ₃ CF ₂ Cl	(HCFC-142b)	0,065
C ₂ H ₄ FCl	(HCFC-151)	0,005
C ₃ HFCl ₆	(HCFC-221)	0,070
C ₃ HF ₂ Cl ₅	(HCFC-222)	0,090
C ₃ HF ₃ Cl ₄	(HCFC-223)	0,080
C ₃ HF ₄ Cl ₃	(HCFC-224)	0,090
C ₃ HF ₅ Cl ₂	(HCFC-225)	0,070
CF ₃ CF ₂ CHCl ₂	(HCFC-225ca)	0,025
CF ₂ ClCF ₂ CHClF	(HCFC-225cb)	0,033
C ₃ HF ₆ Cl	(HCFC-226)	0,100
C ₃ H ₂ FCl ₅	(HCFC-231)	0,090
C ₃ H ₂ F ₂ Cl ₄	(HCFC-232)	0,100
C ₃ H ₂ F ₃ Cl ₃	(HCFC-233)	0,230
C ₃ H ₂ F ₄ Cl ₂	(HCFC-234)	0,280
C ₃ H ₂ F ₅ Cl	(HCFC-235)	0,520
C ₃ H ₃ FCl ₄	(HCFC-241)	0,090
C ₃ H ₃ F ₂ Cl ₃	(HCFC-242)	0,130
C ₃ H ₃ F ₃ Cl ₂	(HCFC-243)	0,120
C ₃ H ₃ F ₄ Cl	(HCFC-244)	0,140
C ₃ H ₄ FCl ₃	(HCFC-251)	0,010
C ₃ H ₄ F ₂ Cl ₂	(HCFC-252)	0,040
C ₃ H ₄ F ₃ Cl	(HCFC-253)	0,030
C ₃ H ₅ FCl ₂	(HCFC-261)	0,020
C ₃ H ₅ F ₂ Cl	(HCFC-262)	0,020
C ₃ H ₆ FCl	(HCFC-271)	0,030

* ODP (Ozone-Depleting Potential) angir stoffenes relative evne til å bryte ned ozon.

Bromklormetan

<i>Kjemisk formel</i>	<i>Handelsnavn</i>	<i>ODP-verdi*</i>
CH ₂ BrCl	(halon 1011 bromklormetan)	0,12

* ODP (Ozone-Depleting Potential) angir stoffenes relative evne til å bryte ned ozon.

Vedlegg II. Nye kjemiske stoff som fører til nedbryting av ozonlaget

N-propylbromid

Vedlegg III. Utfasingsplaner

Hydroklorfluorkarboner (HKFK)

- 15% reduksjon fra 1. januar 2002
- 55% reduksjon fra 1. januar 2003
- 70% reduksjon fra 1. januar 2004
- 75% reduksjon fra 1. januar 2008
- 100% reduksjon fra 1. januar 2010.

Reduksjonen beregnes i forhold til et basisnivå som tilsvarer HKFK-forbruket i 1989 pluss 2,0 prosent av KFK-forbruket i 1989, vektet etter ozonreducerende evne (ODP-tonn).

Metylbromid

- 60% reduksjon fra 1. januar 2001
  - 75% reduksjon fra 1. januar 2003
  - 100% reduksjon fra 1. januar 2005.
- Reduksjonen beregnes ut fra metylbromidforbruket i 1991.

Vedlegg IV. Kritisk bruk av halon

Bruk av halon 1301:

- i fly til beskyttelse av besetningsrom, motorrom, lasterom og tørre rom samt til eksplosjonsundertrykkende formål i drivstofftanker,
- i militære fartøyer til beskyttelse av bemannede rom og i motorrom,
- til eksplosjonsundertrykkende formål i bemannede rom hvor brennbare væsker og/eller gassutslipp kan forekomme på følgende områder:
  - flyttbare innretninger i olje, gass og petrokjemisk sektor,
  - eksisterende lasteskip.

Bruk av halon 1211:

- i militære fartøyer til beskyttelse av besetningsrom og motorrom,
- i håndholdte brannslukkere og faste brannslukkeanlegg for motorer til bruk om bord i fly,
- i fly til beskyttelse av besetningsrom, motorrom, lasterom og tørre rom.

Vedlegg V. Prosesshjelpstoff

- Bruk av karbontetraklorid til utskilling av nitrogentriklorid ved framstilling av klor og kaustisk soda,
- bruk av karbontetraklorid ved gjenvinning av klor fra restgass fra klorframstilling,
- bruk av karbontetraklorid ved framstilling av klorkautsjuk,
- bruk av karbontetraklorid ved framstilling av isobutylacetofenon (ibuprofen – smertestillende legemiddel),
- bruk av karbontetraklorid ved framstilling av polyfenylentereftalamid,
- bruk av KFK-11 ved framstilling av tynn folie av syntetiske polyolefinfibrer,
- bruk av KFK-113 ved framstilling av vinorelbin (legemiddel),
- bruk av KFK-12 i den fotokjemiske syntesen av perfluorpolyeterpolyperoksid-prekursorer til Z-perfluorpolyeter og bifunksjonelle derivater,
- bruk av KFK-113 for å redusere perfluorpolyeterpolyperoksid-mellomprodukter for å framstille perfluorpolyeterdiesterer,
- bruk av KFK-113 for å framstille perfluorpolyeterdioler med høy funksjonalitet,
- bruk av karbontetraklorid ved framstilling av tralometrin (insektmiddel), og
- bruk av HKFK i ovennevnte prosesser når det skjer for å erstatte KFK eller karbontetraklorid.

Kapittel 7. Avsluttende bestemmelser

§ 7-1. Unntak

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger, kan ved forskrift eller enkeltvedtak gjøre unntak fra denne forskriften og sette de vilkår som er nødvendige for å motvirke skade eller ulempe.

§ 7-2. Tilsyn

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger, fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften og vedtak truffet i medhold av forskriften overholdes. Sjøfartsdirektoratet fører tilsyn med at bestemmelsene i kapittel 6 overholdes om bord på sivile norske skip.

§ 7-3. Klage

Enkeltvedtak truffet av Statens forurensningstilsyn i medhold av forskriften kan påklages til Miljøverndepartementet. Enkeltvedtak truffet av Sjøfartsdirektoratet i medhold av kapittel 6 kan påklages til Miljøverndepartementet.

§ 7-4. Tvangsmulkt

For å sikre at forskriften eller vedtak truffet i medhold av forskriften blir gjennomført, kan Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bestemme treffe vedtak om tvangsmulkt etter produktkontrollloven § 13.

For å sikre at bestemmelsene i kapittel 6 eller vedtak truffet i medhold av kapittel 6 blir gjennomført, kan Sjøfartsdirektoratet treffe vedtak om tvangsmulkt etter sjødyktighetsloven § 124.

§ 7-5. Straff

Overtredelse av forskriften eller vedtak truffet i medhold av forskriften straffes etter produktkontrollloven § 12 hvis ikke strengere straffebestemmelser kommer til anvendelse. Overtredelse av bestemmelsene i kapittel 6 kan også straffes i henhold til straffeloven § 427.

§ 7-6. Fordeling av myndighet

I tillegg til det som fremgår av bestemmelsene i denne forskriften, er rette forurensningsmyndighet den eller de som i henhold til tidligere delegeringsvedtak i Miljøverndepartementet eller Statens forurensningstilsyn er tildelt myndighet på områder som faller innenfor denne forskriftens virkeområde.

§ 7–7. Ikrafttredden og oppheving av gjeldende forskrifter

Forskriften trer i kraft 1. juli 2004. Fra samme tidspunkt oppheves:

- forskrift 28. juli 1999 nr. 944 om forbud mot ftalater i leketøy og en del sped- og småbarnsprodukter til barn under 36 måneder,
- forskrift 22. mars 2000 nr. 287 om kvaliteten på bensin og autodiesel til bruk i motorvogner,
- forskrift 20. desember 2002 nr. 1818 om ozonreducerende stoffer,
- forskrift 20. desember 2002 nr. 1823 om begrensninger i bruk m.m. av enkelte farlige kjemikalier,
- forskrift 12. mars 2004 nr. 535 om endring i forskrift 20. desember 2002 nr. 1823 om begrensninger i bruk m.m. av enkelte farlige kjemikalier.

14. juni Nr. 923 2004**Forskrift om endring i forskrift om årsavgift for motorvogn.**

Fastsatt av Finansdepartementet 14. juni 2004 med hjemmel i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter og Stortingets vedtak om årsavgift. Kunngjort 24. juni 2004.

I

I forskrift 4. juli 1986 nr. 1433 om årsavgift for motorvogn gjøres følgende endring:

§ 5 nytt siste ledd skal lyde:

Beløp under 50 kroner refunderes ikke.

II

Endringen trer i kraft 1. juli 2004.

17. juni Nr. 924 2004**Forskrift om endring i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).**

Fastsatt av Vegdirektoratet 17. juni 2004 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Kunngjort 24. juni 2004.

I

I forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) gjøres følgende endringer:

Ny § 1–15 skal lyde:

§ 1–15. Spesielle unntak for bil

Bil som er i den utførelse den ble levert fra fabrikken (original utførelse) er unntatt fra kravene i denne forskrift såfremt det fremlegges registreringsdokumentasjon eller dokumentasjon fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at kravene for godkjenning i annet EØS-land eller USA er tilfredsstillt, jf. § 3–1 nr. 8 og § 6–11 nr. 4. Bilen må imidlertid ha lykter med farge som angitt i kapittel 28.

Unntaket etter første ledd gjelder uavhengig av om bilen tidligere har vært registrert i annet land. For bil som tidligere har vært registrert gjelder de krav som gjaldt på tidspunkt for registrering. Bil som ikke tidligere har vært registrert må tilfredsstillte de kravene som gjelder når bilen fremstilles for godkjenning i Norge, eventuelt godkjenningstidspunkt i annet land hvis dette kan godtgjøres.

Bil som ikke tidligere er registrert må uansett oppfylle følgende krav:

- § 13–2, dekk på bil – støykrav, jf. direktiv 92/23/EØF som senest endret ved direktiv 2001/43/EF,
- § 16–2, bilbelter, jf. direktiv 77/541/EØF som senest endret ved direktiv 2000/3/EF for bil i gruppe M1,
- § 24–5, støy fra bil, jf. direktiv 70/157/EØF som senest endret ved direktiv 1999/101/EF,
- Kapittel 25, avgasser, jf. direktiv 70/220/EØF som senest endret ved direktiv 2002/80/EF og direktiv 88/77/EØF som senest endret ved direktiv 2001/27/EF og
- § 49–1 opplysninger om CO₂ -utslipp og drivstofforbruk, jf. direktiv 80/1268/EØF som senest endret ved direktiv 1999/100/EF.

§ 2–7 nr. 1 skal lyde:

1. *EØF-typegodkjenning av biler og deres tilhengere:* Den rutine der en EØS-stat fastslår at en kjøretøytype, en type system, del eller teknisk enhet oppfyller de relevante tekniske krav i direktiv 70/156/EØF, som endret senest ved direktiv 2001/116/EF, eller et særdirktiv oppført på den fullstendige liste i vedlegg IV eller XI i nevnte direktiv.

§ 3–1 nr. 8 nytt tredje ledd skal lyde:

Kjøretøy som kan enkeltgodkjennes etter kapittel 6, jf. § 6–11 er unntatt fra kravet om EØF-typegodkjenning, jf. også § 1–15.

§ 6–11 nytt nr. 4 skal lyde:

4. Bil som omfattes av unntaket etter § 1–15 kan bare enkeltgodkjennes. For bil i gruppe M1 som ikke tidligere er registrert, er adgangen ytterligere begrenset slik at samme importør ikke kan enkeltgodkjenne mer enn 10 biler av samme type som definert i direktiv 70/156/EØF som endret senest ved direktiv 2001/116/EF, jf. også § 3–1 nr. 8.

Godkjenning etter denne bestemmelse kan kun skje ved Statens Vegvesen, Region Sør, Drammen trafikkstasjon.

Nåværende § 6–11 nr. 4 blir nytt nr. 5.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2004.

17. juni Nr. 925 2004

Forskrift om endring i forskrift om legemidler (legemiddelforskriften).

Fastsatt av Helsedepartementet 17. juni 2004 med hjemmel i lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddeloven) § 6 fjerde ledd, jf. delegeringsvedtak 6. juni 2003 nr. 671. Kunngjort 24. juni 2004.

I

I forskrift 22. desember 1999 nr. 1559 om legemidler (legemiddelforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 14–3 skal lyde:

Avgift fastsettes etter § 15–3.

§ 15–3 skal lyde:

Statens legemiddelverk kan kreve inn avgift for behandling av søknad om:

- a) markedsføringstillatelse
- b) fornyelse av markedsføringstillatelse
- c) endringer av grunnlaget for markedsføringstillatelse.

Avgift kan videre kreves for:

- a) vurdering av klinisk utprøving av legemiddel
- b) utstedelse av WHO-sertifikater
- c) oppdrag som referanseland i gjensidig anerkjennelsesprosedyre.

Statens legemiddelverk kan også kreve inn en kontrollavgift på legemiddelproduzentenes omsetning, basert på grossist innkjøpspris.

Statens legemiddelverk kan kreve inn avgift for behandlingen av søknader om godkjenning av et legemiddel for pliktmessig refusjon, herunder søknader om pliktmessig refusjon for nytt virkestoff, synonympreparat, ny indikasjon, ny formulering, ny legemiddelform, ny kombinasjon eller ny styrke.

Avgiftene etter første til fjerde ledd fastsettes av Helsedepartementet og tilfaller statskassen.

Statens legemiddelverk kan, når særlige grunner foreligger, frafalle kravet om avgift.

II

Endringene trer i kraft straks.

Merknader til bestemmelsene:

En søknad om pliktmessig refusjon kan inneholde flere styrker. Den foreslåtte avgiften vil gjelde per søknad uavhengig av antall styrker og formuleringer.

21. juni Nr. 926 2004

Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos psykolog.

Fastsatt av Helsedepartementet 21. juni 2004 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–7 femte ledd og § 22–2 andre ledd. Kunngjort 24. juni 2004.

Kapittel I. Regler

§ 1.

1. Trygden yter stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos psykolog når undersøkelsen og behandlingen skjer i forbindelse med sykdom som trygden ellers er stønadspiktig for.

Stønaden ytes etter takstene i kapittel II. Ved behandling av barn og ungdom under 18 år og ved behandling av pasienter med HIV-infeksjon ytes det stønad etter honorartakstene.

2. Denne forskriften gjelder ikke når en psykolog foretar undersøkelse eller behandling i en helseinstitusjon hvor vedkommende er ansatt.

§ 2. Det er et vilkår for rett til stønad at undersøkelsen og behandlingen skjer hos psykolog som er godkjent spesialist i klinisk psykologi.

Det er videre et vilkår at medlemmet er henvist fra lege eller fra barnevernsadministrasjonens leder. Dette gjelder likevel ikke for opptil tre utredende undersøkelser eller samtaler, se merknad til takst 10 a–d.

§ 3. Det ytes bare stønad for undersøkelse og behandling hos en psykolog i forbindelse med den samme sykdommen. Det kan gjøres unntak hvis det foreligger spesielle forhold som tilsier det. Saken må i så fall forelegges trygdekontoret på forhånd.

§ 4. Ved krav om stønad skal medlemmet legge fram spesifisert regning med oppgave over antall undersøkelser eller behandlinger og dato for disse på blankett fastsatt av Rikstrygdeverket. Regningen skal være kvittert av psykologen.

§ 5. Psykologen plikter å føre journaler og kartotek for å kunne gi de opplysninger og oversikter som trygdens organer krever, og plikter for øvrig å følge gjeldende bestemmelser i folketrygdløven og i forskrifter som er gitt med hjemmel i denne loven.

§ 6. Med Rikstrygdeverkets samtykke kan trygdekontoret inngå avtale med en psykolog om direkte oppgjør med trygden. Stønaden utbetales da direkte til psykologen, som ikke kan kreve av medlemmet den delen av honoraret som trygden dekker.

§ 7. Hvis medlemmet på grunn av sin helsetilstand ikke kan møte fram på behandlingsstedet, dekker det regionale helseforetaket reiseutgiftene for psykologen etter lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–1a første ledd nr. 6.

Trygden yter reisetillegg i samsvar med reglene og takstene i kapittel II. Reisetillegg utbetales direkte til psykologen mot innsending av spesifisert regning.

Kapittel II. Takster

Takstene omfatter nødvendig for- og etterarbeid, journalføring etc. Når det gjelder takstene 10 og 21–25, omfatter tidsangivelsen bare den tiden som går med til selve utredningen/behandlingen.

Det godtgjøres bare for én behandling per dag. Ved kombinasjon av individuell behandling og enten gruppebehandling eller psykoterapeutisk familiararbeid på samme dag, kan to behandlinger godtas.

Takstene 21, 22, 25 og 26 kan ikke kombineres med takst 10 i samme behandlingsseanse.

Det godtgjøres ikke for behandlings-/rådgivningsseanser ut over 3 timer for hver av takstene 10, 21–25 og 31.

1. Utredende samtaler hos psykolog

		Honorar kroner	Refusjon kroner	Egenandel kroner
10 a	Utredende undersøkelse/samtale pr. gang, minst 1 time	411	166	245
10 b	Utredende undersøkelse/samtale pr. gang, minst 1/2 time	245	0	245
10 c	Utredende undersøkelse/samtale pr. gang, minst 2 timer	767	277	490
10 d	Utredende undersøkelse/samtale pr. gang, minst 3 timer	1072	337	735
10 e	Tillegg for krisepsykologisk behandling pr. gang	241	241	0

Merknad: Stønad ytes for inntil tre undersøkelser eller samtaler uten forutgående henvisning.

Takst 10 a–d kan også benyttes ved krisepsykologisk behandling. Taksten er da hovedsakelig ment for førstegangsbehandling i en særlig akutt situasjon som forårsaker store påkjenninger. Stønad ytes etter honorartakster for inntil tre behandlinger. Det ytes i tillegg stønad etter takst 10 e.

2. Undersøkelse hos psykolog

		Honorar kroner	Refusjon kroner	Egenandel kroner
11	Intelligensvurdering/evnevurdering	700	700	0
12	Spesielle funksjonsundersøkelser	400	400	0
3	Miljøvurdering	544	544	0
18	Personlighetsvurdering	1200	1200	0
19 a	Nevropsykologisk undersøkelse	697	697	0
19 b	Omfattende nevropsykologiske undersøkelser	1832	1832	0

Merknad til takst 11–19: En av undersøkelsestakstene kan benyttes én gang ved utredende samtale uten henvisning fra lege.

Takstene kan ikke utløses ved utelukkende å bruke informasjon som er innhentet ved bruk av tester som inngår i andre undersøkelser.

Hjelpespersonell kan foreta testing og scoring på psykologens kontor ved bruk av takstene. Psykologen må være tilgjengelig for råd og veiledning.

Merknad til takst 11, 13, 19: Taksten kan benyttes én gang i et behandlingsår. Dersom det i særskilte tilfeller er behov for ytterligere bruk av taksten, må dette begrunnes på regningskortet.

Merknad til takst 12: Taksten kan benyttes inntil fire ganger i et behandlingsår. Dersom det i særskilte tilfeller er behov for ytterligere bruk av taksten, må dette begrunnes på regningskortet.

Merknad til takst 18: Taksten kan benyttes inntil to ganger i et behandlingsår. Dersom det i særskilte tilfeller er behov for ytterligere bruk av taksten, må dette begrunnes på regningskortet.

Merknad til takst 19: For å kunne utløse taksten må det foreligge mistanke om nevropsykologisk/kortikal funksjonssvikt og/eller hjerneskade. Takstene 19 a og 19 b kan ikke kombineres.

3. Behandling hos psykolog

		Honorar kroner	Refusjon kroner	Egenandel kroner
21 a	Psykoterapi av barn, minst 1 time	529	529	0
21 b	Psykoterapi av barn, minst 1/2 time	265	265	0
21 c	Psykoterapi av barn, minst 2 timer	1057	1057	0
21 d	Psykoterapi av barn, minst 3 timer	1586	1586	0
21 e	Psykoterapi av barn, minst 1 1/2 time	793	793	0
21 f	Psykoterapi av barn, minst 2 1/2 time	1322	1322	0
22 a	Psykoterapi, minst 1 time	333	88	245
22 b	Psykoterapi, minst 1/2 time	245	0	245
22 c	Psykoterapi, minst 2 timer	624	134	490
22 d	Psykoterapi, minst 3 timer	933	198	735
22 e	Psykoterapi, minst 1 1/2 time	469	102	367
22 f	Psykoterapi, minst 2 1/2 time	777	165	612
23 a	Psykoterapeutisk familiearbeid, minst 1 time	526	281	245
23 b	Psykoterapeutisk familiearbeid, minst 1/2 time	295	50	245
23 c	Psykoterapeutisk familiearbeid, minst 2 timer	996	506	490
23 d	Psykoterapeutisk familiearbeid, minst 3 timer	1481	746	735
23 e	Psykoterapeutisk familiearbeid, minst 1 1/2 time	755	388	367
23 f	Psykoterapeutisk familiearbeid, minst 2 1/2 time	1238	626	612
24 a	Gruppeterapi, minst 2 timer, inntil 8 deltakere	188	188	0
24 b	Tillegg pr. deltaker	245	0	245
24 c	Gruppeterapi, minst 3 timer, inntil 8 deltakere	282	282	0
24 d	Tillegg pr. deltaker	367	0	367
25 a	Nevropsykologisk behandling, minst 1 time	426	181	245
25 b	Nevropsykologisk behandling, minst 1/2 time	275	30	245
25 c	Nevropsykologisk behandling, minst 2 timer	816	326	490
25 d	Nevropsykologisk behandling, minst 3 timer	1224	489	735
25 e	Nevropsykologisk behandling, minst 1 1/2 time	611	244	367
25 f	Nevropsykologisk behandling, minst 2 1/2 time	1019	407	612
26	Psykologisk rådgivning til pasient pr. telefon, minst 15 min	58	58	0

Merknad til takst 21 a–f: Taksten gjelder for behandling av barn under 18 år.

Merknad til takst 22 a–b: Taksten kan benyttes ved terapeutisk arbeid pr. telefon eller pr. brev ved pågående behandlingsopplegg. Regningskortet merkes «pr. tlf» eller «pr. brev».

Merknad til takst 23: For å kunne benytte taksten kreves minst 2 personers tilstedeværelse i tillegg til psykologen.

Merknad til takst 25 a–f: For å kunne benytte taksten må det foreligge påvist nevropsykologisk/kortikal funksjonsavvik og/eller hjerneskade.

Merknad til takst 26: Det må foreligge henvisning fra lege. Taksten kan ikke repeteres, og kan ikke kombineres med andre takster, med unntak av ved krisepsykologisk behandling. Det ytes da i tillegg godtgjørelse etter takst 10 e.

Taksten omfatter ikke timebestillinger, avbestillinger og enkle forespørsler. Det forutsettes et psykologfaglig arbeid.

4. Øvrige takster

		<i>Honorar kroner</i>	<i>Refusjon kroner</i>	<i>Egenandel kroner</i>
31 a	Rådgivning overfor behandlende instans med henblikk på det videre behandlingsopplegg (minst 1 t)	361	361	0
31 b	Rådgivning overfor behandlende instans med henblikk på det videre behandlingsopplegg (minst 1/2 t)	197	197	0
31 c	Rådgivning overfor behandlende instans med henblikk på det videre behandlingsopplegg (minst 2 timer)	704	704	0
31 d	Rådgivning overfor behandlende instans med henblikk på det videre behandlingsopplegg (minst 3 timer)	1047	1047	0
31 e	Rådgivning overfor behandlende instans med henblikk på det videre behandlingsopplegg (minst 1 1/2 time)	532	532	0
31 f	Rådgivning overfor behandlende instans med henblikk på det videre behandlingsopplegg (minst 2 1/2 time)	876	876	0
32	Nødvendig samtale med pårørende eller foresatte ved psykologisk undersøkelse og behandling	311	66	245
33 a	Møtegodtgjørelse med reisetid når psykologen deltar i samarbeid med fagpersonell som ledd i et behandlingsopplegg for enkeltpasienter, herunder i basisteam. Beregnes for arbeid i inntil en halv time. Taksten dekker også praksisutgifter. Taksten kan ikke benyttes i forbindelse med samarbeid internt i tverrfaglige medisinske sentra og lignende.	282	282	0
33 b	Senere pr. påbegynt halvtime	282	282	0

Merknad til takst 31 a–f: Taksten utløses for hver enkelt rådgivning, og ikke for samlet rådgivning. Det må framgå av regningskortet hvilken instans/person som har mottatt rådgivning og tidspunktet for rådgivningen. Taksten kan også benyttes til annet arbeid i forbindelse med innleggelse i institusjon.

Merknad til takst 31 a–b: Taksten kan også benyttes ved rådgivning overfor behandlingsformidler, dvs. person som i sin stilling skal formidle et behandlingsopplegg fastsatt av psykologen, for eksempel ansatt i barnehage, skole eller sosial institusjon.

Merknad til takst 32: Taksten kan også benyttes ved krisepsykologisk behandling. Taksten er da hovedsakelig ment for nødvendig samtale med pårørende i en særlig akutt situasjon. Stønad ytes etter honorartakst for inntil tre samtaler.

Merknad til takst 33 a–b: Taksten kan ikke benyttes som godtgjørelse for fast oppsatte samarbeidsmøter, med mindre det gjelder samarbeid om konkrete pasienter. Taksten beregnes for den samlede møte-/reisetid, ikke pr. pasient. Hvilke instanser/personer som har deltatt på møtet og tidspunktet for møtet må framgå av regningskortet.

5. Undersøkelse eller behandling i pasientens hjem – reisetillegg

1. Ved undersøkelse eller behandling i pasientens hjem gis det et tillegg til takstene på 100 kroner.

2. I tillegg ytes det reisetillegg etter følgende satser:

2a Reise pr. km med bil, motorsykel eller tog kr 5,–

2b Reise med annet transportmiddel (herunder til fots) pr. kr 85,–

påbegynt halve time

Ved beregningen slås tiden for fram- og tilbakereisen sammen.

Merknad: Beregningsgrunnlaget for reisetillegget er antall tilbakelagte kilometer. Ved beregning av veglengden avrundes samlet antall kilometer ved fram- og tilbakereisen til nærmeste antall hele kilometer.

Ved sykebesøk på landet i en avstand (tur) av mindre enn 1 kilometer fra psykologens kontor (bolig) ytes ikke reisetillegg selv om befordringsmiddel er benyttet. Det samme gjelder – med unntak av hjemmebehandlingstillegget – ved sykebesøk i byer og bymessig bebygde strøk, se § 5 i forskrift om dekning av utgifter til transport av helsepersonell m.m. i forbindelse med reise for å foreta undersøkelse eller behandling.

Kapittel III. Tilskudd til fellesformål for psykologer

Folketrygden yter i perioden 1. juli 2004 til 30. juni 2005 1.246.000 kroner til fond for videre- og etterutdanning av psykologer i privat praksis.

Kapittel IV. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft den 1. juli 2004. Fra samme dato oppheves forskrift 18. desember 2003 nr. 1640 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos psykolog.

21. juni Nr. 927 2004**Forskrift om overgangsregler for mottakere av rehabiliteringspenger etter folketrygdloven § 10–8 fjerde ledd.**

Fastsatt av Sosialdepartementet 21. juni 2004 med hjemmel i lov 11. juni 2004 nr. 36 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) del II nr. 2. Kunngjort 24. juni 2004.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for mottakere av rehabiliteringspenger etter folketrygdloven § 10–8 fjerde ledd, jf. forskrift 6. juni 1997 nr. 591 om rehabiliteringspenger del II.

§ 2. Forlengelse av ytelsen

Dersom krav om yrkesrettet attføring ikke er behandlet innen den fastsatte vedtaksperioden, kan trygdekontoret etter oppfordring fra Aetat forlenge stønadperioden til utgangen av neste kalendermåned. Det er et vilkår at Aetat opplyser om årsaken til at kravet ikke er behandlet.

§ 3. Ikrafttredelse og varighet

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2004 og opphører 31. desember 2005.

21. juni Nr. 928 2004**Forskrift om overgangsregler for oppfølging av sykmeldte.**

Fastsatt av Sosialdepartementet 21. juni 2004 med hjemmel i lov 18. juni 2004 nr. 41 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) del II. Kunngjort 24. juni 2004.

§ 1. Denne forskrift gjelder for medlemmer som er sykmeldt per 30. juni 2004.

§ 2. Oppfølging av medlemmer som er sykmeldt fra 6. mai eller tidligere skal foretas individuelt etter retningslinjer utarbeidet av Rikstrygdeverket.

§ 3. Ved oppfølging av medlemmer som blir sykmeldt i perioden fra og med 7. mai 2004 til og med 30. juni 2004 og fortsatt er sykmeldt etter 8 uker gjelder reglene i folketrygdloven § 8–4 og § 8–7.

§ 4. Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2004 og opphører 1. juli 2005.

21. juni Nr. 929 2004**Forskrift om endring i forskrift om rehabiliteringspenger.**

Fastsatt av Sosialdepartementet 21. juni 2004 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–8 åttende ledd. Kunngjort 24. juni 2004.

I

I forskrift 6. juni 1997 nr. 591 om rehabiliteringspenger gjøres følgende endringer:

Del II skal lyde:

Del II. Rehabiliteringspenger i en begrenset periode ved fremsettelse av krav om yrkesrettet attføring i Aetat – folketrygdloven § 10–8 fjerde ledd

§ 5. Personkrets

Det er et vilkår for rett til rehabiliteringspenger etter folketrygdloven § 10–8 fjerde ledd at vedkommende mottar løpende ytelser i form av sykepenger eller rehabiliteringspenger på tidspunktet for kravfremsettelse.

§ 6. Alder

Det er et vilkår for rett til rehabiliteringspenger etter folketrygdloven § 10–8 fjerde ledd at vedkommende er fylt 19 år, jf. folketrygdloven § 11–9 og § 11–4.

§ 7. Virkningstidspunkt – tidsramme for ytelsen

Rehabiliteringspenger etter folketrygdloven § 10–8 fjerde ledd kan ytes fra den dag det er fremmet krav om yrkesrettet attføring. Ytelsen kan gis til utgangen av neste kalendermåned.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2004.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2004-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1997	13	1121	Forskrift nr. 572	4
1997	20	1842	Forskrift nr. 961	1
2000	5	452	Forskrift nr. 119	2
2001	17	2305, 2306	Forskrift nr. 1541	3
2002	18	2429	Instruks nr. 1699	3
2003	12	1926	Vedtak nr. 1044	4
2003	14	2201, 2202	Vedtak nr. 1715	3
2003	14	2349, 2350	Forskrift nr. 1302	4
2003	14	2276, 2278	Forskrift nr. 1239	2
2003	16	2556	Forskrift nr. 1379	1
2003	16	2594, 2603	Forskrift nr. 1424	3
2003	17	2724	Forskrift nr. 1476	1
2003	17	2757	Forskrift nr. 1490	1
2003	17	2761	Forskrift nr. 1492	1
2003	17	2799, 2800	Forskrift nr. 1534	3
2003	17	2803	Forskrift nr. 1538	3
2003	17	2808	Forskrift nr. 1546	1
2003	17	2808	Forskrift nr. 1546	2
2003	17	2809	Forskrift nr. 1546	6
2003	17	2815	Forskrift nr. 1560	1
2003	17	2838	Forskrift nr. 1589	1
2003	17	2839	Forskrift nr. 1590	1
2003	18	2859, 2860	Forskrift nr. 1601	4
2003	18	2894	Forskrift nr. 1636	3
2004	1	108	Forskrift nr. 3	4
2004	2	249	Forskrift nr. 141	6
2004	5	741	Forskrift nr. 536	6
2004	5	803, 806	Forskrift nr. 626	6
2004	5	827	Forskrift nr. 650	6

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringsskjema til Lovdata:

Med E-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2004 koster	Avd. I	kr 1020	kr 1580	kr 2240
	Avd. I og II	kr 1280	kr 2320	kr 3330

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Faks 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no